

การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุจรรยา พลอยเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ธันวาคม 2545
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

341.394

8420

5.3

การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
สุจรรยา พลอยเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา

ธันวาคม 2545

154139

สุจรรยา พลอยเพชร. (2545). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเมือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์, รองศาสตราจารย์-กมลรัตน์ กรีทอง.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเมือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่ายจากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ แบบแผนการทดลอง คือ แบบสลับกลับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การทดสอบของวิลคอกซัน และการทดสอบของแมน - วิทนี

ผลการศึกษาค้นคว้าสรุปได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

A COMPARISON OF THE EFFECTS OF PEER MODELING TECHNIQUE
AND HAND - PUPPET MODELING TECHNIQUE ON DEVELOPING
ASSERTIVE CLASSROOM BEHAVIOR OF PRATHOM SUKSA V.
STUDENS OF KOTCHAPUAKANUSORN SCHOOL
IN KHET PRAVET, BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
SUCHANYA PLOYPHET

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Educational Psychology
at Srinakharinwirot University
December 2002

Suchanya Ployphet. (2002). *A comparison of the effects of Peer Modeling Technique and Hand – Puppet Modeling Technique on developing assertive classroom behavior of Prathom Suksa V students of Kotchapuakanusorn school in Khet Pravet, Bangkok*. Master thesis, M.Ed. (Educational Psychology). Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University.
Advisor Committee : Dr. Pasana Chularut, Assoc. Prof. Kamolrat Greethong.

The purpose of this experimental research was to compare the effects of Peer Modeling Technique and Hand – Puppet Modeling Technique on developing assertive classroom behavior of Prathom Suksa V students of Kotchapuakanusorn School in Khet Pravet, Bangkok in the academic year 2002. The subjects of sixteen students were randomly selected from populations whose assertive classroom behavior were low. Then they were randomly divided into two groups, an experimental group I and an experimental group II. Each group consisted of eight students. The experimental group I was exposed to Peer Modeling Technique and the experimental group II was exposed to Hand – Puppet Modeling Technique. The experimental design was ABA Reversal Design. The data was analysed by The Wilcoxon's Matched Pairs Signed – Ranks Test and Mann – Whitney U Test.

The results were as follows :-

1. The assertive classroom behavior of students who were exposed to Peer Modeling Technique was significantly increased than before the experiment at .01 level.
2. The assertive classroom behavior of students who were exposed to Hand – Puppet Modeling Technique was significantly increased than before the experiment at .01 level.
3. There was no significantly difference assertive classroom behavior between students who were exposed to Peer Modeling Technique and the others students who were exposed to Hand – Puppet Modeling Technique.

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเพื่อพัฒนา
พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ของ

นางสาวสุจรรยา พลอยเพชร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

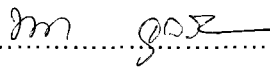

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)

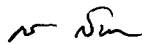
วันที่ 24 เดือน ธันวาคม พ.ศ. 2545

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน

(อาจารย์ ดร. พาสนา จุฬรัตน์)

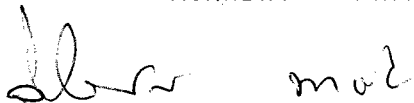
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของ อาจารย์ ดร. พาสนา จุลรัตน์ ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ กมลรัตน์ กรีทอง กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ที่กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือและให้คำปรึกษา รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในการแก้ไขข้อบกพร่องปริญญานิพนธ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษาทุกท่านที่ได้ให้ความรักความเมตตา อีกทั้งให้ความรู้และอบรมสั่งสอนผู้วิจัยตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ระวีวรรณ ขันธาโรจน์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนคหะเมือกอนุสรณ์ อาจารย์ ภูริกร ศรีกลับ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และคณะครูที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบใจนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคหะเมือกอนุสรณ์ ปีการศึกษา 2545 ทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณพี่ ๆ และเพื่อน ๆ นิสิตปริญญาโทวิชาเอกจิตวิทยาการศึกษา (ภาคปกติ) รุ่นที่ 14 ทุกคนที่คอยช่วยเหลือ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการเรียนและในการทำปริญญานิพนธ์

ขอบคุณ น.สพ. ณัฐพงศ์ ศรีคำ และนางสาว จิตรลดา สามเสน ที่คอยให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อบุญยืน คุณแม่สุวรรณี และพี่สุบงกช พลอยเพชร ที่สนับสนุนให้ศึกษาต่อปริญญาโท อีกทั้งคอยให้กำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยเสมอมา ผู้วิจัยขอขอบคุณในความปรารถนาดีจากครอบครัว

คุณค่าและประโยชน์จากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแต่บิดา มารดา ตลอดจนคณาจารย์ของผู้วิจัยทุกท่านที่ร่วมสร้างองค์ความรู้ และอบรมปลูกฝังความดีให้กับผู้วิจัยตลอดมา

สุจรรยา พลอยเพชร

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	4
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	5
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า.....	7
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ.....	9
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ.....	9
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ.....	21
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ.....	24
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ.....	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ.....	27
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้ามเนื้อ.....	29
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้ามเนื้อ.....	29
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้ามเนื้อ.....	34
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม.....	36
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า.....	41
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	41
การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า.....	41
การดำเนินการทดลอง.....	45
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
5 สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	54
สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า	54
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	57
อภิปรายผล	57
ข้อเสนอแนะ.....	59
บรรณานุกรม.....	63
ภาคผนวก.....	68
ภาคผนวก ก.....	69
ภาคผนวก ข.....	143
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	165

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม และ พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก.....	31
2	เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน.....	50
3	เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ.....	50
4	เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้ เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ.....	51
5	แสดงความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลใน กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ตลอด 3 ระยะ.....	160
6	แสดงความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลใน กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ตลอด 3 ระยะ.....	161
7	แสดงคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ก่อนและหลังการทดลอง.....	162
8	แสดงคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ก่อนและหลังการทดลอง.....	163
9	แสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทย ของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ก่อนและหลังการทดลอง.....	164

บัญชีภาพประกอบ

[illegible]

บัญชีภาพประกอบ (ต่อ)

ภาพประกอบ

หน้า

16	แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5	
	กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ตลอด 3 ระยะ.....	156
17	แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 6	
	กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ตลอด 3 ระยะ.....	157
18	แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 7	
	กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ตลอด 3 ระยะ.....	158
19	แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 8	
	กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ตลอด 3 ระยะ.....	159

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 พ.ศ. 2540 - 2544 ได้กำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศโดยเน้นคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม การเน้นคนเป็นจุดหมายหลักของการพัฒนา หมายถึง การให้คนในสังคมได้รับการพัฒนาให้เต็มศักยภาพภูมิปัญญา คิดที่จะเป็นผู้นำกระแสพัฒนา มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ เป็นส่วนร่วมในทุกมิติ เน้นศักดิ์ศรีความเป็นคน มีจิตสำนึก รับผิดชอบ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มุ่งให้คนมีความสุข สามารถปรับตัวเข้ากับกระแสการเปลี่ยนแปลง (พายุพายุอมยนต์ . มปป : 8) ดังนั้น การศึกษาในปัจจุบันจึงมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์แบบ ซึ่งมีลักษณะมองกว้าง คิดไกล ใฝ่ดี และมีทักษะสำหรับสังคมยุคใหม่หรือแบบโลกาภิวัตน์ โดยยึดการเรียนรู้ตามแนวการสร้างองค์ความรู้ความสามารถด้วยตนเอง ใช้วิธีการเรียนการสอนที่ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างบรรยากาศให้เด็กเกิดความคิดอย่างอิสระ กล้าเสนอแนวความคิดเห็นของตนเอง กล้าแสดงออก กล้าวิพากษ์วิจารณ์และแสดงเหตุผล (กรมวิชาการ . 2536 : 38) ในการเรียนการสอน นอกจากจะให้ผู้เรียนรู้จักจดบันทึกแล้ว จำเป็นจะต้องให้ผู้เรียนคิดหาคำถามซักถามหรือโต้ตอบ และแสดงความคิดเห็นจากเนื้อหาที่เรียนในแต่ละชั่วโมง (ทวีป อภิสิทธิ์ . 2520 : 19) ซึ่งสอดคล้องกับ นวลศรี นวลมณี (2524 : 24) ที่กล่าวว่า กิจกรรมการเรียนการสอนนั้น การเน้นให้เด็กกล้าคิดกล้าทำ รู้จักแก้ไขปัญหาต่าง ๆ และผู้เรียนเป็นศูนย์กลางทำกิจกรรมด้วยตัวเอง ครูเป็นเพียงผู้แนะแนวทาง ฉะนั้นผู้เรียนจะต้องค้นคว้า คิดหาคำตอบให้มากที่สุด แต่ก็ยังเป็นปัญหาสำหรับครูเกี่ยวกับนักเรียนบางคนที่ไม่กล้าพูด ไม่กล้าแสดงออก ไม่กล้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการเรียนการสอน

พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ที่เหมาะสมของบุคคลทั้งด้านภาษาถ้อยคำและภาษาท่าทางตามสิทธิที่ตนมี โดยไม่ก้าวท้าวสิทธิของผู้อื่นและเป็นที่ยอมรับของสังคม (หลุย จำปาเทศ . 2533 : 126) นอกจากนี้ พระราชวรเมธี (2518 : 232 - 235) ได้กล่าวถึงความกล้าแสดงออกว่า เป็นอุปกรณที่สำคัญของเสรีภาพทางความคิดและเป็นอุปกรณในการแสวงหาปัญญา เป็นบันไดช่วยให้บุคคลตีบทหนักไปสู่ความเจริญด้วยการเสาะหา แลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็น เป็นเครื่องมือสำหรับการแสดงความรับผิดชอบของบุคคลต่อสังคม เป็นเครื่องมือประกันสิทธิที่จะให้สังคมรับฟังความต้องการของบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ สุจิตรา พรหมนุชาธิป (2522 : 1) ที่กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นทักษะสำคัญที่ช่วยให้บุคคลอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อีกทั้งยังช่วยเสริมบุคลิกลักษณะของบุคคลให้ดีขึ้น

การกล้าแสดงออกเป็นสิ่งที่สำคัญ ในการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้าควรจะเน้นให้บุคคลเป็นคนกล้าคิดกล้าแสดงออกให้มากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมประชาธิปไตยที่มีเสรีภาพทางความคิดเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน (พรตธาย / ทรัพย์ะประภา . 2526 : 44) ซึ่งสอดคล้องกับ ทินวัฒน์ มฤตพิทักษ์ (2525 : 4) ที่กล่าวว่า ในสังคมที่เป็นประชาธิปไตยนั้น พลเมืองต้องกล้าพูด กล้าแสดงออก รู้จักพูด รู้จักเสนอแนะ ดังจะเห็นได้จากมีการส่งเสริมประชาธิปไตยให้แก่เยาวชนไทยเพื่อเป็นพื้นฐานในการปกครองระบอบประชาธิปไตย มีการส่งเสริมกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม มีการจัดอภิปราย การแก้

ปัญหา การตัดสินใจ แต่ปัญหาที่พบอย่างหนึ่งในการทำงานร่วมกันคือการกล้าแสดงออก เนื่องจากมีเด็กจำนวนมากไม่กล้าแสดงออก (ถนอมขวัญ อยู่ปาน . 2537 :1) ดังนั้นพฤติกรรมกล้าแสดงออกจึงเป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างหนึ่งในการพัฒนาบุคคลเพื่อพัฒนาประเทศ ควรปลูกฝังและสร้างเสริมให้บุคคลมีพฤติกรรมกล้าแสดงออก (วิไล ไชยปรภณ์ . 2532 : 3)

วิภา มีสวัสดิ์ (2523 : 2) กล่าวว่า บุคคลส่วนใหญ่เมื่ออยู่ในห้องประชุมที่มีคนจำนวนมากมักจะหลีกเลี่ยงการพูดหรือการออกไปแสดงความคิดเห็นหน้าห้อง สภาพการณ์ในห้องเรียนก็เช่นกัน นักเรียนนิสิต นักศึกษาที่ครูอาจารย์มอบหมายให้ออกมาพูดหน้าชั้น เช่น ออกมารายงาน อภิปราย หรือการโต้วาทะที่ เกือบทุกคนจะไม่ออกมาเพราะเกิดความรู้สึกประหม่า ตื่นเต้นในการพูด บางคนประหม่าน้อย บางคนประหม่ามาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุจิตรา พรหมนุชาธิป (2522 : 60) ซึ่งได้ศึกษาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในกลุ่มนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาลัยครูมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกถึงร้อยละ 75 มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพียงร้อยละ 25

นอกจากนี้งานวิจัยของ วรณา ทองนุ้ย (2523 : 28) ได้วิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนระดับประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครสวรรค์ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน คือ ไม่กล้าถามครูในเรื่องที่เรียนไม่เข้าใจ มีความประหม่า ขี้อาย ไม่มั่นใจในตัวเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลัดดาวัลย์ หกสุวรรณ (2519 : 28) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียน สังคม และส่วนตัวของนักเรียนประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครกับโรงเรียนสาธิตในกรุงเทพมหานคร พบว่า นักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีปัญหาในด้านไม่กล้าถามครูในสิ่งที่ตนไม่เข้าใจ ซึ่งเป็นลักษณะของเด็กไทยส่วนใหญ่ที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก มีลักษณะคล้ายตามและเป็นผู้ฟังเพียงอย่างเดียว

ผู้วิจัยได้สำรวจปัญหาเบื้องต้นในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2544 โดยการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นจำนวน 5 คน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากที่สุด ได้แก่ ไม่กล้าตอบคำถามของครู ไม่กล้าซักถามข้อสงสัย หลีกเลี่ยงการทำกิจกรรมในชั้นเรียน ประหม่าเมื่ออยู่หน้าชั้นเรียน ไม่กล้าสบตาครู จากนั้นผู้วิจัยจึงสังเกตพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียนเช่นเดียวกับที่ได้จากการสัมภาษณ์ครูประจำชั้น ผู้วิจัยจึงใช้แบบสอบถามปลายเปิดสำรวจปัญหาของนักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 จากจำนวนนักเรียน 131 คน ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ นักเรียนไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน ซึ่งได้ข้อมูลดังนี้ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 46 คน พบปัญหาไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 60.68 นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 31 คน พบปัญหาไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 35.48 และนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 54 คน พบปัญหาไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 55.81 เห็นได้ว่านักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบปัญหาไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากที่สุด ดังนั้นจึงควรได้รับการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากที่สุด จากข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิดในการสำรวจปัญหาเบื้องต้นทำให้ทราบว่านักเรียนมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน เช่น ไม่กล้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน ไม่กล้าพูดหรือออกมารายงานหน้าชั้นเรียน ไม่กล้าตอบคำถามของครู ไม่กล้าถามครูเมื่อไม่เข้าใจบทเรียนอายุเพื่อน กลัวเพื่อนล้อเลียนหากพูดผิด เป็นต้น จากนั้นผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ครูผู้สอนประจำรายวิชาต่าง ๆ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า รายวิชาที่นักเรียนมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียน

มากที่สุด คือ วิชาภาษาไทย ผู้วิจัยจึงขอความร่วมมือจากครูผู้สอนวิชาภาษาไทยประเมินพฤติกรรม กล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนอีกครั้งหนึ่ง พบนักเรียนที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ จำนวน 28 คน คิดเป็นร้อยละ 51.85 และในปีการศึกษา 2545 นักเรียนในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ได้เลื่อนไปอยู่ระดับประถมศึกษาปีที่ 5 ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกในชั้นเรียนของ นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่โรงเรียนคชเมื่อกอนสุรณ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร โดยให้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชา ภาษาไทยอีกครั้ง พบว่า นักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ยังคงมีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกใน ชั้นเรียนอยู่ ดังนั้นจึงควรมีการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน เพื่อให้กิจกรรมการเรียน การสอนสามารถดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีความจำเป็น เพราะพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกนั้นก่อให้เกิด ผลเสียตามมา ดังที่ วัลลภ ปิยะมโนธรรม (2528 : 36) กล่าวว่า คนที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกมัก เก็บกดความรู้สึกที่แท้จริงเอาไว้จนกลายเป็นนิสัยติดตัว จนทำให้ไม่รู้ว่าตนเองมีความสามารถแค่ไหน ต้องการอะไร และตนเองคือใคร อันเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีปัญหาการปรับตัว มีความขัดแย้งในใจ ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของตนเองได้ และทำให้เป็นผู้ที่ไม่มีความสุขประสบความสำเร็จใน ชีวิตได้ บุคคลที่ขาดการกล้าแสดงออก นักพฤติกรรมศาสตร์เชื่อว่าจะมีความกลัวและวิตกกังวลในสิ่งที่ไม่ควร กลัว ไม่กล้าพูดหรือกระทำในสิ่งใด ๆ ทั้ง ๆ ที่เป็นสิ่งที่ถูกต้อง มีเหตุผลสมควร ซึ่งการรู้สึกเช่นนี้จะนำไปสู่ สภาวะการปรับตัวที่ไม่สมดุลและเก็บกด (คมเพชร จิตรสุกุล . 2531 : 13) ซึ่งสอดคล้องกับ ละเอียด ชูประยูร และคณะ (2521 : 7 - 18) ที่กล่าวว่า คนที่ไม่กล้าแสดงออกจะพลาดโอกาสที่ตนเองต้องการ ต้อง ทำตามความต้องการของผู้อื่น ผลคือตนเองไม่มีความสุข ทำให้ต้องเก็บมาคิดวิตกกังวล อยู่ใน สังคมด้วยความยากลำบาก เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็อาจหลีกเลี่ยงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ตนเองต้องแสดงออก และมีความกังวลสูง ซึ่งอาจนำไปสู่โรคประสาทได้ในที่สุด นอกจากนี้ปัญหาความบกพร่องในพฤติกรรม กล้าแสดงออกยังก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการพัฒนาสังคมส่วนรวมได้ ดังนั้นการพัฒนาสังคมให้เจริญก้าวหน้า ส่วนหนึ่งควรเน้นความจำเป็นในการพัฒนาบุคลิกภาพของบุคคลในสังคม โดยส่งเสริมให้เกิดความกล้าคิด กล้าแสดงออกมากขึ้น เพราะเป็นลักษณะของบุคคลที่มีความสำคัญลักษณะหนึ่งในการดำรงชีวิตอยู่ในยุค ปัจจุบัน (มัทนา เพ็งหนู. 2522 : 4)

การพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การใช้เทคนิคแม่แบบ บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง การอภิปรายกลุ่ม เป็นต้น ในที่นี้ผู้วิจัยสนใจการใช้เทคนิคแม่แบบในการ พัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน เพราะการใช้เทคนิคแม่แบบ (Modeling Technique) เป็น การสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ โดยให้ผู้ประสจจะเลียนแบบสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบที่เขาสนใจ (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ . 2536 : 52 ; อ้างอิงมาจาก Bandura . 1968 : 99 - 108) และการเรียนรู้ของ คนส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำตามแบบผู้อื่นกระทำ จึงควรให้บุคคลได้เห็นตัวอย่างพฤติกรรมแล้วให้บุคคล คิดพิจารณาอย่างมีเหตุผล เลียนแบบเพื่อไม่ต้องลองถูกลองผิด (วีระ อุตสาหะ . 2534 ; อ้างอิงมาจาก Bandura . 1968 : 99 - 108) การใช้เทคนิคแม่แบบสามารถใช้ได้ทั้งแม่แบบที่มีชีวิต (Live Models) และ แม่แบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Models) ดังเช่นงานวิจัยของ พรพิมล หาญกล้า (2537 : 39 - 42) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบหุ่นเชิดมือกับการใช้แม่แบบวิดีโอที่มีต่อความกตัญญูกตเวที ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร ปรากฏว่า นักเรียนมีความ กตัญญูกตเวทีมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบหุ่นเชิดมือและหลังจากได้รับการใช้แม่แบบวิดีโอ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 85 - 89) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 พบว่านักเรียนมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบหนังสือ และจากการศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบของ ปิยะธิดา เกษสุวรรณ (2542 : 53 - 54) ที่ได้ทดลองใช้แม่แบบเพื่อนชายและแม่แบบเพื่อนหญิงเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีทัศนคติต่อการเรียนดีขึ้นหลังจากได้รับการใช้แม่แบบเพื่อนชายและแม่แบบเพื่อนหญิง นอกจากนี้ ฮิกส์ (Hicks . 1965 : 95 - 100) ได้ทดลองใช้ตัวแบบสัญลักษณ์ประเภทภาพยนตร์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเลียนแบบที่เกิดจากการเห็นตัวแบบที่ก้าวร้าว ผลการทดลองพบว่าเด็กแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวตามแบบที่เป็นเด็กชายวัยเดียวกันกับตนมากที่สุด และแสดงพฤติกรรมก้าวรำน้อยที่สุดเมื่อเห็นตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ชาย ซึ่งสอดคล้องกับ สวนา พรพัฒน์กุล (2525 : 2 - 7) ที่กล่าวว่าบุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้นจะเริ่มต้นจากบุคคลที่เด็กใกล้ชิดที่สุดแล้วค่อย ๆ ห่างออกไปจากตัวเด็กตามพัฒนาการทางสังคม

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบสามารถพัฒนาบุคคลได้เป็นอย่างดี ได้แก่ ความกตัญญูทกเวที ความรับผิดชอบ ทัศนคติต่อการเรียน ซึ่งบุคคลสามารถเลียนแบบจากแม่แบบที่ตนเองสนใจได้จากแม่แบบที่มีชีวิตและแม่แบบในรูปสัญลักษณ์ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเคือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาค้นคว้านี้จะเป็นแนวทางให้ครูที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้แก่ ครูประจำวิชา ครูประจำชั้น และครูแนะแนวที่มีความชำนาญในการใช้เทคนิคแม่แบบ นำไปใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเมือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ จำนวน 28 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเมือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ คือ วิธีการเพิ่มพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ซึ่งมี 2 วิธี ได้แก่

1.1 เทคนิคแม่แบบเพื่อน

1.2 เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

2. ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในชั้นเรียน ขณะที่ครูสอนและให้งานทำ โดยแสดงออกตามสิทธิของตนเองและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในวิชาภาษาไทย ได้แก่ กล้าตอบคำถามของครู กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน กล้าสทาคาผู้ฟัง ขณะพูดหรือตอบคำถาม และกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

2. เทคนิคแม่แบบเพื่อน หมายถึง กระบวนการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ ซึ่งแสดงโดยเพื่อนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ผลจากการสังเกตและเลียนแบบจะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น โดยมีขั้นตอนการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน 3 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

2.2 ขั้นเสนอแม่แบบ มีวิธีการดังนี้

2.2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนของนักเรียนที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ

2.2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต จากนั้นให้เลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

2.3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 1

3. เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้โดยการสังเกตและเลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบ ซึ่งแสดงโดยหุ่นมือที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ผลจากการสังเกตและเลียนแบบจะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น โดยมีขั้นตอนการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ 3 ขั้นตอน ดังนี้

3.1 ขั้นนำ ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

3.2 ขั้นเสนอแม่แบบ มีวิธีการดังนี้

3.2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ

3.2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกต จากนั้นให้เลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

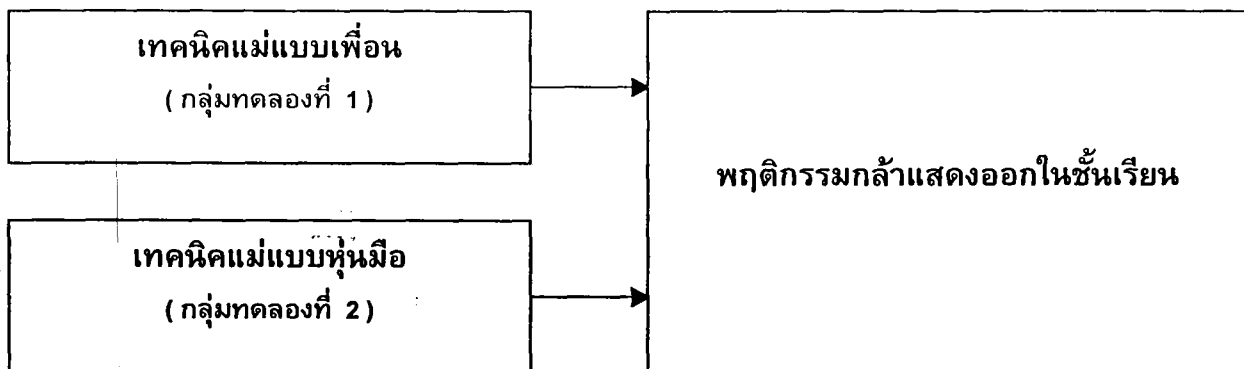
3.3 ขั้นสรุป ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

วิธีการนี้ใช้กับกลุ่มทดลองที่ 2

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้า

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน
2. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอในหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ
 - 1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ
 - 1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ
 - 2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ
 - 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ
3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออก
 - 3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออก
 - 3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออก
4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

1.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

1.1.1. ความหมายของแม่แบบ (Models)

มารเอทท์ (Maratt . 1975 : 117) ได้กล่าวว่า แม่แบบ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้โดยการสังเกตในพฤติกรรมของผู้อื่นที่เป็นลักษณะของแต่ละคนหรือของกลุ่มก็ได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มาเราหรือชี้นำทัศนคติ หรือพฤติกรรมของตนได้

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 52 - 53) ได้กล่าวถึงแม่แบบหรือตัวแบบว่า หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นบรรทัดฐานได้ เป็นแบบหรือให้เห็นเพื่อเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเป็นแบบอย่างในการเลียนแบบ ตัวแบบมีหลายลักษณะ เช่น ตัวแบบที่เป็นชีวิตจริง กับตัวแบบที่เป็นสัญลักษณ์

จากความหมายของแม่แบบดังกล่าวสรุปได้ว่า แม่แบบ หมายถึง สิ่งที่เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นมาตรฐาน หรือเป็นแนวทางในการเปรียบเทียบและเลียนแบบ

1.1.2. ความหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบ (Modeling Technique)

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2528 : 79) ได้กล่าวถึงการใช้เทคนิคแม่แบบว่าเป็นกระบวนการที่บุคคลสังเกต ฟัง หรืออ่าน เกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลหรือสัญลักษณ์แทนบุคคล แล้วประมวลเป็นข้อมูลในการแสดงพฤติกรรมของตนต่อไป

นอกจากนี้ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 52) ได้ให้ความหมายของเทคนิคแม่แบบว่าเป็นกลวิธีสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่วิธีหนึ่งโดยผู้สังเกต หรือผู้ที่ประสงค์จะเลียนแบบจากตัวแบบสังเกต

พฤติกรรมและกิจกรรมต่าง ๆ ของตัวแบบที่ผู้สังเกตหรือผู้ที่ประสงค์จะเลียนแบบสนใจ และผลจากการเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของแม่แบบจะทำให้ผู้เลียนแบบสามารถปรับเปลี่ยน และแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์เช่นเดียวกับแม่แบบ

จากความหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบดังกล่าวสรุปได้ว่า การใช้เทคนิคแม่แบบ หมายถึง วิธีการสังเกต เลียนแบบ แสดงความคิดเห็น และความรู้สึกร่วมต่อพฤติกรรมของแม่แบบ ซึ่งทำให้เกิดการเรียนรู้พฤติกรรมที่พึงประสงค์

1.1.3. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

ทฤษฎีที่ใช้เป็นพื้นฐานการวิจัยครั้งนี้ คือ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคม (Social Learning Theory) ของเบนดูรา (Bandura. 1977 : 10 – 29) ซึ่งอธิบายแนวคิดที่สำคัญในการเรียนรู้ทางสังคมไว้ว่า พฤติกรรมของบุคคลเกิดจากการปะทะสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนจะเลียนแบบตัวแบบ การเลียนแบบนี้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องโดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ รวมถึงการตอบสนองและปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ความน่าเชื่อถือของตัวแบบ ความมีชื่อเสียงของตัวแบบ สภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลกรรมที่เกิดขึ้นจากการกระทำของตัวแบบ คำบอกเล่าเกี่ยวกับตัวแบบ ฯลฯ ผลจากการสังเกตจะทำให้ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบหรือแสดงพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้ ทำให้ไม่ต้องลองผิดลองถูก พฤติกรรมทุกอย่างของมนุษย์เป็นผลมาจากการเรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ เช่น ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับผลที่เกิดขึ้น ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้จะกลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ เมื่อประสบเหตุการณ์หนึ่งมนุษย์ก็เกิดความคาดหวังเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตามมาได้ ทำให้เกิดความดีใจ ความวิตกกังวล ความกลัวขึ้นล่วงหน้า ความคาดหวังนี้ทำให้มนุษย์ตัดสินใจทำพฤติกรรมหนึ่งเพื่อให้เกิดผลตามมาที่ตนปรารถนา

การเรียนรู้ความสัมพันธ์ดังกล่าวเกิดการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์ตรง(Direct Experience) และการเรียนรู้จากการสังเกต(Observation Learning) การเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ได้แก่ การประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่วิธีนี้มีข้อจำกัดอยู่มาก เพราะสิ่งที่จะเรียนรู้มีมากเกินไปกว่าเวลาและโอกาสของผู้เรียนรู้แต่ละคนจะอำนวย และผลของการกระทำบางอย่างก็เป็นอันตรายถ้าจะต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง ส่วนการเรียนรู้จากการสังเกตเป็นการเรียนรู้ของเด็กเป็นส่วนใหญ่ซึ่งเกิดจากการเลียนแบบ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยประสบการณ์จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ อันเป็นผลให้เกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ทำให้ไม่ต้องลองผิดลองถูก และมีบทบาทสำคัญมากในการเรียนรู้ของมนุษย์ มิลเลอร์และดอลลาร์ด (Miller and Dollard. 1967 : 16 – 36) ได้ศึกษาการเรียนรู้ทางสังคมและการเลียนแบบในลักษณะความซับซ้อนในพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการเรียนรู้และเงื่อนไขทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์การเรียนรู้เหล่านั้น และตั้งทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมที่ประกอบด้วยการเรียนรู้ 4 ประการ คือ

1. แรงขับ (Drive) หมายถึง สิ่งที่กระตุ้นให้อินทรีย์เกิดการตอบสนอง อาจเป็นแรงขับที่เกิดจากความต้องการทางกาย เช่น ความหิว ความอ่อนเพลีย ฯลฯ ความต้องการนี้บางอย่างอาจถูกควบคุมโดยเกณฑ์ทางสังคม อินทรีย์จึงต้องหาทางที่จะได้รับการตอบสนองความต้องการเหล่านั้น อาจต้องอาศัยแรงขับทุติภูมิ (Secondary Drive) มาทดแทนให้ เช่น ความหิว หากไม่อาจตอบสนองโดยตรงก็อาจทดแทนด้วยการเห็นอาหารต่าง ๆ Miller และ Dollard ถือว่าความต้องการทางสังคมมีรากฐาน

มาจากแรงขับในรูปแบบต่าง ๆ และออกมาในกระบวนการเรียนรู้ทางสังคม มนุษย์จึงมีแรงขับประเภทหนึ่งที่สำคัญต่อพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออก คือ แรงขับเพื่อการเลียนแบบ (Drive to Imitate) ประกอบด้วยขั้นตอน ดังนี้

- 1.1 พฤติกรรมของบุคคลอื่นจะเป็นเสมือนเครื่องขับออก
- 1.2 เครื่องขับออกนี้ก่อให้เกิดการตอบสนองขึ้นภายในตัวบุคคล
- 1.3 การตอบสนองภายในตัวบุคคลก่อให้เกิดแรงขับเพื่อการเลียนแบบ
- 1.4 แรงขับเพื่อการเลียนแบบก่อให้เกิดการเลียนแบบ
- 1.5 การเลียนแบบจะนำไปสู่การรับรางวัลในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งสามารถลดแรงขับที่

เกิดขึ้น และกระตุ้นให้บุคคลมีการเลียนแบบในพฤติกรรมอื่น ๆ อีก

จะเห็นว่าการตอบสนองภายในตัวบุคคลก่อให้เกิดแรงขับเพื่อการเลียนแบบ ซึ่งจะค่อย ๆ สะสมในตัวบุคคลก่อนจะเกิดพฤติกรรมการเลียนแบบขึ้น

2. เครื่องขับออก (Cues) หมายถึง สิ่งเร้าที่ทำหน้าที่กำหนดว่าการตอบสนองที่อินทรีย์จะกระทำการนั้นจะเกิดขึ้นเมื่อไร ที่ไหนและกระทำการอย่างไรบ้าง เครื่องขับออกนี้กำหนดขอบข่ายที่เฉพาะเจาะจงสำหรับกระบวนการตอบสนองสถานที่และเวลา ซึ่งแตกต่างกับลักษณะของแรงขับ เพราะแรงขับนั้นเป็นเพียงสิ่งกระตุ้นให้อินทรีย์กระทำในบางสิ่งบางอย่างเท่านั้น แต่ทั้งเครื่องขับออกและแรงขับต่าง ๆ จะมีหน้าที่อย่างเดียวกันคือ เป็นสิ่งเร้า (Stimuli)

ระดับของเครื่องขับออกในการเรียนรู้ทางสังคมขึ้นอยู่กับพฤติกรรมของบุคคลที่มีต่อคนอื่น ๆ ในสังคม ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัวของบุคคล การเรียนรู้ด้วยการเลียนแบบถือว่าพฤติกรรมของตัวแบบจะเป็นเสมือนเครื่องขับออกในทุกแง่มุมสำหรับผู้สังเกต เครื่องขับออกนั้นอาจนำไปสู่การรับรางวัลหรือไม่ก็ตาม ผู้สังเกตจะเป็นผู้ประเมินค่าของเครื่องขับออกตามแนวทางของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ลักษณะที่แตกต่างกันของเครื่องขับออกแต่ละอย่างมีบทบาทต่อกระบวนการเรียนรู้ด้วยการสังเกตใน 2 แง่ คือ

2.1 ต่อการตอบสนองของตัวแบบ

2.2 ต่อคุณลักษณะของเครื่องขับออกแนวทางพฤติกรรม คุณค่าของเครื่องขับออกขึ้นอยู่กับความชัดเจนและเหมาะสมตรงตามลักษณะของพฤติกรรมของตัวแบบ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบและผู้สังเกตด้วย

3. การตอบสนอง (Response) หมายถึง การที่บุคคลตอบสนองต่อเครื่องขับออกอย่างใดอย่างหนึ่ง กระบวนการตอบสนองเริ่มจากการตอบสนองที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล อันเป็นการตอบสนองภายใน ซึ่งอาจไม่เกี่ยวข้องกับเครื่องขับออกนั้นเลยก็ได้ การเรียนรู้ที่แท้จริงเกิดขึ้นเมื่อการตอบสนองที่แสดงออกมาแล้วนั้นได้รับรางวัลตอบแทน มิใช่เป็นเพียงสิ่งที่เกิดขึ้นและสะสมในตัวผู้เรียนเท่านั้น เพราะลักษณะดังกล่าวเป็นเพียงการเชื่อมโยงระหว่างเครื่องขับออกและตอบสนองในตัวผู้เรียนและก่อให้เกิดแบบแผนการตอบสนองใหม่ๆ ขึ้น

การเรียนรู้ทางสังคมพัฒนามากกว่าการเรียนรู้แบบลองผิดลองถูก (Trial and Error Learning) เพราะการที่บุคคลใช้ชีวิตอยู่ในสังคมและสังเกตพฤติกรรมของบุคคลอื่นจะช่วยลดความผิดพลาดต่าง ๆ ในการเรียนรู้ ผู้สังเกตเรียนรู้พฤติกรรมที่เหมาะสมจากตัวแบบ การเลียนแบบทำให้สามารถกำหนดแนวทางการกระทำหรือความผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น และในที่สุดบุคคลก็สามารถกระทำสิ่งนั้นอย่างถูกต้อง

4. รางวัล (Reward) หมายถึง สิ่งที่ดีคิดว่าตอบสนองที่เกิดขึ้นมาแล้วนั้นเหมาะสมหรือรับผลสำเร็จเพียงไร ถ้าหากการตอบสนองนั้นไม่ได้รับรางวัลตอบแทนแล้ว แนวโน้มของการ

ตอบสนองเป็นเช่นเดิมต่อสิ่งเร้านั้นก็ลดลง มนุษย์เราพยายามหาวิธีการตอบสนองที่ทำให้รับรางวัลตอบแทน เพราะรางวัลมีบทบาทในการลดความเครียดอันเกิดจากแรงขับ ฉะนั้นคุณค่าของรางวัลจึงขึ้นอยู่กับระดับของแรงขับที่เกิดขึ้นในตัวบุคคล ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องมาจากการต้องการทางสังคมนั่นเอง

จากทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบดังกล่าวสรุปได้ว่า การใช้เทคนิคแม่แบบเป็นเทคนิคที่พัฒนามาจากทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาสังคมของ Bandura ซึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมของคนไม่ได้เป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียว แต่ขึ้นอยู่กับความคิดและความรู้สึก ซึ่งเน้นปัจจัยที่บุคคลด้วย ปัจจัยทั้ง 3 จะกำหนดซึ่งกันและกัน ถ้าปัจจัยใดเปลี่ยนแปลงอีกสองปัจจัยก็จะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วย

1.1.4. แนวคิดในการให้ตัวแบบ (Modeling)

แบนดูรา (Bandura, 1977 : 934) ได้กล่าวว่า ตัวแบบมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคล 3 ด้าน คือ

1. ช่วยให้ผู้เรียนรูพฤติกรรมใหม่ ๆ หรือทักษะใหม่ ๆ ซึ่งจากผลของตัวแบบในลักษณะเช่นนี้ทำให้เราสามารถนำเอาวิธีการเสนอตัวแบบไปสร้างพฤติกรรมใหม่ ๆ ให้กับบุคคลที่ยังไม่เคยกระทำพฤติกรรมดังกล่าวนั้น เพื่อที่จะได้ประโยชน์ต่อเขาทั้งในสภาพปัจจุบันและอนาคต

2. มีผลทำให้เกิดการระงับ (Inhibition) หรือการยุติการระงับ (Disinhibition) การแสดงพฤติกรรมของผู้ที่สังเกตตัวแบบได้ ทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับว่าเมื่อตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้ผลกรรมเช่นใด ถ้าตัวแบบแสดงพฤติกรรมแล้วได้รับผลกรรมที่เป็นสิ่งที่ไม่พึงพอใจ แนวโน้มที่ผู้สังเกตตัวแบบจะไม่แสดงพฤติกรรมตามตัวแบบนั้นจะสูงมาก ก็เท่ากับว่าตัวแบบทำหน้าที่ระงับการเกิดพฤติกรรมดังกล่าว แต่ถ้าพฤติกรรมใดที่ผู้สังเกตตัวแบบเคยถูกระงับมาก่อนแล้วมาเห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมดังกล่าวแล้วไม่ได้รับผลกรรมอย่างที่ผู้สังเกตคาดว่าจะได้รับ (ผลกรรมที่เป็นสิ่งที่ไม่พึงพอใจ) หรือแสดงแล้วได้รับผลกรรมทางบวก แนวโน้มที่ผู้สังเกตจะกระทำตามตัวแบบก็จะมากขึ้น ก็เท่ากับว่าพฤติกรรมที่เคยถูกระงับนั้นได้ถูกยุติการระงับแล้ว อีกทั้งยังนำไปใช้ในการป้องกันไม่ให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การทิ้งขยะไม่เป็นที่เป็นทาง หรือการไม่ปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นต้น

3. ช่วยให้ผู้สังเกตที่ได้รับการเรียนรู้มาแล้วได้มีโอกาสแสดงออก หรือถ้าเคยแสดงออกแล้วแต่ยังไม่ค่อยได้แสดงออกให้แสดงออกเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นผลของตัวแบบในลักษณะเช่นนี้จะทำหน้าที่เป็นสัญญาณกระตุ้นให้ผู้สังเกตแสดงพฤติกรรมนั้นออกมา

ประเทือง ภูมิภัทราคม (2540 : 238 – 239) กล่าวว่า ในการเสนอตัวแบบมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้พฤติกรรมของผู้สังเกต 3 ประการดังนี้

1. สร้างพฤติกรรม (Acquisition Effect) คือ ผู้ที่สังเกตจะเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนจากตัวแบบ เช่น การพูด พฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับทักษะบางอย่าง เป็นต้นว่า การแสดงการเล่นกีฬา ฯลฯ ดังนั้น การสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ ผู้สังเกตสามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้ว่าพฤติกรรมดังกล่าวผู้สังเกตไม่เคยกระทำมาก่อนเลยก็ตาม

2. ลดพฤติกรรม (Disinhibitory Effect) คือ การที่ผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของตัวแบบแล้วมีผลทำให้พฤติกรรมของผู้สังเกตลดลง โดยเฉพาะเมื่อสังเกตตัวแบบกระทำพฤติกรรมที่นำไปสู่ผลกรรมทางลบ เช่น นักเรียนที่เคยมาโรงเรียนสายเป็นครั้งคราวเห็นครูลงโทษนักเรียนที่มาสายหน้าเสาธง จึงเลิกพฤติกรรมการมาโรงเรียนสาย เป็นต้น

3. เสริมพฤติกรรมที่มีอยู่ (Facilitation Effect) คือ การสังเกตพฤติกรรมจากตัวแบบ มีผลต่อพฤติกรรมผู้สังเกต จึงเลียนแบบการกระทำของตัวแบบ เช่น เคยอาบน้ำวันละ 1 ครั้ง เมื่อเห็นตัวแบบอาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ผู้สังเกตจึงอาบน้ำ 2 ครั้ง ตามตัวแบบ

จากแนวคิดในการให้ตัวแบบข้างต้นสรุปได้ว่า ตัวแบบมีผลต่อพฤติกรรมของบุคคลโดยช่วยให้บุคคลเรียนรู้ทักษะใหม่ ๆ ทำให้บุคคลระงับพฤติกรรม และช่วยให้พฤติกรรมที่เคยเรียนรู้มาแล้วมีโอกาสดังออกเพิ่มขึ้น

1.1.5 กระบวนการเรียนรู้จากแม่แบบ

แบนดูรา (Bandura, 1977 : 22 – 27) กล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์ว่าเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนรู้จากแม่แบบโดยกระบวนการสังเกต (Observation Learning) ได้แก่ การสังเกตพฤติกรรมและผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำของผู้อื่น เช่น การได้ยินคำบอกเล่า การได้อ่านเอกสาร บันทึก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ทางอ้อม และจะเป็นข้อมูลที่นำมาพิจารณาสำหรับการกระทำพฤติกรรมใหม่ในอนาคต ผู้ที่ช่างสังเกตและช่างคิดก็จะมีโอกาสเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้มากกว่าและลึกซึ้งกว่า และผู้เรียนที่ประสบตัวอย่างหรือแบบอย่างที่แตกต่างกันก็จะเกิดการเรียนรู้ที่ต่างกันด้วย เมื่อบุคคลได้เห็นตัวแบบก็จะสามารถรับรู้สัญลักษณ์ของการกระทำนั้น และสัญลักษณ์เหล่านี้จะชี้ให้เห็นแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม การเรียนรู้จากแม่แบบประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. กระบวนการให้ความสนใจ (Attentional Process) เป็นกระบวนการรับรู้ลักษณะสำคัญของตัวแบบอย่างละเอียดที่สุดโดยการสังเกต และรวบรวมสิ่งที่รับรู้มาเป็นขั้นตอน บุคคลจะไม่สามารถเรียนรู้ได้โดยขาดความสนใจและขาดความรู้พฤติกรรมที่แม่แบบแสดงออก สิ่งที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการนี้ คือ

1.1 ลักษณะของแม่แบบ แม่แบบที่มีความเด่นชัด จดจำง่าย มีความดึงดูดใจสูง ไม่ซับซ้อน จะมีโอกาสให้ผู้สังเกตสนใจได้มาก นอกจากนี้ ถ้าพฤติกรรม กิจกรรมและลักษณะของแม่แบบที่มีความสำคัญใกล้เคียงกับผู้สังเกต จะโน้มน้าวใจให้ผู้สังเกตสนใจมากขึ้น

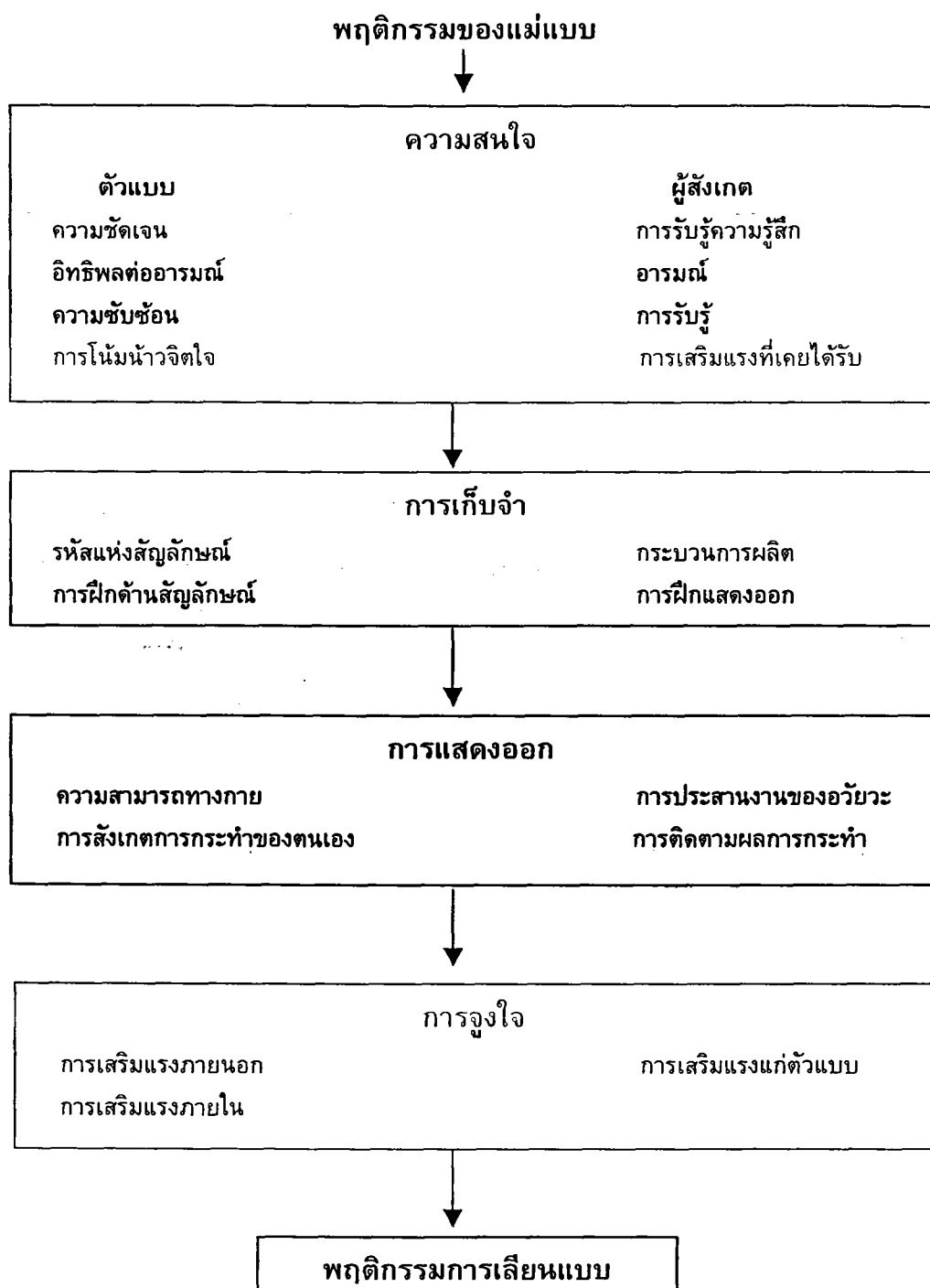
1.2 ลักษณะของผู้สังเกต กระบวนการนี้จะขึ้นอยู่กับความสามารถในด้านการสังเกต การรับรู้ การรวบรวมและตีความจากพฤติกรรมของแม่แบบ รวมทั้งความสนใจพฤติกรรมของแม่แบบ

2. กระบวนการเก็บจำ (Retentional Process) ในการเรียนรู้โดยสังเกตบุคคลไม่สามารถจะเรียนรู้ได้มากถ้าปราศจากการจดจำ กระบวนการนี้เป็นการรวบรวมรูปแบบพฤติกรรมของแม่แบบที่ได้สังเกตทุกครั้ง แล้วนำมาวางรูปแบบของพฤติกรรมที่เด่นชัดในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Coding) ที่ช่วยให้จำพฤติกรรมของตัวแบบได้แม้จะเห็นตัวแบบในช่วงระยะเวลาสั้น ๆ ก็ตาม การเก็บจำในรูปสัญลักษณ์กระทำได้ 2 ลักษณะ คือ มโนภาพ (Imaginal Coding) และภาษา (Verbal Coding) การเก็บจำในรูปมโนภาพจะง่ายเมื่อมีการเสนอแม่แบบให้เห็นบ่อยๆ ส่วนการเก็บจำในรูปภาษาพัฒนาดีกว่า และช่วยให้การเรียนรู้ประสบความสำเร็จยิ่งขึ้น เพราะสัญลักษณ์ในรูปภาษาสามารถให้ข้อมูลที่มากพอและง่ายต่อการสะสมความรู้ที่ได้มา นอกจากนี้การฝึกคิดหรือกระทำตามแม่แบบยังช่วยให้การเรียนรู้จากการสังเกตได้ผลดียิ่งขึ้น การเลียนแบบจึงอาจเกิดขึ้นตามการกระทำของแม่แบบโดยตรงทันที หรืออาจเกิดขึ้นหลังจากสังเกตแม่แบบแล้วระยะหนึ่ง

3. กระบวนการแสดงพฤติกรรม (Motor Reproductional Process) เป็นกระบวนการที่ผู้สังเกตคัดลอกสัญลักษณ์จากการเก็บจำมาเป็นการกระทำที่เหมาะสม กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับร่างกายและจิตใจ พฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นการตอบสนองอย่างดีที่สุดเพื่อให้สอดคล้องกับตัวแบบ ซึ่งจะช่วยให้อาจเข้าใจข้อบกพร่องและข้อบกพร่องของพฤติกรรมได้ ผู้สังเกตจะแสดงพฤติกรรมได้ครบถ้วนตามที่เขาสังเกตได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับระดับความคิดและความซับซ้อนของพฤติกรรม ในระยะแรกการคัดลอกสัญลักษณ์ให้เป็นการกระทำที่เหมาะสมนั้นทำได้ยาก แต่เมื่อทราบข้อบกพร่องระหว่างสัญลักษณ์กับการคัดลอกให้เป็นพฤติกรรมก็จะช่วยให้การกระทำตัวแบบในคราวต่อไปถูกต้องมากยิ่งขึ้น การแก้ไขข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นเป็นการปรับปรุงทักษะพื้นฐานที่มีอยู่ด้วยการให้ตัวแบบและการฝึกฝน ซึ่งในปัจจุบันมีข้อมูลแสดงว่า การเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ ของมนุษย์เกิดจากกระบวนการสังเกตตัวแบบที่ผู้เรียนค่อย ๆ ปรับพฤติกรรมของตนตามที่ได้พบเห็นที่ละขั้นตอนจนเป็นแบบแผนที่เหมาะสมที่สุด

4. กระบวนการจูงใจ (Motivational Process) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมแสดงให้เห็นความแตกต่างระหว่างสิ่งที่ได้เรียนรู้กับการแสดงออก เพราะในชีวิตจริงบุคคลไม่สามารถจะกระทำตามแม่แบบได้ทั้งหมด บุคคลจึงเลือกที่จะกระทำตามแม่แบบเมื่อพฤติกรรมนั้นก่อให้เกิดผลดีมากกว่าพฤติกรรมที่ก่อให้เกิดผลเสีย การประเมินคุณค่าของพฤติกรรมของแม่แบบโดยผู้สังเกตเป็นไปในรูปของการรับเอาสิ่งที่ตนพึงพอใจและไม่ยอมรับเอาสิ่งที่ตนไม่เห็นด้วย กระบวนการนี้มีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้โดยการสังเกตเป็นอย่างมาก การเห็นตัวแบบมีพฤติกรรมเหมาะสมและได้รับผลตอบแทนที่ดีจากพฤติกรรมนั้นจะก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบรวม ทั้งพฤติกรรมที่ทำซ้ำอีกและพยายามปรับปรุงข้อบกพร่องจนได้รับรางวัลเป็นการตอบแทนก็ช่วยให้เกิดการเลียนแบบในสังคมส่วนใหญ่ด้วย

ดังนั้น สถานการณ์ของการเรียนรู้ด้วยการสังเกต หรือการเรียนรู้จากตัวแบบต้องประกอบด้วยองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องทั้งหลายดังที่กล่าวมาแล้ว พฤติกรรมการเลียนแบบที่สมบูรณ์เกิดขึ้นได้ด้วยการจัดวางรูปแบบองค์ประกอบการเรียนรู้จากตัวแบบอย่างเหมาะสม โดยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจตัวแบบอย่างแท้จริงจนสามารถจดจำ และสร้างสัญลักษณ์แทนพฤติกรรมของตัวแบบได้ ประกอบกับการจูงใจอย่างเหมาะสมและเพียงพอจะทำให้ผู้เรียนแสดงการตอบสนอง คือ การเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้ในที่สุด องค์ประกอบของการเรียนรู้โดยการสังเกตทั้ง 4 ประการ เขียนเป็นแผนภูมิได้ดังนี้

ภาพประกอบ 1 องค์ประกอบของการเรียนรู้ด้วยการสังเกตตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา
(Bandura, 1977 : 223)

จากกระบวนการทั้งหมดดังกล่าวสรุปได้ว่า การเรียนรู้จากตัวแบบจะประสบความสำเร็จ ด้วยการสังเกตพิจารณาตัวแบบโดยให้ความสนใจอย่างแท้จริง สร้างสัญลักษณ์ขึ้นมาแทนพฤติกรรมของ ตัวแบบอย่างเหมาะสม สามารถจำความรู้และสัญลักษณ์ต่างๆได้ และเลือกตอบสนองพฤติกรรมนั้น โดยเลือกเอาแต่พฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดผลลัพธ์เป็นที่พอใจหรือได้รางวัล ดังนั้นการเรียนรู้จากแม่แบบ จึงต้องจัดรูปแบบองค์ประกอบการเรียนรู้จากแม่แบบอย่างเหมาะสม

1.1.6. ลักษณะของแม่แบบ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 178 – 186) ได้แบ่งแม่แบบออกเป็น 2 ชนิด คือ แม่แบบที่เป็นชีวิตจริง และแม่แบบที่เป็นสัญลักษณ์ โดยเสนอไว้ดังนี้

1. การเสนอแม่แบบจากชีวิตจริง (Live Model) การเสนอแม่แบบวิธีนี้เป็นการให้ผู้สังเกตได้เห็นแม่แบบในสภาพการณ์จริง ซึ่งมีข้อดีคือ แม่แบบสามารถเพิ่มเติมหรือปรับปรุงพฤติกรรม เพื่อให้การแสดงพฤติกรรมชัดเจนหรือเหมาะสมกับสภาพการณ์มากยิ่งขึ้น การเสนอแม่แบบวิธีนี้ช่วยให้ผู้สังเกตเกิดความสนใจในตัวแบบ และลอกเลียนพฤติกรรมได้ดีกว่าการเสนอแม่แบบวิธีอื่น แต่การเสนอแม่แบบวิธีนี้ต้องระมัดระวังเรื่องการควบคุมผล เพราะอาจมีเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดไว้ล่วงหน้าเกิดขึ้น ทำให้ตัวแบบไม่ได้ผลที่พึงพอใจตามที่ควรได้รับ

2. การเสนอแม่แบบในรูปสัญลักษณ์ (Symbolic Model) การเสนอแม่แบบลักษณะนี้ ได้แก่ การเสนอแม่แบบจากภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพ เทปบันทึกเสียง สไลด์ หนังสือ หุ่นกระบอก หนังสือการ์ตูน ซึ่งเตรียมเรื่องราวของแม่แบบไว้เรียบร้อยแล้ว ทำให้มีผลดีในการที่จะเน้นจุดสำคัญของการแสดงพฤติกรรม สามารถควบคุมพฤติกรรมและผลกระทบแม่แบบได้ ทั้งยังสามารถเก็บไว้ใช้ในการให้แม่แบบครั้งต่อไป และสามารถใช้ได้ทั้งบุคคลเดียวหรือกลุ่มบุคคลได้

ประเทือง ภูมิภักทาคม (2540 : 239 – 240) ได้กล่าวถึงประเภทของตัวแบบว่า สามารถแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ตัวแบบที่มีชีวิตจริง (Live Model) คือ ตัวแบบที่ผู้สังเกตสามารถมีปฏิสัมพันธ์หรือสังเกตได้โดยตรงไม่ต้องผ่านสื่อ หรือสัญลักษณ์อื่นใด

2. ตัวแบบสัญลักษณ์ (Symbolic Model) คือ ตัวแบบที่ปรากฏโดยผ่านทางสื่อ ประเภทต่าง ๆ เช่น ตัวแบบที่ปรากฏในภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือ หนังสือพิมพ์ คำนวณเลข เป็นต้น

สรุปได้ว่าแม่แบบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ แม่แบบที่มีชีวิต และแม่แบบในรูปสัญลักษณ์ ซึ่งแต่ละประเภทก็มีข้อดีและข้อจำกัดบางอย่างที่แตกต่างกัน ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ทั้งแม่แบบที่มีชีวิต และใช้แม่แบบในรูปสัญลักษณ์ ได้แก่ แม่แบบเพื่อน และแม่แบบหุ่นมือ ในการวิจัยเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

1.1.7 กลวิธีในการใช้เทคนิคแม่แบบ

ในการนำทฤษฎีแม่แบบของแบนดูราไปใช้เพื่อให้ผู้สังเกตเลียนแบบพฤติกรรมต่าง ๆ เพิ่มขึ้นนั้น แบล็คแมน และซิลเบอร์แมน (Blackman and Silberman. 1975 : 57) ได้สรุปเพื่อนำไปใช้ดังนี้

1. กำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้
2. มีแบบซึ่งแสดงพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้ที่เหมาะสม
3. ให้แรงเสริมกับแม่แบบ เมื่อแม่แบบสามารถแสดงพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ผู้สังเกตเรียนรู้

วัชร ทรัพย์มี (2525 : 212 – 213) สรุปหลักการการเรียนรู้จากตัวแม่แบบไว้ดังนี้

1. ให้ผู้สังเกตได้เรียนรู้พฤติกรรมใหม่จากการสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ ซึ่งจะช่วยให้ผู้สังเกตได้เรียนรู้ทักษะในการก่อให้เกิดพฤติกรรมใหม่
2. ผู้สังเกตอาจรับรู้วิธีการที่จะนำมาสู่พฤติกรรมที่พึงปรารถนามาก่อนแล้วแต่ยังไม่ได้ทำ หรือคาดคิดว่าจะไม่ทำได้จากการสังเกตพฤติกรรมที่แม่แบบแสดง จะช่วยกระตุ้นให้ผู้สังเกตได้แสดงพฤติกรรมที่เรียนรู้มาแล้ว

3. แม่แบบจะต้องมีลักษณะน่าสนใจเพื่อเป็นแรงจูงใจหรือส่งเสริมให้ผู้สังเกตเลียนแบบ
4. หลังจากผู้สังเกตได้สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบแล้วจะจดจำไว้ในความทรงจำเพื่อนำไปแสดงในอนาคต ควรให้อาสาผู้สังเกตฝึกฝนพฤติกรรมนั้นแล้วผู้ควบคุมเป็นผู้ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้สังเกต

จากกลวิธีในการใช้เทคนิคแม่แบบดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ขั้นตอนแรกต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการให้ผู้สังเกตเรียนรู้ จากนั้นจึงกำหนดตัวแบบที่น่าสนใจ และเมื่อแม่แบบสามารถแสดงพฤติกรรมนั้นได้ต้องให้แรงเสริมแก่แม่แบบ เพื่อให้ผู้สังเกตเกิดการเรียนรู้

1.1.8 วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพ

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541 : 260 - 261) กล่าวถึงการเสนอตัวแบบในการเสริมสร้างพฤติกรรมให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้

1. ต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการจะให้ตัวแบบแสดงเพื่อให้บุคคลสังเกต และเลียนแบบให้ชัดเจน
2. ความชัดเจนของพฤติกรรมจะต้องหมายถึง การสังเกตเห็นได้ วัดได้ โดยที่ใช้คนตั้งแต่ 2 คน สามารถสังเกต และเห็นตรงกันว่าพฤติกรรมนั้นเกิดขึ้นหรือไม่
3. จะต้องแน่ใจว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงนั้นจะต้องอยู่ภายในระดับความสามารถของผู้ที่สังเกต ไม่เช่นนั้นจะก่อให้เกิดความคับข้องใจในการเรียนรู้ได้
4. จะต้องแน่ใจว่าพฤติกรรมที่จะให้บุคคลลอกเลียนแบบนั้น เป็นพฤติกรรมที่ทำให้ดูง่าย ถ้าเป็นพฤติกรรมที่ซับซ้อนก็อาจจะแยกเป็นพฤติกรรมย่อย ๆ จากนั้นอาจใช้คำพูดชี้แนะได้
5. จะต้องแน่ใจว่าผู้สังเกตนั้นตั้งใจสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบอย่างแท้จริงด้วยการมองหรือการฟัง
6. จะต้องแน่ใจเสมอว่าพฤติกรรมที่ตัวแบบแสดงออกนั้นชัดเจน และกระทำการอย่างสม่ำเสมอ
7. เมื่อผู้สังเกตตัวแบบเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบถูกต้อง หรือใกล้เคียงกับพฤติกรรมของตัวแบบจะต้องให้การเสริมแรงผู้ที่ลอกเลียนแบบทันที
8. การเสริมแรงแก่ผู้ลอกเลียนแบบหรือผู้สังเกตนั้นจะต้องใช้ตัวเสริมแรงที่มีประสิทธิภาพ

9. ผู้ดำเนินโปรแกรมจะต้องไม่ควบคุมความสนใจของผู้สังเกตตัวแบบด้วยวิธีการที่รุนแรง เช่น ตีหรือดุด่า เป็นต้น

10. ควรมีการรวบรวมข้อมูลที่แสดงถึงความก้าวหน้าของผู้สังเกตด้วย เพราะจะทำให้ผู้สังเกตได้รู้ว่าตนเองก้าวหน้าจริง และเป็นตัวเสริมแรงที่ดีอีกด้วย

11. ในกรณีที่ผู้สังเกตไม่สามารถเลียนแบบพฤติกรรมของตัวแบบได้เลย อาจจะใช้การชี้แนะโดยร่างกายเข้าช่วยได้ เพราะจะทำให้เรียนรู้ได้เร็วขึ้น

12. ในการเสนอตัวแบบนั้น เมื่อตัวแบบแสดงพฤติกรรมเป้าหมายแล้ว ควรมีการให้การเสริมแรงต่อตัวแบบด้วย การกระทำเช่นนี้จะเป็นการจูงใจให้ผู้สังเกตอยากลอกเลียนแบบมากขึ้น

13. ควรเลือกตัวแบบที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับผู้สังเกต พร้อมทั้งให้มีความเด่นชัดจนสามารถแสดงพฤติกรรมที่จะให้เลียนแบบอย่างชัดเจนได้ด้วย

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 53) กล่าวถึง วิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพว่า ต้องพิจารณาองค์ประกอบต่อไปนี้

1. การคัดเลือกตัวแบบ

1.1 ตัวแบบต้องมีชื่อเสียง มีความน่าเชื่อถือ และเป็นตัวแบบที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่าเป็นตัวอย่างที่ดี เหมาะสมและสอดคล้องกับเป้าประสงค์ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เลียนแบบมั่นใจว่าจะเลียนแบบตัวแบบนั้นมากยิ่งขึ้น

1.2 ตัวแบบ และผู้เลียนแบบหรือผู้สังเกตควรจะมี ความคล้ายคลึงกัน หรือมีคุณลักษณะคุณสมบัติร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้เกิดความสนใจของผู้สังเกต และจะช่วยให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน ฯลฯ

1.3 ลักษณะของกิจกรรมที่เลียนแบบควรจะเป็นกิจกรรมที่ประกอบด้วยพฤติกรรมที่ไม่สลับซับซ้อน ทั้งนี้เพราะหากพฤติกรรมที่จะเลียนแบบไม่สลับซับซ้อน การเลียนแบบก็จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดึงดูดความสนใจของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ จะทำให้เกิดการเลียนแบบได้ง่ายขึ้น

2. วิธีการเลียนแบบอย่างมีประสิทธิภาพ ควรจะ

2.1 เสนอตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรง โดยจะต้องให้แรงเสริมแก่ตัวแบบและให้แรงเสริมแก่ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ เมื่อสามารถแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.2 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง โดยสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่างนี้จะทำหน้าที่เป็นสัญญาณบอกให้อินทรีย์รับรู้ ถ้าแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์แล้วจะได้รับการเสริมแรง สิ่งเร้าประเภทนี้ใช้สัญลักษณ์ S^D ผลการเสนอตัวแบบควบคู่กับ S^D และการเสริมแรงจะช่วยให้การเลียนแบบเกิดขึ้นอย่างคงทนและมีประสิทธิภาพ

2.3 เสนอตัวแบบควบคู่กับสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง การเสริมแรงทางบวกและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ถูกต้อง (Corrective Feedback)

จากวิธีการให้ตัวแบบอย่างมีประสิทธิภาพดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า ต้องมีการคัดเลือกตัวแบบที่เป็นตัวอย่างที่ดีเหมาะสมกับเป้าประสงค์ มีความคล้ายคลึงกับผู้สังเกต และในการเสนอตัวแบบต้องมีการให้แรงเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เพื่อให้การเลียนแบบนั้นคงทนและมีประสิทธิภาพ

1.1.9 บุคคลที่เด็กเลียนแบบ

สวานา พรพัทธกุล (2525 : 2 – 7) กล่าวว่า บุคคลที่เด็กจะเลียนแบบนั้นเริ่มจากคนใกล้ชิดที่สุดแล้วค่อย ๆ ห่างออกไปจากตัวเด็กตามพัฒนาการทางสังคมของเด็ก ซึ่งสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

1. เลียนแบบจากพ่อแม่และครู ในช่วงที่เด็กเริ่มเลียนแบบได้นั้นเด็กจะเลียนแบบบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุด คือ พ่อแม่ ซึ่งหมายถึงผู้ปกครองและผู้เลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ด้วย เมื่อเด็กเติบโตขึ้นและไปโรงเรียนใช้เวลาครึ่งหนึ่งของชีวิตในแต่ละวันอยู่กับครู ซึ่งความสำคัญของครูในการเป็นแม่แบบจึงสำคัญพอ ๆ กับพ่อแม่ผู้ปกครอง ดังนั้น ครูจึงควรเป็นแม่แบบที่ดี แต่ต้องไม่แสวงแสดงบทบาทของแม่แบบให้แก่เด็ก

2. เลียนแบบจากแม่แบบที่เด็กชอบ จะต้องเป็นแม่แบบที่ก่อให้เกิดความพอใจแก่เด็ก อาจเป็นเพื่อน ๆ และบุคคลอื่น ๆ ที่แวดล้อมเด็กอยู่

3. เลียนแบบจากแม่แบบที่ตรงกับความสนใจ การเลียนแบบจะเกิดขึ้นเมื่อแม่แบบนั้นตรงตามความสนใจ เด็กหญิงจะเลียนแบบแตกต่างไปจากเด็กชายเนื่องจากความสนใจแตกต่างกัน แม้ในเด็กหญิงหรือเด็กชายด้วยกันความสนใจก็จะแตกต่างกันไปอีก เช่น เด็กหญิงบางคนสนใจเลียนแบบการทำงานในบ้านของพ่อแม่ แต่บางคนอาจจะสนใจศิลปะการแสดงต่าง ๆ ที่ตนเห็นในโทรทัศน์ และพยายามเลียนแบบสิ่งนั้น

4. เลียนแบบจากผู้กล้าหาญ ไม่ว่าจะเป็นเด็กหญิงเด็กชายย่อมจะมีผู้กล้าหาญที่ตนยกย่อง และพอใจจะเลียนแบบตามผู้กล้าหาญของตน แม่แบบอาจมาจากเรื่องจริงหรือไม่จริงก็ได้ แม่แบบของเด็กมักได้แก่บุคคลที่มีอายุมากกว่า

5. เลียนแบบจากตัวละครในนิยาย ภาพยนตร์ โทรทัศน์ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า เด็กจะเลียนแบบจากบุคคลที่ใกล้ชิดที่สุดแล้วจึงค่อย ๆ ห่างออกไปจากตัวตามพัฒนาการทางสังคม

1.1.10 การเห็นผลตอบแทนที่ตัวแบบได้รับ

แบนดูรา (Bandura. 1977 : 117 – 121) ได้สรุปเกี่ยวกับการเสริมแรงแม่แบบไว้ว่า ในชีวิตประจำวันคนจะสังเกตเห็นการกระทำ และผลที่เกิดจากการกระทำของบุคคลอื่น ซึ่งมีทั้งผลกรรมที่เป็นรางวัล การลงโทษ และการไม่สนใจใยดี คนจึงได้ประโยชน์จากการเรียนรู้วิธีการที่นำมาซึ่งความสำเร็จและวิธีการที่จะก่อให้เกิดความผิดพลาดจากบุคคลอื่นพอ ๆ กับการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง การได้เห็นผลจากการกระทำของบุคคลอื่น สามารถทำให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้เช่นเดียวกันกับการที่บุคคลนั้นได้ลงมือกระทำพฤติกรรมนั้นด้วยตนเอง การได้เห็นความสำเร็จจากการกระทำของบุคคลอื่นทำให้นวนิยมในการกระทำพฤติกรรมสูงขึ้น ส่วนการได้เห็นความล้มเหลวจากการกระทำของบุคคลอื่นทำให้นวนิยมในการกระทำพฤติกรรมนั้นลดต่ำลง

1. การเสริมแรงที่เกิดจากการเห็นตัวแบบได้รับแรงเสริม (Vicarious Reinforcement) การเสริมแรงแม่แบบนี้เกิดขึ้นเมื่อสังเกตเห็นว่า บุคคลอื่นกระทำพฤติกรรมเช่นนี้แล้วได้รับแรงเสริม ผลจากการศึกษาจำนวนมากแสดงให้เห็นว่า การได้เห็นพฤติกรรมของตัวแบบได้รับรางวัลย่อมมีประสิทธิภาพกว่าการที่เห็นตัวแบบแสดงพฤติกรรมนั้นอย่างเดียว ผลกรรมทางบวกที่บุคคลสังเกตเห็นเป็นตัวส่งเสริมบุคคลรับเอาพฤติกรรมนั้นมาเป็นของตน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมออกมาเมื่อมีสิ่งจูงใจให้เขากระทำเช่นนั้น

2. การเสริมแรงที่เกิดจากการเห็นตัวแบบถูกลงโทษ (Vicarious Punishment) จากการสังเกตเห็นผลกระทบของตัวแบบสามารถทำให้พฤติกรรมนั้นเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้ การได้เห็นผลกระทบทางลบจะมีผลให้แนวโน้มของการกระทำนั้น หรือการกระทำที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมนั้นลดลง ปรากฏการณ์เช่นนี้พบมากที่สุดในการศึกษาพฤติกรรมก้าวร้าวทางกาย การได้เห็นว่าการกระทำที่ก้าวร้าวได้รับการลงโทษทำให้การแสดงความก้าวร้าวเกิดน้อยกว่าได้เห็นว่าการกระทำนั้นได้รับรางวัล หรือไม่ได้รับผลกระทบใดเลย (Bandura. 1977 ; citing Bandura. 1973)

บุคคลอาจได้เห็นตัวอย่างมาก่อนว่าพฤติกรรมของตัวแบบถูกลงโทษทางวาจาหรือทางร่างกายจากบุคคลอื่น และตัวแบบที่แสดงการกระทำที่เป็นการลงโทษตัวเองจากการที่มีพฤติกรรมที่บกพร่อง ซึ่งการได้เห็นตัวแบบกระทำเช่นนั้นก็มีผลกระทบต่อบุคคลในการยับยั้งการกระทำในทำนองเดียวกันกับตัวแบบ การได้เห็นตัวแบบวิจารณ์การกระทำบางอย่างของตนเองว่าไม่สมควรที่จะให้รางวัลตัวเอง จะมีผลในทางลดแนวโน้มที่จะให้รางวัลตัวเองของบุคคลเมื่อกระทำในลักษณะเดียวกัน (Bandura.1977 ; citing Bandura. 1971)

จากการเห็นผลตอบแทนที่ตัวแบบได้รับสรุปได้ว่า หากบุคคลเห็นตัวแบบทำพฤติกรรมแล้วได้รับแรงเสริม บุคคลจะรับเอาพฤติกรรมนั้นมาเป็นของตนและจะแสดงพฤติกรรมเมื่อมีสิ่งจูงใจให้กระทำตรงข้ามกัน หากบุคคลเห็นตัวแบบทำพฤติกรรมแล้วได้รับผลกระทบทางลบจะมีผลให้บุคคลกระทำพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกับพฤติกรรมนั้น ๆ ลดลง

1.1.11 ข้อดีและข้อจำกัดของการให้ตัวแบบ

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 65) กล่าวถึง ข้อดีและข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ ดังนี้

1. ข้อดีของวิธีการให้ตัวแบบ

1.1 จะทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมเป้าหมายหรือพฤติกรรมที่พึงประสงค์ค่อย ๆ เกิดขึ้น ค่อย ๆ มีความถี่สูงขึ้น และคงทนถาวรยิ่งขึ้น เมื่อให้การเสริมแรงแก่อินทรีย์ภายหลังที่อินทรีย์สามารถเลียนแบบหรือแสดงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้เช่นเดียวกับตัวแบบหรือเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างเหมาะสม

1.2 จะทำให้ผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเกิดมาก่อน

1.3 จะช่วยเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ หรือระงับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบ

1.4 ช่วยเอื้ออำนวยให้พฤติกรรมของผู้สังเกตหรือผู้เลียนแบบที่เคยเรียนรู้มาก่อนแล้วให้มีแนวโน้มที่จะแสดงออกมา

2. ข้อจำกัดของวิธีการให้ตัวแบบ

2.1 หากใช้การให้ตัวอย่างแบบเดียวในการสร้างหรือสอนพฤติกรรมใหม่ การเกิดพฤติกรรมใหม่อาจเกิดได้ช้า ด้วยเหตุนี้ควรให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับ และสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง เพื่อให้พฤติกรรมที่พึงประสงค์ที่ต้องการจะสร้างหรือสอนนั้นเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

2.2 การคัดเลือกตัวแบบ ตลอดทั้งกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบ ผู้คัดเลือกตัวแบบและกิจกรรมที่จะให้เลียนแบบจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของเรื่องดังกล่าว เพราะมิฉะนั้นจะทำให้เสียเวลาในการทดลองโดยไร้ประโยชน์

สรุปได้ว่าข้อจำกัดในการให้ตัวแบบ คือ ควรให้ตัวแบบควบคู่กับการเสริมแรงทางบวก การให้ข้อมูลย้อนกลับ และสิ่งเร้าที่จำแนกความแตกต่าง เพื่อให้ผู้สังเกตเกิดพฤติกรรมใหม่อย่างรวดเร็ว และควรตระหนักถึงความสำคัญของการคัดเลือกตัวแบบด้วย เพื่อให้ผู้เลียนแบบเกิดพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ระวังพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ และทำให้ความถี่ของการเกิดพฤติกรรมค่อย ๆ สูงขึ้น คงทนถาวรยิ่งขึ้น

1.1.12 การสร้างแม่แบบเพื่อการเลียนแบบ

แบนดูรา และ วอลเตอร์ (Bandura and Walter. 1963 : 47 – 49) กล่าวว่า แม่แบบอาจสร้างขึ้นโดยใช้คำพูด การเขียน การแสดงด้วยภาพ หรืออาจใช้ร่วมกันทั้งภาษาและภาพ การแสดงด้วยภาพอาจสร้างแม่แบบในลักษณะของภาพยนตร์โทรทัศน์ และสไลด์ทัศนวัตถุอื่นๆ สไลด์ทัศนวัตถุเหล่านี้เป็นสื่อที่สำคัญในการช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง และเป็นประสบการณ์ที่จะช่วยให้เด็กเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่ต้องการ

สวานา พรพัทธกุล (2525 : 5 – 7) กล่าวว่า การเลียนแบบของเด็กเป็นการเริ่มต้นของพัฒนาการบุคลิกภาพ ตัวแบบต่าง ๆ ที่เด็กได้มาจะประกอบกันเข้าเป็นบุคคล หรือตัวของเขาเองในอนาคต ถ้าเด็กโชคดีได้รับตัวแบบที่ดีมาก่อน แต่ได้รับสิ่งที่ไม่ดีที่น่าสนใจมากกว่าก็จะทำสิ่งนั้น ดังนั้นตัวแบบที่ปล่อยผ่านมาสู่เด็กควรจะเป็นตัวแบบที่ดีซึ่งมีอิทธิพลที่จะสร้างบุคลิกภาพที่ดีให้แก่เด็กต่อไป

สรุปได้ว่า การสร้างแม่แบบเพื่อให้เกิดการเลียนแบบขึ้นนั้นสามารถสร้างขึ้นได้ทั้งคำพูด การเขียน การแสดงด้วยภาพ หรืออาจใช้ร่วมกันทั้งภาษาและภาพ โดยต้องคำนึงว่าแม่แบบของเด็กควรเป็นแม่แบบที่ดี และมีความเหมาะสมกับเด็ก

1.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

1.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

แบนดูรา รอส และรอส (Bandura Ross and Ross. 1963 : 3) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบต่อการเลียนแบบพฤติกรรมที่ก้าวร้าว โดยจัดแบ่งแม่แบบเป็น 3 ลักษณะ คือ แม่แบบที่เป็นจริง แม่แบบที่เป็นภาพยนตร์แสดงด้วยคนจริง และแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์การ์ตูน กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ผลการทดลองพบว่า เด็กที่ได้รับแม่แบบที่ก้าวร้าวมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากขึ้น ส่วนกลุ่มที่ไม่ได้รับแม่แบบไม่ค่อยมีพฤติกรรมก้าวร้าวปรากฏ และแม่แบบที่เป็นภาพยนตร์มีผลต่อพฤติกรรมของผู้สังเกตทัดเทียมกับแม่แบบที่เป็นจริง

ฮิกส์ (Hick. 1965 : 97) ได้ใช้ตัวแบบประเภทสัญลักษณ์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเลียนแบบที่เกิดจากการได้เห็นตัวแบบที่ก้าวร้าว (Aggressive Models) โดยเห็นตัวแบบจากภาพยนตร์ซึ่งได้ศึกษาเด็กอายุ 3 ปี 5 เดือน ถึง 6 ปี 4 เดือน จำนวน 60 คน เป็นเด็กชาย 30 คน เด็กหญิง 30 คน แล้วแบ่งเป็น 5 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 ให้เห็นตัวแบบเป็นผู้ชาย กลุ่มที่ 2 ให้เห็นตัวแบบเป็นผู้หญิง กลุ่มที่ 3 ให้เห็นตัวแบบเป็นเด็กผู้ชายวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 4 ให้เห็นตัวแบบเป็นเด็กผู้หญิงวัยเดียวกัน กลุ่มที่ 5 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองปรากฏว่า เด็กเกิดพฤติกรรมก้าวร้าวที่สุดเมื่อเห็นตัวแบบที่เป็นเด็กผู้ชายวัยเดียวกันกับตน และก้าวร้าวน้อยที่สุดเมื่อเห็นตัวแบบที่เป็นผู้ใหญ่ชาย

แบนดورا กูเซ็ก และแมนเลฟ (Bandura, Grusec and Manlove, 1966 : 499 – 506) ได้ศึกษาผลของการฝึกโดยใช้เทคนิคแม่แบบที่มีผลต่อการสร้างสัญลักษณ์และการเลียนแบบของเด็กนักเรียนอายุ 6 – 8 ปี โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นชาย 36 คน และหญิง 36 คน แม่แบบที่ใช้เป็นภาพยนตร์แสดงการเล่นของเล่นต่าง ๆ กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม โดยให้แม่แบบต่างกัน โดยกลุ่มที่ 1 ให้ดูภาพยนตร์พร้อมทั้งบอกวิธีการเล่นของแม่แบบให้ทราบด้วย กลุ่มที่ 2 ให้นับตัวเลขพร้อมกับดูภาพยนตร์ และกลุ่มที่ 3 ให้ดูภาพยนตร์เงียบ ๆ หลังจากให้แม่แบบแล้วแบ่งเด็กในแต่ละกลุ่มทดลองออกเป็น 2 กลุ่มย่อย โดยให้ครึ่งหนึ่งของแต่ละกลุ่มได้รับรางวัลการแสดงที่เขาได้เหมือนวิธีที่แม่แบบแสดง ส่วนอีกครึ่งหนึ่งไม่ได้รับรางวัลในการแสดง ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ 1 เลียนแบบได้ดีกว่ากลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเงื่อนไขการให้รางวัลมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน

โอ คอร์เนอร์ (O' Corner, 1969 : 15 – 22) ได้ศึกษาการปรับพฤติกรรมของเด็กที่แยกตนเอง ผลจากการศึกษาพบว่า การใช้แม่แบบในรูปสัญลักษณ์ทำให้เด็กเปลี่ยนแปลงเป็นคนที่ไม่แยกตัวเองได้รวดเร็วกว่ากระบวนการแต่งพฤติกรรมของครูในชั้นเรียน

แจฟฟี และคาร์ลสัน (Jaffe and Carlson, 1972 : 329 – 339) ได้ศึกษาบทบาทของตัวแบบที่มีประสิทธิภาพในการลดความวิตกกังวลในการสอบ พบว่า ผู้ถูกทดลองทั้ง 4 กลุ่ม ที่ได้อูตัวแบบมีความวิตกกังวลลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้อูตัวแบบ

มิดลาร์สกี และคนอื่น ๆ (Midlarsky and others, 1973 : 321 – 328) ได้ศึกษาผลของตัวแบบและรางวัลต่อการฝึกฝนให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กหญิงเกรด 6 จำนวน 72 คน โดยให้เห็นตัวแบบ 3 ชนิด ได้แก่ ตัวแบบที่เอื้อเฟื้อ ตัวแบบที่เป็นกลาง และตัวแบบที่ละโมภ ผู้วิจัยได้สร้างสถานการณ์ให้ผู้ถูกทดลองเล่นเกมอย่างหนึ่ง เมื่อเล่นชนะจะได้รับรางวัลเป็นสิ่งของซึ่งมีราคาเท่ากับเงิน 4 เซนต์หลายชิ้น เมื่อผู้ถูกทดลองแสดงพฤติกรรมเอื้อเฟื้อตามที่พูดยกย่อง ผลการทดลองพบว่า ตัวแบบและรางวัลที่เป็นคำพูดยกย่องมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อการปลูกฝังให้เกิดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อ

ซิมเมอร์มัน และโรเซนทาล (Zimmerman and Rosental, 1974 : 35) ได้ศึกษาลักษณะของแม่แบบที่มีผลต่อความสามารถในการตั้งคำถามของเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้น วิธีศึกษาคือให้เด็กดูแม่แบบที่แสดงการเลือกภาพจากบัตรภาพ 42 บัตร โดยกลุ่มที่ 1 ดูแม่แบบที่เลือกโดยการตั้งคำถามผู้ทดลองที่ละลักษณะ ซึ่งได้จัดประเภทไว้ กลุ่มที่ 2 ดูแม่แบบที่เลือกโดยการตั้งคำถามที่ละรูป กลุ่มที่ 3 ไม่ได้ดูแม่แบบ หลังจากที่ได้แม่แบบแล้วให้เด็กเลือกรูปเหล่านั้นบ้าง ผลปรากฏว่า เด็กกลุ่มที่ 1 ดูภาพโดยตั้งคำถามน้อยกว่ากลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 ตามลำดับ และเด็กกลุ่มที่ 1 มีความสามารถในการตั้งคำถามได้มากที่สุด

ซิมเมอร์มัน และแจฟฟี (Zimmerman and Jaffe, 1977 : 773 – 778) ได้ศึกษาลักษณะของตัวแบบที่มีผลต่อความสามารถในการเรียนรู้ของเด็กอายุ 6 – 8 ปี โดยให้เด็กสังเกตแม่แบบซึ่งแสดงการจัดจำแนกประเภทของภาพจากบัตรภาพ 12 ภาพ จำนวน 4 ชุด โดยกลุ่มที่ 1 ดูผลการจัดภาพของแม่แบบ กลุ่มที่ 2 ดูวิธีการจัดของแม่แบบ และ กลุ่มที่ 3 แม่แบบแสดงวิธีการจัดภาพอย่างละเอียด ผลการวิจัยพบว่า เด็กกลุ่มที่ 3 มีความสามารถในการจัดภาพสูงกว่ากลุ่มที่ 1 และ 2 ตามลำดับ

1.2.2 งานวิจัยในประเทศ

ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์ (2524 : 52 – 53) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบในการพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปได้ว่า การใช้แม่แบบมีผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวบุคคลได้ และผลจากการทดลองของครั้งนี้ปรากฏว่า ผู้ได้รับแม่แบบเกี่ยวกับความซื่อสัตย์มีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ตามปทัสฐานของสังคมมากขึ้น แสดงว่าการใช้แม่แบบทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นในตัวบุคคล จึงมีผลให้มีความมีจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์ของผู้ได้รับแม่แบบสูงขึ้น

สุปรียา อินทิโรทัย (2529 : 68 – 71) ได้ศึกษาการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรม การเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 36 คน ผลจากการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของพฤติกรรม การเรียนและทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรม การเรียนและทัศนคติในการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533 : 85 – 89) ได้ศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังสือ ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช ที่ใช้ภาษาท้องถิ่นที่บ้าน และมีคะแนนจากแบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่ำกว่าชั้นที่ 3 ลงมา จำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 12 คน ผลจากการศึกษาพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พรพันธ์ วันศุกร์ (2534 : 69 – 70) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของเทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนกับโปรแกรมการพัฒนาสุขนิสัยที่มีต่อสุขนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบันไดม้า จังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบสไลด์การ์ตูนมีสุขนิสัยด้านการรักษาความสะอาดของร่างกาย และด้านกิจวัตรประจำวันสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้โปรแกรมพัฒนาสุขนิสัย

วีระ อุตสาหะ (2534 : 66 – 69) ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท ใช้กลุ่มตัวอย่าง 16 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนมีมารยาทดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับ ส่วนนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคแม่แบบมีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับมารยาทในชั้นเรียนดีขึ้นมากกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนโดยให้ข้อสังเกตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิเชียร สุขจันทร์ (2540 : 70 – 73) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเผชิญกับความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้สถานการณ์จำลองและนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเผชิญกับความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัวลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบเห็นได้ว่า มีการใช้เทคนิคแม่แบบในการปรับพฤติกรรมด้านต่าง ๆ อย่างแพร่หลาย เช่น พัฒนาความสามารถทางการเรียน ความสามารถในการตั้งคำถาม พฤติกรรมการเรียน ทักษะในการเรียน ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ สุขนิสัย มารยาทในชั้นเรียน ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ลดพฤติกรรมก้าวร้าว ลดพฤติกรรมแยกตัว ลดความวิตกกังวล เป็นต้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิคแม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

2.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

2.1.1 ความหมายของหุ่นมือ

จิระประภา บุญนิคย์ (2522 : 7) ได้ให้ความหมายว่า หุ่น คือ สิ่งที่ไม่มีชีวิต เคลื่อนไหวได้ในรูปแบบของละครโดยมนุษย์เป็นผู้บังคับ หุ่นมีหลายประเภท แต่ต้องไม่ใช่ตุ๊กตาหรือหุ่นยนต์ เกติณี โชติกเสถียร (2524 : 1) ได้กล่าวว่า หุ่นเป็นการแสดงมหรสพชนิดหนึ่งที่ใช้รูปจำลองคล้ายของจริงที่มีมาแต่โบราณในหลายประเทศของโลก เป็นตัวแสดงแทนตัวคน สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ หรือแม้แต่สิ่งสมมติในเทพนิยาย ซึ่งการแสดงการเคลื่อนไหวของหุ่นจะอยู่ในความควบคุมของมนุษย์ที่เป็นผู้สร้างมันขึ้นมา

อรชุนา ยุทธวงศ์ (2527 : 568) ได้กล่าวว่า หุ่นเป็นวัตถุที่คนสร้างขึ้นมแล้วนำมาทำให้เคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่น หุ่นมีไว้เพื่อสื่อสารและนำความรู้สึนึกคิด อารมณ์ แรงบันดาลใจ และความฝันมาทำให้เป็นตัวแทนขึ้นมา

จากความหมายของหุ่นสรุปได้ว่า หุ่น คือ สิ่งที่ไม่มีชีวิตที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งเคลื่อนไหวได้โดยมนุษย์เป็นผู้บังคับให้เคลื่อนไหวเพื่อสื่อความหมายกับผู้อื่น

2.1.2 ประเภทของหุ่น

เกติณี โชติกเสถียร (2524 : 12 – 18) ได้จำแนกหุ่นออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ

1. หุ่นเงา หรือหนังตะลุง (Shadows Puppet) เป็นหุ่นที่ทำจากหนังหรือกระดาษแข็ง มีไม้เสียบหรือสายใยต่อเข้ากับส่วนของร่างกายที่เราต้องการให้เคลื่อนไหวได้ ผู้เชิดต้องเชิดจากด้านหลังของจอ

2. หุ่นมือ (Hand Puppet) เป็นหุ่นเชิดโดยใช้นิ้ว 3 นิ้ว คือ หัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลางหรือนิ้วก้อย แต่คนไทยมักนิยมใช้นิ้วหัวแม่มือ นิ้วชี้ และนิ้วกลางเท่านั้น เพราะนิ้วก้อยไม่มีแรงพอ โดยเราใช้นิ้วชี้สอดไว้ที่หัวหุ่น ส่วนนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วกลางสอดไว้ส่วนที่เป็นแขน หัวหุ่นมักนิยมทำด้วยกระดาษหนังสือพิมพ์ หรือใช้เลื่อยชนิดละเอียดผสมกาวกับกระดาษแช่น้ำ หรือจะใช้ไม้เนื้อเบา แต่งหน้าด้วยขี้ผึ้งหุ้มด้วยกระดาษสาก็ได้ ลักษณะของหุ่นประเภทนี้มีแต่หัวและแขนเท่านั้น บางครั้งอาจมีขาด้วยก็ได้ การสร้างไม่ควรให้ตัวสูงหรือยาวเกินความจำเป็น ทั้งนี้เพราะเราต้องแสดงบนขอบเวที โดยผู้เชิดต้องชูตัวหุ่นจากข้างล่าง

3. หุ่นเชิด (Rod Puppet) เป็นหุ่นเชิดด้วยไม้หรือสายเชือก ลวด จากข้างล่างของตัวหุ่น สร้างได้หลายวิธี ตั้งแต่วิธีที่ง่ายที่สุดคือ ใช้ไม้เสียบกับส่วนหัวแบบหุ่นกระบอกเพื่อให้ส่วนหัว

เคลื่อนไหวไปมาได้ หรือทำแขนขาเป็นท่อน ๆ แล้วมีไม้ยาวเล็ก ๆ หรือเชือกเสียบไว้ที่มือหรือเท้าของหุ่น และมีไม้เสียบไว้ที่ลำตัวก็ได้ แล้วแต่ว่าในบทละครนั้นจะให้หุ่นไขว่คว้าส่วนไหนของร่างกายเคลื่อนไหว บางครั้งเราอาจใช้เชือกหรือลวดต่อกับส่วนร่างกายล้วน ๆ ก็ได้

4. หุ่นชัก (Marionette) เป็นหุ่นที่ชักจากข้างบนของตัวหุ่นโดยมีเชือกหรือลวดเส้นเล็ก ๆ ห้อยระยียงระยางตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย เวลาชักก็โยกไม้ข้างบนพร้อมกับเชือกหรือลวด แล้วแต่ไขว่คว้าส่วนไหนที่ต้องการให้เคลื่อนที่ หุ่นชักเป็นหุ่นที่สวยงามและดูเหมือนคนจริง ๆ จะเดินจะนั่งจะล้มได้เหมือนคนทุกอย่าง ส่วนปากและศีรษะก็เคลื่อนไหวได้เช่นกัน เครื่องแต่งกายงดงาม ตามส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทำเป็นหัวต่อเหมือนร่างกายจริงของมนุษย์ ทำให้การเคลื่อนไหวทุกส่วนเป็นไปอย่างสมจริง ผู้ชักหุ่นประเภทนี้ต้องฝึกทักษะมากจึงจะชักหุ่นให้ดูเป็นธรรมชาติ หุ่นชักมีข้อเสียที่ต้องเสียเวลาในการสร้างและหัดชักนาน ค่าใช้จ่ายในการสร้างสูง ต้องมีอุปกรณ์ประกอบฉากเหมือนการเล่นละครโรงใหญ่ เพียงแต่ย่อส่วนสูง ด้วยเหตุดังกล่าว จึงทำให้หุ่นชักไม่เหมาะที่จะใช้เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน นอกจากจะนำหุ่นชักที่ถูกแบบมาดัดแปลงให้ง่ายลงเหมือนบางสถาบันการศึกษาที่ได้กระทำไปแล้ว แต่เวลาชักจะมองดูทื่อ ๆ และกระด้าง ไม่เป็นธรรมชาติเหมือนหุ่นชักที่สมบูรณ์แบบ

หุ่นทั้ง 4 ประเภทที่กล่าวมานี้ หุ่นมือจะเป็นหุ่นที่ง่ายและเหมาะต่อการนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ทั้งนี้เพราะวัสดุที่นำมาทำเป็นสิ่งที่ไม่ต้องลงทุนมาก มักเป็นของเหลือใช้ การฝึกฝน การเชิด และพากย์ก็ไม่ยากหรือใช้เวลามากอย่างชนิดอื่น ถ้าหากเรามองในแง่ใช้หุ่นเป็นสื่อประเภทหนึ่งที่จะนำมาใช้แก้ปัญหาทางการเรียนรู้ของเด็กในห้องเรียน หุ่นมือจะเหมาะสมที่สุด หุ่นมือเป็นหุ่นที่ง่ายและมีหลายชนิด เหมาะต่อการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการศึกษา ทั้งนี้เพราะหุ่นมือใช้วัสดุที่ไม่สิ้นเปลืองหาได้ในท้องถิ่น การผลิตใช้เวลาน้อยกว่าหุ่นชนิดอื่น และสามารถที่จะเลือกหุ่นชนิดต่าง ๆ มาทำการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครในนิทาน ซึ่งนิยมใช้กันมาก (เกตุณี โชติกเสถียร. 2524 : 1)

จากประเภทของหุ่นที่กล่าวในข้างต้นสรุปได้ว่า หุ่นแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ ๆ ได้แก่ หุ่นมือ หุ่นเชิด หุ่นเงา และหุ่นชัก ซึ่งในที่นี้ผู้วิจัยเลือกใช้หุ่นมือเพราะสะดวกและเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

2.1.3 การสร้างหุ่น

เกตุณี โชติกเสถียร (2524 : 11) ได้กล่าวถึงการสร้างหุ่นว่ามีองค์ประกอบสำคัญที่ควรคำนึงถึง ดังนี้

1. ขนาดจะสร้างให้ใหญ่โตขนาดไหนก็ได้ แต่สัดส่วนที่ได้ขนาดโดยเฉลี่ยมักจะเป็นขนาด 1/3 ของขนาดมนุษย์ ความได้ส่วนกันระหว่างคนกับสัตว์ในเรื่องเป็นส่วนที่ควรต้องคำนึงถึง แต่ไม่เสมอไป ทั้งนี้เพราะการแสดงหุ่นในแต่ละเรื่องผู้สร้างย่อมมีวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายต่างกัน เคยปรากฏเสมอว่าขนาดของแต่ละคนและสัตว์ที่ผิดไปจากของจริงจะทำให้เกิดความขบขัน และตื้นตันแก่ผู้ดูได้เป็นอย่างดี ดังนั้น ขนาดจึงขึ้นอยู่กับการตัดสินใจและเป้าหมายของผู้สร้างเป็นสำคัญ

2. ส่วนที่ต้องการเน้นพิเศษในตัวหุ่น องค์ประกอบสำคัญในการออกแบบหน้าหรือลักษณะของตัวหุ่นแต่ละตัว คือ ต้องมีการเน้นสิ่งพิเศษที่จะทำให้ผู้ดูรู้ลักษณะ อุปนิสัยของตัวหุ่นได้ เช่น ใบหน้าของนางตัวร้ายต้องเหี้ยมโหดกว่าใบหน้าของนางเอก เป็นต้น ซึ่งบางครั้งเราอาจทำตัวละครซึ่งมีบทเดียวถึง 2 ตัว แต่มีสีหน้าต่างกัน เช่น เสาร์กับหัวเราะเป็นสุข เพื่อไม่ให้คนดูเกิดความสับสนในอารมณ์ขณะดู

3. ศึกษาแหล่งกำเนิดของหุ่นประเภทต่าง ๆ ที่เคยมีมาในโลก เพื่อเรียนรู้ถึงวิธีการทำเครื่องแต่งกาย ลำตัว ลักษณะการเชิดชัก การเขียนหน้าตาที่เน้นความรู้สึกของตัวหุ่น วัสดุที่ใช้ทำเหล่านี้จะเป็นแนวเป็นแบบให้ผู้ริเริ่มสร้างหุ่นได้เป็นอย่างดีที่สุด

สรุปได้ว่า ในการสร้างหุ่นมีสิ่งที่ต้องคำนึงถึง 3 ประการ คือ ขนาดของหุ่นต้องได้สัดส่วน เน้นสิ่งพิเศษที่ทำให้ผู้ดูรู้สึกขณะอุปนิสัยหุ่น และจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีการทำหุ่น เพื่อให้สามารถสร้างหุ่นได้ดี มีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์

2.1.4 การจัดแสดง

จิระประภา บุญนิตย์ (2522 : 72) ได้กล่าวถึงการจัดแสดงว่า การแสดงควรจะทำให้ถูกจังหวะและเวลา ถ้าผิดจังหวะอาจทำให้การแสดงผิดพลาด เช่น บทเจรจาไม่สอดคล้องกับท่าทางการเข้าหรือออกจากฉากก็ต้องให้ถูกจังหวะในเวลาเหมาะสม การพูดนานหรือแสดงท่าทางโดยไม่พูดจะทำให้คนดูเบื่อหน่าย

ผู้เชิดที่ดีต้องสามารถประเมินค่าและตอบสนองปฏิกิริยาของคนดูได้ดี ผู้เชิดจะต้องพยายามสร้างความพอใจแก่คนดูทั้งกลุ่ม ตอนใดที่เห็นว่าคนดูรู้สึกเบื่อหน่าย ผู้เชิดจะต้องรีบผ่านตอนนั้นไปโดยเร็ว การประเมินค่าและปรับตัวให้เหมาะสมกับสถานการณ์มีความสำคัญ เช่น ในการแสดงให้เด็กดูเด็กมักจะมีอารมณ์ร่วม อาจพูดอะไรออกมาดัง ๆ ผู้เชิดหุ่นจะต้องฉวยโอกาสใช้คำพูดของเด็กนั้นเพิ่มเติมในการแสดง เพื่อให้การแสดงนั้นดึงดูดใจผู้ดูยิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า ในการจัดการแสดงหุ่นผู้เชิดหุ่นต้องคำนึงถึงความพึงพอใจของกลุ่มคนดูเป็นสำคัญ ผู้เชิดที่ดีต้องรู้จักประเมินสถานการณ์ และปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ขณะนั้น

2.1.5 การเขียนบท

จิระประภา บุญนิตย์ (2522 : 73) ได้กล่าวถึงการเขียนบทไว้ดังนี้

การเขียนบทเป็นงานสร้างสรรค์ ไม่มีกฎเกณฑ์ที่แน่นอน แต่อย่างไรก็ตามบทเชิดหุ่นก็จำเป็นต้องมีขึ้นตอน และจัดระเบียบการแสดงไว้โดยแน่นอน

เรื่องที่จะนำมาใช้เชิดหุ่นนั้นอาจจะเป็นนิทานที่ใช้เล่ากันอยู่โดยทั่วไป หรือจะนำเหตุการณ์ในการใช้ชีวิตประจำวันมาผูกเข้าเป็นเรื่องก็ได้ เมื่อได้โครงเรื่องแล้วจึงตกลงกันว่าใครจะเชิดตัวอะไร และศึกษาบุคลิกของตัวละครนั้น แล้วจึงมารวมกลุ่มกันทดลองพูดตามความรู้สึกของตัวละครนั้น ๆ อัดเทปไว้แล้วนำมาฟัง มาหาข้อบกพร่องที่ควรแก้ไข แล้วทดลองใหม่จนเป็นที่พอใจ จากนั้นจะทำบทเชิดแล้วพูดตามบทก็ได้ แต่ถ้าสามารถทำได้พากย์โดยไม่อ่านตามบทจะดีกว่า

การทำบทอีกวิธีหนึ่งคือมีผู้เขียนบทต่างหาก วิธีนี้ถ้าเป็นผู้ที่มีความสามารถในด้านนี้ก็อาจเขียนได้ดี แต่บางคนก็เชื่อว่าบทที่ดีควรแก่ความสนใจจะเกิดจากความคิดของบุคคลหลายคน

จากการเขียนบทที่กล่าวในข้างต้นสรุปได้ว่า การเขียนบทไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัวแต่ต้องมีระเบียบ และขึ้นตอนในการจัดแสดงเพื่อให้การแสดงบรรลุวัตถุประสงค์

2.1.6 คุณค่าและประโยชน์ของหุ่น

ศิริกาญจน์ โกสมุทร (2522 : 10) มีความเห็นเรื่องคุณค่าของหุ่นว่า เป็นสื่อการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ในการจัดการศึกษามาก นำไปใช้ในการสอนได้หลาย ๆ เนื้อหา และเป็นสื่อที่เคลื่อนไหวได้น่าสนใจกว่าภาพธรรมดา ถ้าได้มีการนำหุ่นมาใช้ในห้องเรียนของเด็กปฐมวัยจะเป็นประโยชน์แก่เด็กอย่างมากในด้านจิตวิทยา ส่งเสริมให้เด็กเกิดความรู้สึกเริ่มจินตนาการ ความเป็นผู้กล้าแสดงออกของเด็ก

สาโรจน์ แฝงยัง (2524 : 21) ได้ให้ความเห็นที่สอดคล้องกันเรื่องคุณค่าของหุ่นว่า การใช้หุ่นประกอบการสอนได้ผลดี คือ หุ่นสามารถเลียนแบบของจริงได้ หุ่นทำให้ผู้เรียนสนใจ และสามารถชักจูงให้ผู้เรียนร่วมกิจกรรมในการเรียน

นอกจากนี้ อรุณา ยุทธวงศ์ (2527 : 597 – 580) กล่าวว่า หุ่นมีประโยชน์หลายด้านด้วยกัน เช่น

1. ประโยชน์ด้านความบันเทิง มีการใช้หุ่นแสดงในรายการบนเวที รายการโทรทัศน์ และการแสดงหุ่น การแสดงหุ่นทั้งเรื่องหรือการแสดงประเภทอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจสำหรับผู้ใหญ่ และเด็กมาตลอด เช่น รายการเพลง บัลเลต์ เล่นกล ฯลฯ และบางครั้งก็ใช้หุ่นประชาสัมพันธ์ หรือโฆษณา เป็นการนำผู้ชมไปสู่โลกความฝันและความสนุกในวัยเด็ก

2. ประโยชน์ในการเรียนรู้ นิยมใช้หุ่นเพื่อการเรียนรู้ และปลูกฝังแนวคิดต่าง ๆ ให้กับเด็ก เช่น

- 2.1 สอนทำหุ่นในการเรียนวิชาศิลปะโดยเน้นการแสดงออก ความเป็นตัวของตัวเอง และจินตนาการ

- 2.2 ใช้หุ่นเป็นสื่อการสอนวิชาต่าง ๆ เช่น วรรณคดี ดนตรี สังคม วิทยาศาสตร์ ภาษา ฯลฯ เพราะเป็นการเรียนรู้อย่างสนุกสนาน ช่วยให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาที่เรียน

- 2.3 หุ่นช่วยให้เด็ก ๆ ได้รับการชี้แนะแนวทางในการประพฤติปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ เช่น การรักษาความสะอาด การเสียสละ ฯลฯ รวมทั้งการใช้หุ่นเพื่อเผยแพร่แนวความคิด เช่น ในเรื่องความรู้เรื่องประชาธิปไตย สาธารณสุข เป็นต้น

- 2.4 การแสดงหุ่นช่วยให้ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น

- 2.5 หุ่นช่วยแก้ปัญหาเฉพาะตัวของแต่ละคนได้ เช่น เด็กขี้อาย ติดอ่าง ก้าวร้าว หรือมีปัญหาในด้านการสื่อสาร โดยเด็กจะสื่อสารกับผู้อื่นผ่านหุ่นจะง่ายกว่าการสื่อสารด้วยตัวเองโดยตรง

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า หุ่นเป็นสื่อการเรียนการสอนที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษามากเพราะมีความน่าสนใจ สามารถจูงใจให้นักเรียนร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ และสามารถให้สอนได้ในหลาย ๆ เนื้อหา

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย (2525 : 61) ได้ทดลองใช้หุ่นมือเป็นแม่แบบพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อ ในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 30 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน โดยใช้ละครหุ่นมือเป็นนิทานเรื่องสั้น ๆ ประมาณ 20 นาที จำนวน 7 เรื่อง หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ วัดพฤติกรรมเอื้อเฟื้อโดยใช้แบบทดสอบเดิม ผลปรากฏว่า นักเรียนกลุ่มที่ดูตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือมีคะแนนจากแบบทดสอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ไม่ดูตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ

กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 85) ได้ทดลองใช้ตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่มีความรับผิดชอบต่ำจำนวน 40 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้นิทานประกอบหุ่นมือมีการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้น และสูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ใช้ตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือ

จิตราภรณ์ เตมียกุล (2531 : 54) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพการฟังนิทานของเด็กปฐมวัย โดยใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 30 คน แบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยใช้รูปภาพประกอบ และกลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับการสอนฟังนิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบมีสมรรถภาพในการฟังสูงกว่ากลุ่มที่ใช้รูปภาพประกอบ

สุตาดี ไพบูล (2532 : 62) ได้ศึกษาความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ และการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 จำนวน 30 คน กลุ่มทดลองใช้วิธีการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบ ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และกลุ่มทดลองที่ใช้วิธีการเล่านิทานโดยแสดงบทบาทสมมติประกอบมีความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ไม่สูงกว่าการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือประกอบ

พรพิมล หาญกล้า (2537 : 39) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบโดยหุ่นเชิดมือและแม่แบบโดยวิดิทัศน์ที่มีต่อความกตัญญูทวดเทีของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความกตัญญูทวดเทีมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบโดยหุ่นเชิดมืออย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบโดยหุ่นเชิดมือกับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบโดยวิดิทัศน์มีความกตัญญูทวดเทีมากขึ้นไม่แตกต่างกัน

ต้องจิตต์ ทะสุวรรณ. (2538 : 58 – 60) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเมตตากรุณาของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนการัญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับนักเรียนที่ได้รับการใช้บทบาทสมมติมีความเมตตากรุณาเพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกัน

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเห็นได้ว่า หุ่นมือเป็นแม่แบบที่ดีในการพัฒนาพฤติกรรมด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี ได้แก่ ความเอื้อเฟื้อ ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความกตัญญูทวดเที ความเมตตากรุณา หรือแม้แต่ในการพัฒนาสมรรถภาพด้านการฟังของเด็ก การกระทำของแม่แบบหุ่นมือจะช่วยกระตุ้นให้เด็กเลียนแบบพฤติกรรมที่พึงประสงค์ได้

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

3.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

3.1.1 ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออก

ไดมันักจิตวิทยาได้ให้ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้ ดังนี้

โวลเป้ (Wolpe. 1969 : 81) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้ว่าเป็นการแสดงออกมาถึงความรู้สึกต่าง ๆ ต่อผู้อื่นอย่างเหมาะสม โดยปราศจากความรู้สึกกังวล อาจเป็นการแสดงออกซึ่งความเป็นมิตร ความรักใคร่ชื่นชมยินดี และความรู้สึกอื่น ๆ ซึ่งมีใช้ความวิตกกังวล

✓ บาวเวอร์ และบาวเวอร์ (Bower and Bower. 1976 : 4) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้ว่า เป็นความสามารถที่จะแสดงความรู้สึกต่าง ๆ เป็นการเลือกว่าจะทำอย่างไร เป็นการแสดงสิทธิของตนตามเหมาะสม เป็นการเพิ่มความภาคภูมิใจให้แก่ตนเอง เป็นการสร้างความมั่นใจให้กับตนเองมากขึ้น เป็นการแสดงความไม่เห็นด้วย เป็นการวางแผนที่จะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเอง และเป็นการขอร้องให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมต่อต้านของเขา

✓ ชูบิชอป (Sue Bishop. 1995 : 5) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่าเป็นการแสดงความรู้สึกออกมาเป็นคำพูดด้วยความมั่นใจ ซึ่งเป็นไปในลักษณะทางบวกซึ่งเป็นตัวตนของผู้พูด และเป็นการแสดงถึงความต้องการ การแสดงความคิดเห็น ซึ่งการกล้าแสดงออกเป็นทักษะทางบุคลิกภาพของคน การกล้าแสดงออกเป็นเรื่องของประสิทธิภาพในการสื่อสาร การเลือกใช้คำพูดในแต่ละสถานการณ์ รวมถึงระดับเสียง ความดังของเสียง การแสดงภาษาท่าทาง และข่าวสารที่จะส่งถึงบุคคลอื่น

ถนอมศรี อินทนนท์ (2530 : 37) ได้สรุปว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นการแสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ตามสิทธิที่มีต่อบุคคลอื่น โดยไม่ทำร้ายจิตใจผู้อื่น และมีระดับความไม่สบายใจน้อยที่สุด ซึ่งสามารถสังเกตได้จากลักษณะคำพูด น้ำเสียง ท่าทาง และการประสานสายตา เป็นต้น ลักษณะเหล่านี้เป็นลักษณะที่ได้เรียนรู้มา ไม่ใช่ลักษณะที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

หลุยส์ จำปาเทศ (2533 : 46) กล่าวว่า พฤติกรรมการกล้าแสดงออกเป็นลักษณะการแสดงออกที่ไม่ต้องการอำนาจ ไม่ต้องการบังคับขู่ข่มพฤติกรรมของคู่สนทนา แต่ตรงข้ามเป็นการพัฒนาตนเองให้เกิดความเชื่อมั่นที่ถูกต้อง เป็นที่นับถือของผู้อื่นและสังคมยอมรับ

สุรีย์ จันทรโมลี (2540 : 61) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่า เป็นการอ้างสิทธิ การใช้สิทธิ สิทธิพึงได้รับ สิทธิพึงแสดงออก การปกป้องสิทธิของตนเอง การรักษาสผลประโยชน์ของตัวเอง การโต้แย้งด้วยเหตุผลและข้อเท็จจริงโดยไม่ใช้อารมณ์ การยืนหยัดปกป้องสิทธิตัวเองโดยไม่กังวล การกล้าแสดงออกถึงความต้องการของตัวเองโดยไม่เสียความสัมพันธ์ ไม่ก้าวสิทธิของผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน ไม่แสดงความโกรธแค้นต่อผู้อื่น แต่จะเป็นการพูดสื่อสารกันด้วยเหตุผลข้อเท็จจริง ไม่ใช่กลไกป้องกันตนเอง

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2541 : 133) ได้ให้ความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกว่าเป็นความสามารถที่จะเสนอหรือแสดงออกของบุคคลได้อย่างเป็นธรรมชาติมากที่สุดตามสภาพการณ์ที่เป็นอยู่ และสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ได้ด้วยวิธีการทางบวกโดยปราศจากความวิตกกังวล

จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออก คือ การแสดงออกของความรู้สึกนึกคิดและอารมณ์ที่เหมาะสมของบุคคลตามสิทธิต่อผู้อื่น เป็นการแสดงออกที่มีเหตุผลเป็นที่ยอมรับของสังคม โดยปราศจากความวิตกกังวลในใจ

3.1.2 รูปแบบของพฤติกรรม

เอนกกุล กริแสง (2522 : 181) ได้กล่าวถึงระดับการเกิดพฤติกรรม ซึ่งนำมาแบ่งเป็นระดับได้ดังนี้

1. พฤติกรรมขี้อาย (Shy Behavior) เป็นพฤติกรรมที่แสดงความยากลำบากในการติดต่อปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น โดยขาดคุณลักษณะของความเปิดเผย ตรงไปตรงมา และแสดงปฏิกิริยาออกมาทางร่างกาย เช่น สั่น หน้าแดง อื่น ๆ จนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่แสดงออกมาได้ตามความคิดของตน
2. พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก (Non - Assertive Behavior) เป็นพฤติกรรมที่ไม่กล้าแสดงออกเนื่องจากการที่บุคคลนั้นมีความขลาดกลัวอยู่เป็นนิสัยประจำตัว ไม่กล้าพูดแสดงความคิดเห็น มีความวิตกกังวลต่อการกระทำทั่วไป จนกระทั่งยอมให้คนอื่นมีอำนาจเหนือตน
3. พฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertive Behavior) เป็นพฤติกรรมที่บุคคลสามารถพูดหรือกระทำตามความรู้สึกนึกคิด และอารมณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม มีประสิทธิภาพ มีเหตุผลเป็นที่ยอมรับของสังคม ไม่มีความลำบาใจ หรือวิตกกังวลในการแสดงออก
4. พฤติกรรมก้าวร้าว (Aggression Behavior) เป็นพฤติกรรมที่แสดงการต่อสู้ทำลายสิ่งที่ขัดขวางความต้องการ ต่อสู้กับสิ่งทำให้เกิดความคับข้องใจ การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวสามารถแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

4.1 ก้าวร้าวโดยตรง (Direct Aggression) หมายถึง การแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวต่อบุคคล หรือสิ่งที่เป็นเหตุให้เกิดความคับข้องใจโดยตรง

4.2 ก้าวร้าวทางอ้อม (Displaced Aggression) หมายถึง การแสดงพฤติกรรมในบางครั้งที่เราไม่สามารถแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวโดยตรงได้ จึงต้องหันไปแสดงการก้าวร้าวทางอ้อมแทน เป็นต้นว่า เมื่อแม่ดุด่าลูกแล้วแม่ก็หันไปเตะหมา

เบอร์โควิทซ์ (วงพัคตร์ ภูพันธ์ศรี. 2523 : 14 ; อ้างอิงมาจาก Berkowitz. 1962) ได้แบ่งพฤติกรรมที่มนุษย์ได้แสดงออกมาเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ลักษณะที่ไม่มีความกล้าแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมออกมา หรืออาจจะเรียกว่า พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก หรือ Non - Assertive Behavior
2. ลักษณะที่มีความกล้าแสดงออกแต่เป็นไปในรูปพฤติกรรมก้าวร้าว ทำลาย หรือทำให้ผู้อื่นได้รับความเจ็บปวด ซึ่งอาจเรียกว่าพฤติกรรมก้าวร้าว หรือ Aggressive Behavior
3. ลักษณะที่มีความกล้าแสดงออกนั้นมีความเหมาะสม หรือเรียกว่า พฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก หรือ Assertive Behavior

หลุยส์ จำปาเทศ (2533 : 130 - 131) ได้แสดงตารางเปรียบเทียบตัวแปรของพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกไว้ (ดังตาราง 1)

ตาราง 1 เปรียบเทียบพฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

ตัวแปร	พฤติกรรมก้าวร้าว	พฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม	พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก
ลักษณะของพฤติกรรม	มีอารมณ์ที่ไม่เหมาะสมแสดงออกมาตรง ๆ ทำให้ผู้อื่นเสียหาย กล้าแสดงความรู้สึก	มีอารมณ์ที่เหมาะสม นุ่มนวลจริงใจ ถูกต้อง เชื่อมั่นในตนเอง กล้าที่จะมีความรู้สึกเชื่อมั่น	มีอารมณ์ไม่เหมาะสม ซ่อนเร้นปิดบัง ปฏิเสธตนเอง มีการไตร่ตรอง ร้อนใจในขณะนั้น
ความรู้สึกของผู้แสดงพฤติกรรม	ชอบการตรงไปตรงมา ค่อนข้างมาก เหยียดหยามเป็นบางครั้ง และต่อมา	ยอมรับนับถือตนเองทั้งเวลานั้นและเวลาต่อมา	และอาจจะโกรธในเวลาต่อมา
ความรู้สึกของบุคคลอื่นที่เกิดจากการสื่อสารด้วย	รู้สึกเจ็บปวด ถูกทำร้ายจิตใจ ทำให้เสียหน้า ศักดิ์ศรี	รู้สึกเห็นคุณค่าที่ได้รับ การยอมรับ อยากสนทนาคด้วย รู้สึกว่าน่าเป็นผู้ศรัทธา	รู้สึกผิด ก้าวร้าว หรือความรู้สึกเค่นกว่าเหนือกว่า
ความรู้สึกของผู้อื่นที่มีต่อตัวผู้แสดงพฤติกรรม	รู้สึกโกรธ หาทางแก้	ทำให้เกิดการยอมรับนับถือ	โทสะ นำเบื้อหน่าย เกิดความโกรธ

จากรูปแบบของพฤติกรรมสรุปได้ว่า พฤติกรรมที่มนุษย์แสดงออกมี 3 ลักษณะ ได้แก่ พฤติกรรมก้าวร้าว พฤติกรรมกล้าแสดงออก และพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก ซึ่งพฤติกรรมกล้าแสดงออกเป็นพฤติกรรมที่อยู่กึ่งกลางระหว่างพฤติกรรมก้าวร้าวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก

3.1.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

เคลเลย์ (Kelley. 1979 : 20) ได้อธิบายเกี่ยวกับทฤษฎีพฤติกรรมกล้าแสดงออก (Assertion Theory) ไว้ว่า “ ทฤษฎีกล้าแสดงออกเป็นทฤษฎีการตอบสนองทางพฤติกรรมศาสตร์แบบหนึ่ง ที่นำมาใช้กันมาก โดยการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมให้แก่ผู้ที่มีความประสงค์จะปรับพฤติกรรมของเขา อาจเรียกได้ว่าเป็นทฤษฎีการป้องกันสิทธิ คือ เป็นการแสดงสิทธิอันพึงมีพึงได้ของตนเอง โดยไม่เป็นการล่วงละเมิดหรือก้าวก่ายสิทธิของผู้อื่น ”

ลักษณะสำคัญของทฤษฎีการกล้าแสดงออกหรือทฤษฎีการป้องกันสิทธิ จะมีสิ่งต่อไปนี้คือ

1. ปรัชญาที่แฝงอยู่ในทฤษฎีการกล้าแสดงออก
2. แบบพฤติกรรมการตอบสนองในสถานการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้อาจแบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ พฤติกรรมกล้าแสดงออก พฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และพฤติกรรมก้าวร้าว
3. พฤติกรรมตอบสนองทั้ง 3 แบบ ดังกล่าวนั้นสามารถสังเกตได้จาก
 - 3.1 ทางอารมณ์ (Emotion)
 - 3.2 การแสดงกิริยา ท่าทางที่ไม่ใช่คำพูด (Nonverbal Behavior)

3.3 การใช้ภาษาพูด (Verbal Language)

4. โครงสร้างหรือหน้าที่แตกต่างกันระหว่างพฤติกรรม 3 แบบ

5. องค์ประกอบของสถานการณ์การป้องกันสิทธิ หรือ การกล้าแสดงออก

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นสรุปได้ว่า ทฤษฎีการกล้าแสดงออกเสนอรูปแบบสำหรับบุคคลที่ต้องการต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง โดยไม่ก้าวก่ายสิทธิมนุษยชนของบุคคลอื่น ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ สถานการณ์ทุกแบบ ทั้งในเรื่องเกี่ยวกับส่วนตัว อาชีพ และสังคม

3.1.4 ลักษณะของผู้มีพฤติกรรมกล้าแสดงออก

✓ ไอสเลอร์ และมิลเลอร์ (Eisler and Miller. 1973 : 295 - 299) กล่าวถึงลักษณะของผู้มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกไว้ดังนี้

1. ความเร็วของการตอบสนอง คือ ยิ่งตอบสนองเร็วเท่าใดแสดงว่ามีความกล้าแสดงออกมากเท่านั้น
2. ความดังของเสียง คือ เสียงดังแสดงให้เห็นถึงความกล้าแสดงออก
3. การยอมตามผู้อื่น การไม่ยอมตามผู้อื่นมากแสดงว่ามีความกล้าแสดงออกมาก
4. การขอร้องให้ผู้อื่นเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ยิ่งขอร้องให้ผู้อื่นเปลี่ยนพฤติกรรมที่ตนไม่พอใจมากเท่าไร ยิ่งแสดงว่ามีความกล้าแสดงออกมากเท่านั้น

เชลตัน (Shelton. 1977 : 465) ได้กล่าวว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกมีลักษณะดังนี้

1. บุคคลสามารถที่จะแสดงอารมณ์ต่าง ๆ ทั้งความพอใจและไม่พอใจได้อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา และด้วยความจริงใจ
2. บุคคลสามารถที่จะแสดง รักษาสิทธิของตนเอง โดยปราศจากการละเมิดสิทธิของผู้อื่น
3. บุคคลมีความรู้สึกมั่นใจในการที่ยืนขึ้นต่อสู้เพื่อสิทธิของตนเอง โดยปราศจากความวิตกกังวล

4. บุคคลมีอิสระในการเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสม

เฟนสเตอร์ไฮม์ และแบร์ (Fensterheim and Baer. 1975 : 20) ได้จำแนกลักษณะของผู้ที่กล้าแสดงออกว่า มีลักษณะสำคัญ 4 ประการ คือ

1. เป็นผู้ที่มีอิสระในการเปิดเผยตนเองทั้งคำพูดและการกระทำ ซึ่งบอกถึงความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของตนเอง
2. เป็นผู้ที่มีความสามารถติดต่อกับคนทุกระดับอย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา ซื่อสัตย์ และเหมาะสม

3. เป็นผู้ที่ทำสิ่งต่าง ๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของตนเอง และแสวงหาโอกาสให้ตนเอง ไม่เฉื่อยชารอให้โชคช่วย

4. เป็นบุคคลซึ่งกระทำในสิ่งที่ตนเชื่อว่าดีและถูกต้อง แต่ต้องยอมรับข้อผิดพลาด และขีดจำกัดของตนเอง

✓ วงพัคตร์ ภูพันธ์ศรี (2523 : 21-23) ได้เสนอแนะข้อสรุปไว้ว่า บุคคลที่กล้าแสดงออกจะสามารถแสดงพฤติกรรมดังต่อไปนี้ คือ

1. การพูดตามความรู้สึกที่แท้จริง สามารถแสดงออกถึงความรู้สึกชอบ และความสนใจได้มากกว่าที่จะพูดออกมาอย่างกลาง ๆ และมีความสามารถในการใช้เวลาได้ในเวลาอันเหมาะสม

2. การพูดเกี่ยวกับตนเอง สามารถที่จะพูดหรือบอกเล่าในสิ่งที่คิดว่ามีค่า และน่าสนใจ ในเวลาอันเหมาะสม โดยไม่ผูกขาดการสนทนาหรือพูดโอ้อวด เช่น การพูดถึงความสำเร็จของตนเอง

3. การพูดทักทาย สามารถแสดงความเป็นมิตรกับบุคคลที่ต้องการจะรู้จักด้วยความ ยิ้มแย้มแจ่มใสมากกว่าพยักหน้าเฉย ๆ หรือทำท่าเอียงอาย

4. การยอมรับคำยกย่องและชมเชย สามารถยอมรับคำชมเชยได้อย่างจริงจัง มี มารยาทมากกว่าที่จะแสดงความไม่เห็นด้วย และควรถือว่าการยอมรับคำชมเชยเป็นการให้รางวัลผู้กล่าว ชมเชย

5. การแสดงสีหน้าได้อย่างเหมาะสม การแสดงออกทางสีหน้าและน้ำเสียงที่จะพูด ออกมา ควรแสดงความหมายตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง และสามารถมองสบตากู่สนทนาได้อย่างตรงไป ตรงมา

6. การแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างนุ่มนวล เมื่อไม่เห็นด้วยกับผู้ใดก็ไม่เสแสร้งว่า เห็นด้วยกับบุคคลนั้น แต่สามารถแสดงไม่เห็นด้วยได้อย่างนุ่มนวล

7. ขอให้แสดงความกระจำนง ในขณะที่คำแนะนำหรือคำอธิบายของกลุ่มสนทนาไม่ชัดเจน หรือไม่เข้าใจก็สามารถที่จะขอร้องให้เขาอธิบายให้ฟังใหม่อีกครั้งเพื่อให้ชัดเจนขึ้น

8. การถามเหตุผลว่า “ทำไม” เมื่อมีผู้ใดมาขอร้องให้ทำในสิ่งที่ดูเหมือนว่าไม่มีเหตุผล หรือไม่น่าสนใจ

9. การแสดงความไม่เห็นด้วยในขณะนั้น เมื่อมีความเห็นไม่ตรงกัน หรือไม่เห็นด้วยกับ ผู้อื่น โดยที่ตนเองมีความสนใจในสิ่งที่ไม่เห็นด้วยนั้น ก็สามารถที่จะแสดงไม่เห็นด้วยได้

10. การพูดเพื่อรักษาสติของตนเอง จะไม่ปล่อยให้ใครมาเอาเรียดเอาเปรียบเมื่อรู้สึกว่า กำลังถูกเอาเปรียบ ก็สามารถปฏิเสธได้โดยไม่รู้สึกรังเกียจ สามารถที่จะแสดงสิทธิและขอร้องให้ผู้อื่นแสดง ต่อตนเองด้วยความยุติธรรม

ซอลเตอร์ (พรรณราย ทวีระประภา. 2524 : 48 - 50 ; อ้างอิงมาจาก Salter.1949) ได้สรุปลักษณะพฤติกรรมของบุคคลที่มีพฤติกรรมการแสดงออกที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. พูดแสดงความรู้สึกได้ (Use Feeling – Talk) สามารถแสดงออกถึงความชอบและความสนใจ โดยไม่ขัดเขินมากกว่าที่จะพูดอะไรออกมากว้าง ๆ

2. สามารถพูดเกี่ยวกับตนเองได้ (Talk About Yourself) โดยไม่ผูกขาดการสนทนา หรือโอ้อวด สามารถบอกถึงความสำเร็จของตนเองได้ในเวลาที่เหมาะสม

3. การพูดทักทายปราศรัย (Make Greeting Talk) เป็นมิตรกับบุคคลที่ต้องการรู้จัก ยิ้มแย้มแจ่มใส และแสดงความยินดีที่ได้พบ เช่น สามารถพูดได้ว่า “สวัสดีค่ะที่ได้พบคุณ” มากกว่าที่จะพูดว่า “สวัสดี” เท่านั้น หรือมีท่าที่เอียงอายเมื่อต้องรู้จัก หรือทักทายผู้ที่ต้องการรู้จัก

4. สามารถยอมรับคำชมจากผู้อื่นได้อย่างจริงจัง (Accept Compliment) แทนที่จะปฏิเสธ เช่น เมื่อได้รับคำชมว่า “เสื้อตัวนี้สวย” ก็สามารถที่จะกล่าวได้ว่า “ขอบคุณค่ะ ดิฉันก็ชอบมัน เหมือนกัน”

5. การแสดงสีหน้าอย่างเหมาะสม (Use Appropriate Facial Talk) สามารถแสดงถึงสีหน้าและน้ำเสียงที่มีความหมายตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ทำให้กล้าสบตากู่สนทนา

6. การแสดงความไม่เห็นด้วยอย่างสุภาพ (Disagree Mildly) เมื่อไม่เห็นด้วยกับคนบางคนก็แสดงความไม่เห็นด้วยอย่างสุภาพ ไม่เสแสร้งเห็นด้วยเพียงเพื่อรักษาความสงบหรือเพื่อเอาใจเขาเท่านั้น

7. การขอให้แสดงความกระจ่าง (Ask for Clarification) ถ้าพบกับคนที่ให้คำแนะนำหรือสั่งสอน หรือคำอธิบายที่ไม่ชัดเจนหรือบิดเบือน ก็กล่าวขอร้องให้เขาพูดใหม่อีกครั้งหนึ่งให้ชัดเจนยิ่งขึ้นแทนที่จะออกไปด้วยความรู้สึกสับสน เช่น กล่าวถามว่า “ ดิฉันยังไม่เข้าใจคำอธิบายของคุณเลยคะ คุณจะกรุณาพูดใหม่อีกครั้งได้ไหมคะ ”

8. การถามเหตุผล (Ask Why) เมื่อถูกขอร้องให้ทำอะไรที่ดูเหมือนว่าไม่มีเหตุผลสมควร ก็กล่าวที่จะถามว่า “ ทำไมถึงต้องการให้ดิฉันทำสิ่งนั้นล่ะคะ ” โดยใช้น้ำเสียงสุภาพ และไม่ทำหน้าบึ้งตึง

9. การแสดงความไม่เห็นด้วยในขณะนั้น (Express Active Disagreement) ถ้ามีความคิดเห็นไม่ตรงกับผู้อื่น และมีความมั่นใจว่าความคิดเห็นของตนเองถูกต้อง ก็สามารถแสดงความไม่เห็นด้วยออกมา

10. การกล่าววาจาเพื่อรักษาสิทธิ (Speak up for Your Rights) เมื่อรู้สึกว่าถูกเอาเปรียบก็กล้าที่จะแสดงสิทธิอันชอบธรรม และขอให้คนอื่นแสดงความยุติธรรม

11. การแสดงความมั่นคง (Be Persistent) ถ้ามีความไม่สบายใจ หรือต้องการร้องทุกข์ในเรื่องที่มีเหตุผลก็กล้าที่จะดำเนินการร้องทุกข์ได้จนประสบความสำเร็จ ถึงแม้ว่าจะได้รับการปฏิเสธก็ไม่ล้มเลิกความตั้งใจ

12. หลีกเลี่ยงการที่จะต้องแสดงเหตุผลในทุก ๆ ความคิดเห็น (Avoid Justifying Every Opinion) ในการเจรจาหรืออภิปรายกับใครก็ตาม ถ้าถูกโต้เถียงอยู่ตลอดเวลาที่สามารถที่จะหยุดคำถามเหล่านั้น โดยการพูดอย่างเรียบ ๆ ว่า “ ดิฉันคิดว่าไม่จำเป็นต้องแสดงเหตุผลต่อสิ่งที่ฉันพูด แต่ถ้าคุณต้องการเหตุผลจริง ๆ คุณลองค้นหาดูก็ได้ค่ะ ”

จากเอกสารข้างต้นสรุปได้ว่า ผู้มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีลักษณะเป็นบุคคลที่มีความเป็นอิสระในการเลือกทำกิจกรรม กล้าแสดงความรู้สึกนึกคิดของตนตามสิทธิของตนเอง แต่ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น และสามารถทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกับผู้อื่นได้

3.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

3.2.1 งานวิจัยในต่างประเทศ

กาแลสซี กาแลสซี และลิทซ์ (Galassi, Galassi and Litz. 1974 : 390 - 393) ได้ศึกษาการฝึกการกล้าแสดงออกด้วยกลุ่มโดยใช้การสะท้อนให้เห็นด้วยเทปบันทึกภาพ มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษามหาวิทยาลัย ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ไม่กล้าแสดงออก จำนวน 32 คน เป็นนักศึกษาหญิงและนักศึกษาชายอย่างละ 16 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม กลุ่มควบคุม 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองได้รับการฝึก 8 ครั้ง ประกอบด้วย แบบอย่างจากเทปบันทึกภาพ (Videotape Modeling) การฝึกทดลองพฤติกรรมการสะท้อนความคิดเห็นกลับจากเทปบันทึกภาพกลุ่มและผู้ฝึก การให้การบ้าน การเฝ้าระวังของผู้ฝึก และการให้กำลังใจกับกลุ่ม การฝึกของนักศึกษาทุกคนจะได้รับการบันทึกเทปไว้ทุกครั้ง เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ มาตรการวัดการแสดงออกด้วยตัวเอง ระดับมหาวิทยาลัย มาตรการวัดความแปรปรวนเฉพาะด้าน ผลของการฝึกจากจำนวนครั้งของการประสาน

ลายตา ระยะของการมอง และจำนวนเวลา ระหว่างข้อมูลที่ให้และการตอบสนองของบุคคลนั้นมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างนักศึกษากลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม แต่ไม่มีนัยสำคัญในจำนวนเวลาระหว่างข้อมูลที่ให้กับการตอบสนองของบุคคลนั้น (Tait, 1977 : 642)

เทท (Tait. 1977 : 642) ได้ทดลองและฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับสตรีวัยรุ่น โดยจำแนกมิติของบุคลิกภาพสามด้าน คือ การยอมรับตนเอง บทบาททางเพศ และความคาดหวังจากสังคม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 36 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 18 คน ผลการทดลองพบว่า การฝึกความกล้าแสดงออกเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการเพิ่มทักษะทางสังคมด้านการแสดงตัว บทบาททางเพศ และการยอมรับตัวเอง

เพ็นซ์ (Pentz. 1980 : 76-83) ได้ศึกษาการฝึกการกล้าแสดงออกกับเด็กวัยรุ่นที่ไม่กล้าแสดงออกและเด็กวัยรุ่นที่ก้าวร้าว โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการคัดเลือกมาเป็นเด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก และก้าวร้าวต่อครู จำนวน 90 คน เป็นชาย 43 คน หญิง 47 คน ในจำนวนนี้มีลักษณะพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออก 49 คน และมีพฤติกรรมก้าวร้าว 41 คน กลุ่มตัวอย่างได้รับการฝึกแบบฝึกการเรียนรู้แบบมีโครงสร้างโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มสอน (Instruction Condition) และกลุ่มควบคุมที่ไม่ได้มีการแก้ไขด้วยวิธีใด ๆ เลย จากการรายงานตนเอง (Self Report) และการวัดพฤติกรรมการกล้าแสดงออกแบบวิโว (Vivo Measure of Assertive Behavior) ผลปรากฏว่า เด็กวัยรุ่นที่มีพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกและเด็กวัยรุ่นที่มีความก้าวร้าวมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น

3.2.2 งานวิจัยในประเทศ

รังสรรค์ เพ็งหนู (2523 : 85) ได้ศึกษาการฝึกพฤติกรรมการกล้าแสดงออกของนักเรียนหญิงวัยรุ่นโดยวิธีจัดโครงการให้คำปรึกษาเชิงพฤติกรรมกับกลุ่มตัวอย่างนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 32 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 16 คน และกลุ่มควบคุม 16 คน ใช้เวลาดำเนินการฝึก 10 ครั้ง ครั้งละ 2 ชั่วโมง เมื่อเสร็จสิ้นการฝึกแล้ว 4 สัปดาห์ จะทดสอบนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม และทดสอบครั้งที่ 2 หลังการฝึกแล้ว 10 สัปดาห์ ผลการให้คำปรึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกการกล้าแสดงออกตามโครงการให้คำปรึกษาเชิงพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากกว่าก่อนการฝึก และกล้าแสดงออกมากกว่านักเรียนที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เพ็ญศรี วชิราวิโรจน์ (2527 : 101) ได้ศึกษาผลของการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 24 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 12 คน และ กลุ่มควบคุม 12 คน ใช้เวลาการฝึกเป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมงครึ่ง รวม 12 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียนน้อยกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่ได้รับเอกสารเสนอแนะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

เสาวนีย์ เปี่ยมสัมฤทธิ์ (2530 : 43) ได้ศึกษาผลการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม และแรงเสริมบวกต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองเก่ากำแพงแสน การทดลองใช้รูปแบบย้อนกลับ (Reversal Design) โดยบันทึกและสังเกตพฤติกรรม 4 ระยะ คือ 1.ระยะเส้นฐาน ซึ่งเป็นระยะก่อนการทดลอง 2.ระยะวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและแรงเสริมบวก 3.ระยะย้อนกลับไปสู่การเรียนการสอนตามปกติ 4.ระยะการวางเงื่อนไขเป็นกลุ่มและแรงเสริมบวกครั้งที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิลัย ไชยปรกรณ์ (2532 : 61) ได้ศึกษาผลของการฝึกอบรมพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีต่อพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกของนักศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยครูพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 16 คน พบว่า ในกลุ่มทดลองซึ่งเป็นนักศึกษาหญิงทั้งหมดนั้นมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงขึ้น และได้สรุปว่า การฝึกอบรมพฤติกรรมกล้าแสดงออกมีผลทำให้นักศึกษาหญิงซึ่งเป็นบุคคลที่มีความยากลำบากในการแสดงออกเนื่องมาจากมีความวิตกกังวล ความกลัว ความประหม่าหรือขี้อายเมื่อต้องแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ลดน้อยลง ทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมกล้าแสดงออกมากขึ้น เกิดความมั่นใจในตนเองมากขึ้น มีการยอมรับตนเอง เข้าใจตนเอง กล้าปฏิเสธผู้อื่น สามารถบอกความรู้สึกนึกคิดที่แท้จริงของตนเองให้ผู้อื่นรับรู้ได้

บัญชา ทับทองกลาง (2538 : 61) ได้ศึกษาผลของการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านกร่างวิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2537 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกตามโปรแกรมการใช้กลุ่มสัมพันธ์มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่ได้รับการฝึกตามโปรแกรมการใช้กลุ่มสัมพันธ์มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติ

จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกทั้งในประเทศและต่างประเทศ แสดงให้เห็นว่า พฤติกรรมกล้าแสดงออกนั้นสามารถพัฒนาได้ และวิธีการที่ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การสะท้อนให้เห็น การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออก กลุ่มสัมพันธ์ การวางเงื่อนไขเป็นกลุ่ม เป็นต้น ซึ่งในการเลือกใช้แต่ละวิธีต้องพิจารณาให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง

4. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกตและการบันทึกพฤติกรรม

4.1 ความหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 30) ได้ให้ความหมายของการสังเกตว่า เป็นการพิจารณาสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือหลาย ๆ สิ่งอย่างมีจุดหมาย โดยการใช้อวัยวะสัมผัสส่วนใดส่วนหนึ่งหรือทั้งห้าส่วนในการพิจารณาสิ่งนั้น ๆ การสังเกตจะต้องมีจุดหมายอย่างแน่นอนก่อนการสังเกต

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 28) กล่าวว่า การสังเกตเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาพฤติกรรม ลักษณะของพฤติกรรมสังเกตต้องเป็นพฤติกรรมที่คนแสดงออก กระทำหรือตอบโต้สิ่งเร้าสิ่งใดสิ่งหนึ่งในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง และต้องเป็นพฤติกรรมที่สังเกตเห็นได้ นับได้ ได้ยิน และวัดได้

จากความหมายของการสังเกตสรุปได้ว่า การสังเกต หมายถึง การพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออก หรือตอบโต้สิ่งเร้าอย่างมีจุดหมาย โดยพฤติกรรมนั้นต้องเป็นพฤติกรรมที่สามารถเห็นได้ นับได้ ได้ยิน และวัดได้

4.2 จุดมุ่งหมายของการสังเกต

กมลรัตน์ หล้าสูงษ์ (2527 : 32) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสังเกตที่ใช้ในการแนะแนวไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงด้วยตัวเอง ข้อเท็จจริงนี้อาจได้เป็นครั้งแรก หรืออาจได้เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลรายละเอียด ซึ่งเคยได้รับคำบอกเล่าจากผู้อื่น

2. เพื่อเข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ถูกสังเกตว่า มีลักษณะปกติหรือไม่ เพื่อใช้ประกอบการแนะนำบุคคลให้เป็นบุคคลที่มีประสิทธิภาพในสังคมต่อไป

3. เพื่อค้นหาสาเหตุบางประการ ซึ่งอาจเป็นปัญหาแต่ไม่มีผู้ใดทราบ เพื่อนำมาใช้ในการให้คำปรึกษาและแนะแนวต่อไป

4. เพื่อให้ผู้สังเกตเป็นผู้มีความรอบคอบ และไวต่อการมีปฏิริยาโต้ตอบจากสิ่งแวดล้อม จนเป็นผู้ที่ปรับตัวได้ดี และรวดเร็วในแต่ละสถานการณ์

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 28) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสังเกตว่า เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา แล้วนำข้อมูลที่รวบรวมได้นั้นไปวิเคราะห์ต่อไป เพื่อทราบว่าพฤติกรรมที่ประสงค์จะปรับนั้นเปลี่ยนแปลงหรือไม่ หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536 : 63) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายของการสังเกตว่า การสังเกตพฤติกรรมนั้นทำให้ครูได้ข้อมูลพื้นฐานของพฤติกรรม (Baseline Data) ที่ต้องการพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลง

จากจุดมุ่งหมายของการสังเกตสรุปได้ว่า การสังเกตพฤติกรรมทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่ต้องการศึกษา และทำให้ทราบว่าพฤติกรรมที่ประสงค์จะปรับนั้นมีการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มีการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด

4.3 หลักการสังเกตพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536 : 63) ได้กล่าวถึงหลักการสังเกตว่า ผู้สังเกตพฤติกรรมพึงยึดหลักต่อไปนี้

1. เลือกและกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตให้เด่นชัด พฤติกรรมที่ครูควรที่จะเลือกเพื่อทำการสังเกตนั้นควรจะเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานของห้องเรียน และครูคิดว่าพฤติกรรมนั้นมีผลกระทบกระเทือนต่อการสอนมากที่สุด และพฤติกรรมที่สังเกตควรเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นบ่อย ๆ

เมื่อครูเลือกพฤติกรรมที่สังเกตได้แล้วครูต้องกำหนดพฤติกรรมให้ชัดเจน เพื่อที่ว่าไม่ว่าใครก็ตามหากเข้าใจพฤติกรรมที่กำหนดไว้แล้ว จะสามารถบอกได้ทันทีว่านักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้นหรือไม่ เช่น พฤติกรรมการพูดคุยในชั้นเรียน อาจกำหนดได้ดังนี้ พฤติกรรมการพูดคุย คือ พฤติกรรมใดก็ตามที่นักเรียนส่งเสียงออกจากปากโดยไม่ได้รับอนุญาตจากครู ครูหรือผู้สังเกตไม่ควรที่จะสังเกตหลาย ๆ พฤติกรรมในเวลาเดียวกัน นอกจากจะมีประสบการณ์ในการสังเกตเป็นอย่างดีแล้ว เพราะจะทำให้เกิดความสับสนได้

2. เลือกผู้สังเกตพฤติกรรม ผู้สังเกตแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

2.1 นักเรียนสังเกตตนเอง คือ การให้ผู้ที่พัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมตนเอง

2.2 บุคคลอื่นเป็นผู้สังเกต ซึ่งอาจจะเป็นครู เพื่อนครู หรือเพื่อนนักเรียนด้วยกันเป็นผู้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่จะพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม วิธีนี้ค่อนข้างได้ข้อมูลใกล้เคียงความเป็นจริงมากกว่าวิธีแรก เพราะผู้สังเกตมีแนวโน้มที่จะลำเอียงน้อยกว่าผู้ที่พัฒนานตนเอง อีกทั้งยังที่จะตรวจสอบความเที่ยงระหว่างผู้สังเกตได้ โดยการใช้ผู้สังเกตตั้งแต่ 1 คน ขึ้นไปสังเกต

พฤติกรรมเดียวกันของคน ๆ เดียวกัน ซึ่งผู้สังเกตพฤติกรรมทั้ง 2 คน สังเกตได้ใกล้เคียงกัน หรืออย่างน้อยที่สุดเห็นพ้องต้องกันไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ก็นับได้ว่าข้อมูลที่ไ้มีความเที่ยงตรง

3. เลือกสถานที่ทำการสังเกตพฤติกรรม ในการเลือกสถานที่นั้นขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของครูว่า ต้องการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในสถานที่ใด อาจเป็นห้องเรียน ในห้องสมุด หรือที่บ้านนักเรียนก็ได้

4. เลือกเวลาทำการสังเกตพฤติกรรม การเลือกเวลาควรเลือกที่มีพฤติกรรมเกิดขึ้นบ่อยที่สุด และควรใช้วิธีสุ่มเวลา หมายความว่า ผู้สังเกตจะไม่ทำการสังเกตพฤติกรรมหนึ่งในเวลาเดียวกันของวันเดียว แต่จะสุ่มสังเกตหลาย ๆ เวลาของวันเดียวได้ เช่น ตอนเช้า บ่าย และตอนก่อนเลิกโรงเรียน เป็นต้น ช่วงการสังเกตโดยการสุ่มเวลานั้นจะทำให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความเป็นจริงมากที่สุด เนื่องจากว่า ไม่มีพฤติกรรมใดที่เกิดขึ้นบ่อยในช่วงเวลาเดียวกันตลอดเวลา

5. เลือกบันทึกพฤติกรรมให้เหมาะสม แบบบันทึกกิจกรรมนั้นผู้ทำการสังเกตควรจะเป็นผู้สร้างขึ้นเอง โดยมุ่งสร้างให้สอดคล้องกับลักษณะของพฤติกรรมที่จะศึกษา ดังนั้น จึงแบ่งวิธีการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมไว้ดังนี้

5.1 การสังเกตพฤติกรรมแบบสุ่มเหตุการณ์ (Event Sampling) เป็นการเลือกสังเกตเฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการศึกษาในช่วงเวลาหนึ่ง ๆ เท่านั้น โดยเน้นความถี่หรือจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่ประสงค์จะศึกษาที่เกิดขึ้นในเวลาสังเกตนั้น ส่วนพฤติกรรมอื่น ๆ ที่เกิดในช่วงเวลาดังกล่าวก็จะไม่นำมาบันทึก

5.2 การสังเกตพฤติกรรมแบบสุ่มเวลา (Time Sampling) เป็นการสังเกตที่ผู้สังเกตแบ่งเวลาออกเป็นช่วง ๆ แล้วนับเฉพาะจำนวนช่วงเวลาที่เกิดเลือกสังเกตเฉพาะพฤติกรรมที่ต้องการศึกษา ส่วนเกณฑ์ในการนับช่วงเวลานั้นจะต้องกำหนดให้แน่นอน โดยจะต้องให้สอดคล้องกับลักษณะของพฤติกรรมที่ต้องการจะศึกษาและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ เช่น สังเกตพฤติกรรมช่วง 5 นาที ทุก 6 นาที เป็นเวลา 1 ชั่วโมง จะสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนคนนั้น ๆ ในช่วงเวลานั้น ๆ นอกจากนี้การสังเกตแบบสุ่มเวลาสามารถสังเกตได้ครั้งละหลาย ๆ คน โดยสลับช่วงเวลาครั้งละ 1 คน ข้อมูลที่ได้จากการสังเกตสามารถแยกเป็นพฤติกรรมของนักเรียนแต่ละคน นอกจากนี้การสังเกตแบบสุ่มเวลาสามารถสังเกตพฤติกรรมได้หลายประเภทพร้อม ๆ กัน โดยจำแนกพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลาเป็นพฤติกรรมใดบ้าง และเพื่อความสะดวกในการบันทึกควรกำหนดรหัสของพฤติกรรมแต่ละประเภทด้วย หากประเภทของพฤติกรรมที่จะสังเกตและบันทึกนั้นมีหลายประเภท

จากหลักการสังเกตพฤติกรรมสรุปได้ว่า เพื่อให้การสังเกตเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สังเกตพฤติกรรมต้องกำหนดพฤติกรรมที่ต้องการสังเกตให้เด่นชัด ต้องทำการเลือกผู้สังเกตพฤติกรรม เลือกสถานที่สังเกตพฤติกรรม เลือกเวลาในการสังเกตพฤติกรรม และเลือกบันทึกพฤติกรรมให้เหมาะสม

4.4 หลักการบันทึกพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536 : 67 - 71) ได้กล่าวถึงหลักการบันทึกพฤติกรรมไว้ดังนี้

1. บันทึกความถี่ของพฤติกรรม หมายถึง การบันทึกจำนวนครั้งของพฤติกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ พฤติกรรมที่สามารถบันทึกความถี่ได้นั้นจะต้องเป็นพฤติกรรมที่ต่อเนื่อง เวลาของการแสดงพฤติกรรมแต่ละครั้งใกล้เคียงกัน และจะต้องใช้เวลาบันทึกแต่ละวัน การบันทึกความถี่นั้นเพียงแต่ทำรอยคะแนนจำนวนครั้งพฤติกรรมที่เกิดขึ้นเท่านั้น

2. บันทึกช่วงเวลาของพฤติกรรม หมายถึง การบันทึกพฤติกรรมตามช่วงเวลาที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถใช้บันทึกพฤติกรรมได้ทุกชนิด ไม่ว่าจะเกิดต่อเนื่องหรือไม่ต่อเนื่องก็ตาม โดยผู้ที่ทำการบันทึกจะต้องกำหนดเวลาที่จะบันทึกให้แน่นอน เช่น ต้องการจะบันทึกพฤติกรรมการคุยในระยะเวลา 30 นาทีในวิชาคณิตศาสตร์ ก็แบ่งเวลา 30 นาทีออกเป็นช่วงสั้น ๆ เท่า ๆ กัน อาจเป็นช่วงเวลา 30 นาที หรือ 20 นาที ตามแต่ความต้องการ ส่วนการบันทึกพฤติกรรมก็พิจารณาว่าพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกนั้นเกิดขึ้นในช่วงเวลานั้นหรือไม่ ถ้าไม่เกิดให้ใส่ 0 ลงในช่องเวลานั้น ๆ แต่ถ้าหากพฤติกรรมที่ต้องการบันทึกนั้นเกิดขึ้นแม้จะเกิดมากกว่า 1 ครั้งในช่วงเวลานั้นก็ตาม ให้นับเพียง 1 ครั้ง โดยเขียนเลข 1 ลงในช่วงเวลาที่เกิดขึ้น

3. บันทึกระยะเวลาของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น หมายถึง การบันทึกพฤติกรรมตามระยะเวลาของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ส่วนใหญ่จะใช้บันทึกพฤติกรรมที่มีความต่อเนื่องเป็นหลัก วิธีการบันทึกนี้เพียงแต่ใช้นาฬิกาจับเวลา แล้วดูว่าพฤติกรรมนั้นใช้เวลาเกิดนานเท่าเท่าใด ทำจนหมดเวลา

จากหลักการบันทึกพฤติกรรมสรุปได้ว่า การบันทึกพฤติกรรมแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ บันทึกความถี่ของพฤติกรรม บันทึกช่วงเวลาของพฤติกรรม และบันทึกระยะเวลาของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้สังเกตต้องเลือกบันทึกพฤติกรรมให้เหมาะสมกับพฤติกรรมนั้น ๆ

4.5 วิธีเสนอข้อมูลที่ได้จากการบันทึกพฤติกรรม

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต (2536 : 20) ได้กล่าวถึงวิธีการเสนอข้อมูลว่า วิธีการเสนอข้อมูลนั้นนิยมเสนอในรูปของกราฟ และนิยมนำเสนอในกราฟเส้นตรง ซึ่งในกราฟรูปเดียวนั้นอาจจะเสนอเพียงพฤติกรรมของคน ๆ เดียว หรือของหลาย ๆ บุคคลก็ได้ เพื่อที่จะได้เปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมเดียวของหลาย ๆ บุคคล หรือหลาย ๆ พฤติกรรมของบุคคลเดียวในการสร้างโปรแกรมเพื่อที่จะพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียน เส้นกราฟนี้จะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมได้อย่างชัดเจนอีกด้วย การเสนอข้อมูลด้วยกราฟนั้นจะต้องบอกถึงพฤติกรรมที่สังเกต วันเวลาที่สังเกต อีกทั้งบุคคลที่สังเกตด้วย

จากวิธีการเสนอข้อมูลสรุปได้ว่า นิยมเสนอในรูปของกราฟเส้นตรง ซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของคน ๆ เดียว หรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของหลาย ๆ บุคคลได้อย่างชัดเจน

4.5 ประโยชน์ของการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2536 : 39 - 40) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการสังเกตพฤติกรรมไว้ดังนี้

1. จะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถเลือกสังเกต และบันทึกพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะศึกษาได้ถูกต้อง
2. จะช่วยให้ผู้สังเกตสามารถเลือกวิธีปรับพฤติกรรมให้สอดคล้องกับพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะปรับ และเป้าหมายของเวลาในการปรับพฤติกรรม
3. จะช่วยให้ทราบทิศทางของพฤติกรรมที่พึงประสงค์จะปรับว่า เปลี่ยนแปลงหรือไม่ หรือเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางใด
4. จะช่วยให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมพื้นฐานที่ได้เปลี่ยนแปลงไปภายหลังการปรับพฤติกรรมแล้ว และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

จากประโยชน์ของการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมสรุปได้ว่า การสังเกตเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาบุคคล ซึ่งมีประโยชน์ คือ การสังเกตและบันทึกพฤติกรรมช่วยให้ผู้สังเกตสามารถเลือกวิธีปรับพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม ช่วยให้ทราบทิศทางการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรม และช่วยทำให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปกับสภาพแวดล้อม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเคือกอนสุรณเขตประเทศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ จำนวน 28 คน

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเคือกอนสุรณเขตประเทศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และ กลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากครูผู้สอนวิชาภาษาไทยประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 ห้อง เป็นห้อง 5/1 จำนวน 28 คน และห้อง 5/2 จำนวน 26 คน รวมทั้งสิ้น 54 คน โดยผู้วิจัยได้อธิบายนิยามศัพท์เฉพาะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนและการใช้แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนให้ครูผู้สอนเข้าใจก่อนทำการประเมิน จากนั้นผู้วิจัยนำผลการประเมินของครูมาเลือกนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน 3 ใน 5 พฤติกรรม ซึ่งถือว่าเป็นนักเรียนที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำตามเกณฑ์ที่กำหนด โดยได้นักเรียนที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำทั้ง 2 ห้อง ดังนี้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 13 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 15 คน รวมทั้งสิ้น 28 คน

2. ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งได้ผลสอดคล้องกับการประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนโดยครูผู้สอนวิชาภาษาไทย

3. ผู้วิจัยสอบถามความสนใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 และนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ พบว่านักเรียนสนใจทุกคน ผู้วิจัยจึงสุ่มอย่างง่าย โดยได้นักเรียนมาห้องละ 8 คน

4. ผู้วิจัยสุ่มอย่างง่ายห้องเรียนอีกครั้งหนึ่ง โดยห้อง 5/1 เป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และห้อง 5/2 เป็นกลุ่มทดลองที่ 2

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการทดลองและเก็บข้อมูลดังนี้

1. แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
3. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน
4. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

1. ขั้นตอนการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนเพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้ากลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก

1.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเมือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน จากนั้นผู้วิจัยทำการสังเกตอีกครั้งหนึ่ง

1.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 1.1 และ 1.2 มาสร้างแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนวิชาภาษาไทย แล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรรณรัตน์ พลอยเลื่อมแสง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พรหมธิดา แสนคำเครือ และอาจารย์ วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา ตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนวิชาภาษาไทยที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนวิชาภาษาไทย เพื่อคัดเลือกนักเรียนเข้ากลุ่มตัวอย่าง (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

2. ขั้นตอนการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ดังนี้

2.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังเกต และการบันทึกพฤติกรรม

2.2 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเมือกอนุสรณ์ กรุงเทพมหานคร จากนั้นสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน

2.3 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2.1 และ 2.2 มาสร้างแบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนให้สอดคล้องตามนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบ แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 ผู้วิจัยนำแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาข้อบกพร่องในการบันทึกของผู้วิจัย แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ในการทดลอง

ลักษณะของแบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

แบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน เป็นแบบบันทึกพฤติกรรมที่ได้จากการสังเกตตามช่วงเวลาพฤติกรรมเกิดขึ้นในชั่วโมงวิชาภาษาไทยในขณะที่มีการเรียนการสอน โดยบันทึกพฤติกรรมครั้งละ 50 นาที โดยสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนพร้อมกัน (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

การให้คะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

1. ถ้าพฤติกรรมเป้าหมายเกิดขึ้นในช่วงเวลาของการสังเกตให้นับทุกครั้ง ให้เขียนเลข 1 ลงไปในแบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
2. ถ้าพฤติกรรมเป้าหมายไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของการสังเกต ให้เขียนเลข 0 ลงไปในแบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

การเตรียมการทดลอง

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือจากผู้ช่วยวิจัย 1 คน ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนคชเคือกอนสุรณิ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร เมื่อผู้วิจัยได้รับความร่วมมือจากผู้ช่วยวิจัยแล้วจึงชี้แจงให้ผู้ช่วยวิจัยทราบรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับการดำเนินการทดลอง และสิ่งที่ต้องทำตลอดการทดลอง
2. ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยวิจัยเข้าใจหลักการปรับพฤติกรรม การใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน การใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ และวิธีการสังเกตจนเข้าใจ จากนั้นฝึกการสังเกตให้แก่ผู้ช่วยวิจัยเป็นเวลา 2 สัปดาห์ก่อนเริ่มการทดลอง

การสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

1. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำความเข้าใจจุดมุ่งหมายของการวิจัย แล้วศึกษานิยามศัพท์เฉพาะของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนและแบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนให้ตรงกัน เพื่อสามารถบันทึกการสังเกตได้อย่างถูกต้อง โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยฝึกการสังเกตและบันทึกพฤติกรรม และหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องก่อนเริ่มการทดลอง 2 สัปดาห์ จนได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกตตั้งแต่ .80 ขึ้นไป

2. การวิจัยครั้งนี้ใช้การสังเกตแบบสุ่มเวลา (Time Sampling) โดยสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สัปดาห์ละ 2 ครั้ง โดยผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนก่อนการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ขณะดำเนินการทดลอง 6 สัปดาห์ และหลังการทดลอง 2 สัปดาห์ โดยการสังเกตแต่ละครั้งจะสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนขณะที่มีการเรียนการสอนในแต่ละชั่วโมง ครั้งละ 50 นาที ตามวันเวลาที่กำหนดการทดลอง ดังนี้

2.1 กลุ่มทดลองที่ 1 สังเกต และบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนขณะเรียนวิชาภาษาไทยในวันจันทร์ เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพุธ เวลา 10.00 – 10.50 น.

2.2 กลุ่มทดลองที่ 2 สังเกต และบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนขณะเรียนวิชาภาษาไทยในวันอังคาร เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 – 10.50 น.

2.3 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนขณะเรียนวิชาภาษาไทย โดยนั่งอยู่ในตำแหน่งที่มองเห็นพฤติกรรมได้ชัดเจน ได้ยินเสียงของนักเรียนได้ชัดเจน ไม่รบกวนการเรียนการสอนหรือให้ความสนใจนักเรียนคนใดคนหนึ่งเป็นพิเศษ และไม่ให้นักเรียนเห็นแบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

3. ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ดังนี้

3.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก และเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบ

3.2 ผู้วิจัยเขียนบทละครที่มีเนื้อเรื่องส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน โดยกำหนด บทบาทตัวละครให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

3.3 ผู้วิจัยนำบทละครที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบเพื่อให้สอดคล้อง กับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

3.4 ผู้วิจัยคัดเลือกบุคคลที่จะเป็นแม่แบบ ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้มาจากความ คิดเห็นของนักเรียน แล้วฝึกซ้อมแม่แบบ เพื่อให้สามารถสื่อข้อความ ความรู้สึก และพฤติกรรมได้ตรงกับ จุดมุ่งหมาย

3.5 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนไปทดลองกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีดำเนินการ และเวลาในแต่ละครั้ง และปรับปรุงแก้ไขให้ เหมาะสมก่อนที่จะนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

3.6 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับกลุ่มทดลอง ที่ 1 ตามโปรแกรมที่กำหนดไว้คือ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ติดต่อกัน 12 ครั้ง โดยใช้เวลา หลังเลิกเรียนในวันจันทร์และวันพุธเวลา 15.30 – 16.20 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

4. ขั้นตอนการสร้างโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ดังนี้

4.1 ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมกล้าแสดงออก และเอกสาร งานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

4.2 ผู้วิจัยเขียนบทละครหุ่นมือที่มีเนื้อเรื่องส่งเสริมพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน โดย กำหนดบทบาทตัวละครให้มีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

4.3 ผู้วิจัยนำบทละครหุ่นมือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิชุดเดิมจำนวน 3 คน ตรวจสอบเพื่อให้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และวิธีดำเนินการ จากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ

4.4 ผู้วิจัยสร้างหุ่นมือให้มีตัวละครสอดคล้องกับบทละครที่เขียน และฝึกซ้อมแม่แบบเพื่อให้ สามารถสื่อข้อความ ความรู้สึก และพฤติกรรมได้ตรงกับจุดมุ่งหมาย

4.5 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคลองสองต้นนุ่น เขตมีนบุรี กรุงเทพมหานคร ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน เพื่อหาข้อบกพร่องในด้านจุดมุ่งหมาย เนื้อหา วิธีดำเนินการ และเวลาในแต่ละครั้ง เพื่อปรับปรุง แก้ไขให้เหมาะสมก่อนที่จะนำไปใช้ในการทดลองต่อไป

4.6 ผู้วิจัยนำโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับกลุ่มทดลอง ที่ 2 ตามโปรแกรมที่กำหนดไว้คือ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ติดต่อกัน 12 ครั้ง โดยใช้เวลา หลังเลิกเรียนในวันอังคาร และวันพฤหัสบดีเวลา 15.30 – 16.20 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก)

การดำเนินการทดลอง

แบบแผนการทดลอง

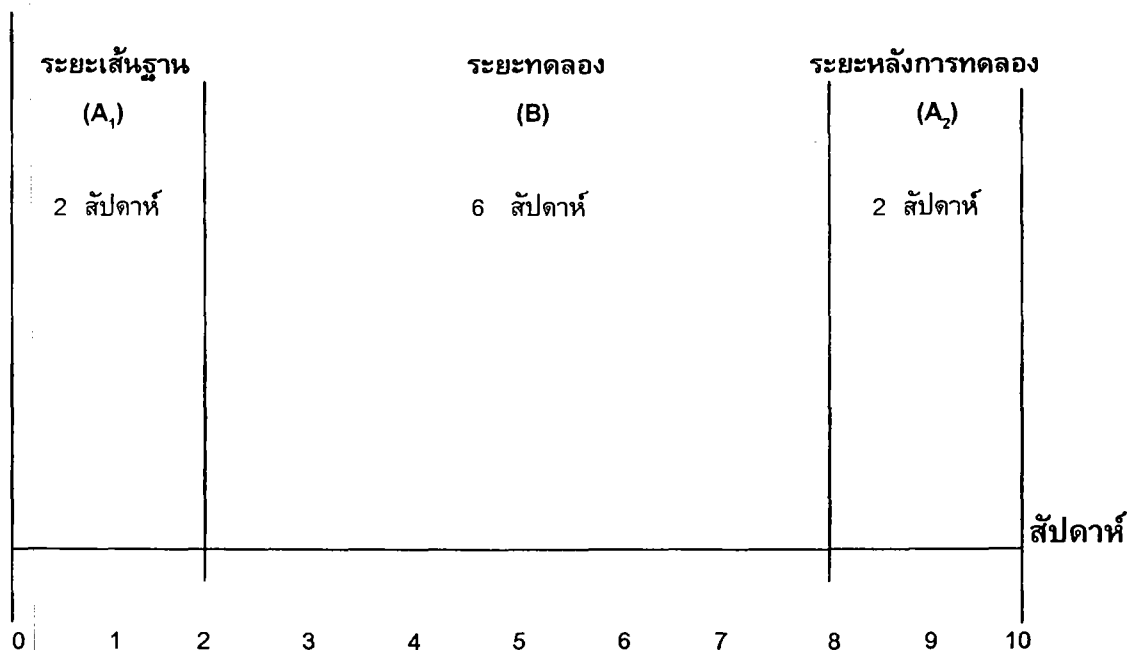
การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Design) (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2530 : 155 – 159) โดยแบ่งระยะการทดลอง ดังนี้

ระยะที่ 1 ระยะเสถียรพฤติกรรม (A_1) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1 – 2) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ระยะนี้นักเรียนยังไม่ได้รับการใช้นวัตกรรมแบบเพื่อนและการใช้นวัตกรรมแบบหุ่นมือ เมื่อหมดเวลาสังเกตแต่ละครั้งผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการการบันทึกพฤติกรรมมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกต

ระยะที่ 2 ระยะทดลอง (B) ใช้เวลา 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3 – 8) ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ได้รับการใช้นวัตกรรมแบบเพื่อน และนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ได้รับการใช้นวัตกรรมแบบหุ่นมือ

ระยะที่ 3 ระยะหลังการทดลอง (A_2) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 9 – 10) เป็นระยะติดตามผล 2 สัปดาห์ โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออกของนักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในระยะนี้นักเรียนไม่ได้รับการใช้นวัตกรรมแบบเพื่อนและการใช้นวัตกรรมแบบหุ่นมือ

ความถี่ของพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออกในชั้นเรียน

ภาพประกอบ 2 แสดงระยะต่าง ๆ ของการทดลอง

วิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Design) ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ในขณะที่จัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยแบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเส้ฐานพฤติกรรม (A₁) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1 – 2) เริ่มตั้งแต่วันที่ 29 กรกฎาคม 2545 ถึงวันที่ 8 สิงหาคม 2545 ในระยะเส้ฐานพฤติกรรมนี้ยังไม่ใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และใช้เทคนิคแม่แบบหุ้มือ ระยะนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียนเป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง สังเกตครั้งละ 50 นาที กลุ่มทดลองที่ 1 ในวันจันทร์ เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพุธ เวลา 10.30 – 10.50 น. ตั้งแต่วันที่ 29 กรกฎาคม 2545 ถึงวันที่ 7 สิงหาคม 2545 กลุ่มทดลองที่ 2 ในวันอังคาร เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 – 10.50 น. ตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม 2545 ถึงวันที่ 8 สิงหาคม 2545 เมื่อหมดเวลาสังเกตแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 คือ .94 และ .91 ตามลำดับ จากนั้นผู้วิจัยจดบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนแต่ละคนไว้เพื่อนำมาเขียนกราฟความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของแต่ละคน

2. ระยะทดลอง (B) ใช้เวลา 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3 – 8) เริ่มตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2545 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนในวันจันทร์ และวันพุธ เวลา 15.30 – 16.20 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก) เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในวันจันทร์ เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพุธเวลา 10.00 – 10.50 น. สังเกตครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 14 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2545 เมื่อหมดเวลาสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ .92 และนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนไปเขียนกราฟเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนขณะทดลอง

กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ้มือในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 – 16.20 น. (ดังรายละเอียดในภาคผนวก) เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในวันอังคาร เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 – 10.50 น. สังเกตครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 19 กันยายน 2545 เมื่อหมดเวลาสังเกต ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องเท่ากับ .91 และนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนไปเขียนกราฟเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนขณะทดลอง

3. ระยะเวลาหลังการทดลอง (A_2) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 9-10) เป็นช่วงติดตามผล เริ่มตั้งแต่วันที่ 24 กันยายน 2545 ถึง 7 ตุลาคม 2545 ในระยะนี้ไม่ได้ใช้โปรแกรมการใช้เทคนิค แม่แบบเพื่อนและการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกลุ่ม แล้วแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ในวันจันทร์ เวลา 9.30 - 10.20 น. และวันพุธ เวลา 10.00 - 10.50 น. สังเกตครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2545 ถึง 7 ตุลาคม 2545 กลุ่มทดลองที่ 2 ในวันอังคาร เวลา 9.30 - 10.20 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 - 10.50 น. สังเกตครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 24 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ในขณะจัด กิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย เมื่อหมดเวลาสังเกตแล้วผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึก พฤติกรรมกลุ่มแสดงออกในชั้นเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องซึ่งมีค่าตั้งแต่ .80 ขึ้นไป ได้ค่า สัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 คือ .91 และ .91 ตามลำดับ และ นำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนไปเขียนกราฟ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกลุ่มแสดงออกในชั้นเรียน ภายหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้รับจากการสังเกตไปวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมกลุ่มแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิค แม่แบบเพื่อน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกลุ่มแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิค แม่แบบหุ่นมือ
3. เปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมกลุ่มแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิค แม่แบบเพื่อนกับนักเรียนที่ได้รับการใช้แม่แบบหุ่นมือ
4. ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้รับจากการสังเกตใน 3 ระยะ คือ ระยะเส่นฐาน ระยะทดลอง และ ระยะหลังการทดลองมาเขียนกราฟ เพื่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกลุ่มแสดงออกในชั้นเรียน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 ค่ามัธยฐาน (Median)
 - 1.2 ค่าเบี่ยงเบนควอไทล์ (Quartile Deviation)
2. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การสังเกตแบบสุ่มเวลา ผู้วิจัยจึงหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของ การสังเกต โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\text{ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของการสังเกต} = \frac{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน}}{\text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกตรงกัน} + \text{จำนวนช่วงเวลาที่บันทึกต่างกัน}}$$

3. สถิติสำหรับทดสอบสมมติฐาน

3.1 เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังทดลองภายในกลุ่ม โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched Pairs Signed – Ranks Test)

3.2 เปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมกล้ามเนื้อแสดงออกในชั้นเรียนระหว่างกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ โดยใช้การทดสอบของ แมน – วิทนี (The Mann – Whitney U Test)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
Mdn	แทน	ค่ามัธยฐานของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
Mdn _{diff}	แทน	ค่ามัธยฐานของผลต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
Q.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
Q.D. _{diff}	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนควอไทล์ของผลต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
T	แทน	สถิติที่ใช้ในการทดสอบของวิลคอกซัน (The Wilcoxon's Matched Pairs Signed – Ranks Test)
U	แทน	สถิติที่ใช้ในการทดสอบของแมน – วิทนี (The Mann – Whitney U Test)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ดังแสดงในตาราง 2
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ดังแสดงในตาราง 3
3. เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ดังแสดงในตาราง 4
4. แสดงการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ โดยการเขียนกราฟ ดังแสดงในภาพประกอบ 3

ตาราง 2 เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของ กลุ่มทดลองที่ 1 ก่อนและหลัง ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน

กลุ่มทดลองที่ 1	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	20.00	4.5	0**
หลังการทดลอง	8	50.00	5.5	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 2 ปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1

ตาราง 3 เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ก่อนและหลัง ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

กลุ่มทดลองที่ 2	N	Mdn	Q.D.	T
ก่อนการทดลอง	8	20.00	2.5	0**
หลังการทดลอง	8	53.00	6.0	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

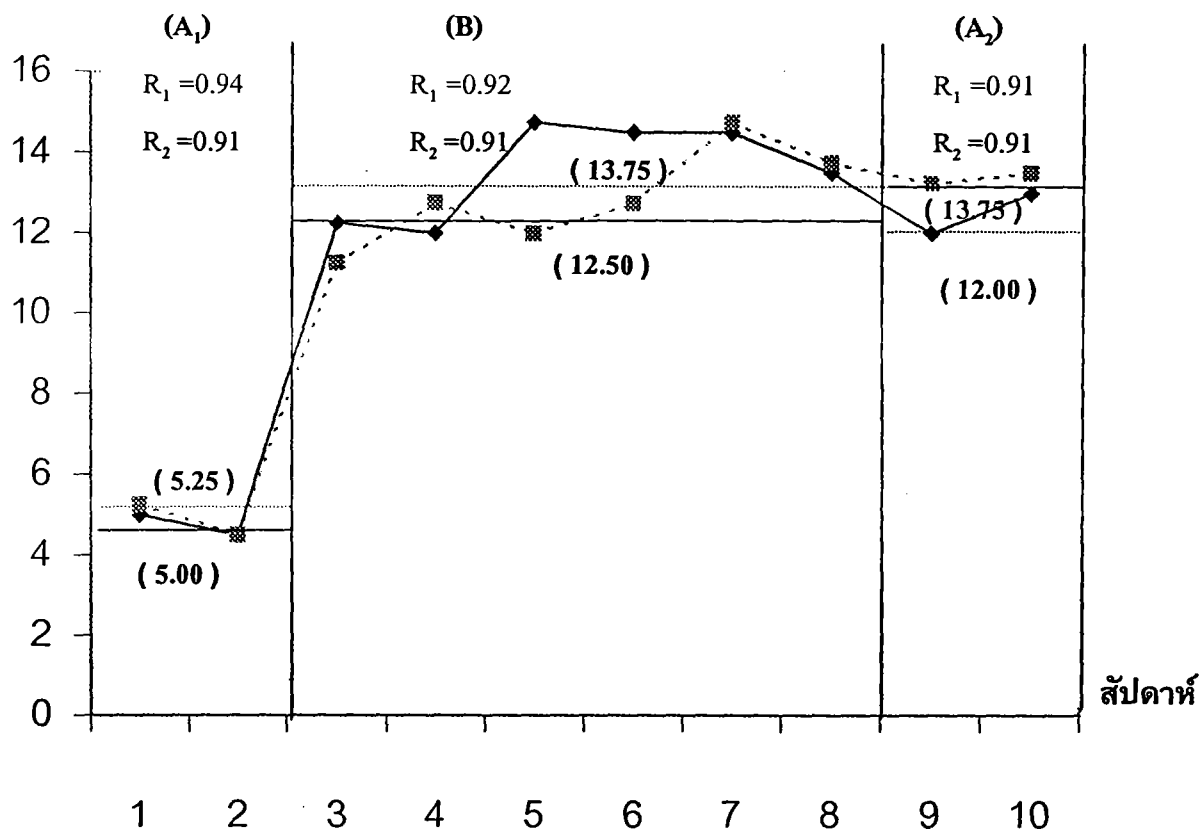
จากตาราง 3 ปรากฏว่า นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2

ตาราง 4 เปรียบเทียบผลต่างของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

กลุ่มทดลอง	N	Mdn _{diff}	Q.D. _{diff}	T
กลุ่มทดลองที่ 1	8	30.00	3.0	0**
กลุ่มทดลองที่ 2	8	31.50	4.0	

จากตาราง 4 ปรากฏว่า นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนไม่แตกต่างกัน

ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

- ค่าเฉลี่ยมัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนในแต่ละสัปดาห์
- ค่าเฉลี่ยมัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือในแต่ละสัปดาห์
- ◆— ค่าเฉลี่ยมัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนในแต่ละช่วง
- ค่าเฉลี่ยมัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือในแต่ละช่วง

R_1 ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลองที่ 1

R_2 ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของกลุ่มทดลองที่ 2

ภาพประกอบ 3 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ โดย การเขียนกราฟ

จากภาพประกอบ 3 แสดงให้เห็นว่า ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนในระยะเส้นฐานพฤติกรรมและระยะทดลองเพิ่มขึ้นจาก 5.25 เป็น 13.75 แสดงว่าการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น ส่วนระยะหลังการทดลองซึ่งเป็นช่วงติดตามผล ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมีค่า 12.00 ซึ่งต่ำกว่าระยะทดลอง และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในระยะเส้นฐานพฤติกรรมและระยะทดลองเพิ่มขึ้นจาก 5.00 เป็น 12.50 แสดงว่าการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น ส่วนระยะหลังการทดลองซึ่งเป็นช่วงติดตามผล ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมีค่า 13.75 ซึ่งสูงกว่าระยะทดลอง

เมื่อเปรียบเทียบค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนในกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน กับกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือในระยะเส้นฐานพฤติกรรม ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มมีค่า 5.25 และ 5.00 ตามลำดับ และระยะทดลอง ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เพิ่มขึ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ คือมีค่า 13.75 และ 12.50 ตามลำดับ และระยะหลังการทดลองซึ่งเป็นช่วงติดตามผล ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติคือ มีค่า 12.00 และ 13.75 ตามลำดับ

บทที่ 5

บทย่อ สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สังเขปความมุ่งหมาย สมมติฐาน และวิธีการศึกษาค้นคว้า

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ
3. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน กับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน
2. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ จำนวน 28 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2545 ที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนต่ำ จำนวน 16 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากประชากร แล้วสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่ 1 และ กลุ่มทดลองที่ 2 กลุ่มละ 8 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือในการทดลองและเก็บข้อมูลดังนี้

1. แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
3. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน
4. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

การดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการทดลองแบบสลับกลับ (ABA Design) ในการทดลองครั้งนี้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำหน้าที่สังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ในขณะที่มีการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย โดยแบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. ระยะเส้นฐานพฤติกรรม (A₁) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 1 – 2) เริ่มตั้งแต่วันที่ 29 กรกฎาคม 2545 ถึงวันที่ 8 สิงหาคม 2545 ในระยะเส้นฐานพฤติกรรมนี้ยังไม่ใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยของนักเรียน

กลุ่มทดลองที่ 1 ในวันจันทร์ เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพุธ เวลา 10.30 – 10.50 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง สังเกตครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 29 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 7 สิงหาคม 2545

กลุ่มทดลองที่ 2 ในวันอังคาร เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 – 10.50 น. เป็นเวลา 2 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง สังเกตครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 30 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 8 สิงหาคม 2545

เมื่อหมดเวลาสังเกตแต่ละครั้ง -- ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ซึ่งได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .94 และ .91 ตามลำดับ จากนั้นผู้วิจัยจดบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนแต่ละคนไว้ เพื่อนำมาเขียนกราฟความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของแต่ละคนก่อนการทดลอง

2. ระยะทดลอง (B) ใช้เวลา 6 สัปดาห์ (สัปดาห์ที่ 3 – 8) เริ่มตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2545 ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 ใช้โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ในวันจันทร์และวันพุธ เวลา 15.30 – 16.20 น. (ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก) เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 14 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 23 กันยายน 2545 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในวันจันทร์ เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพุธ เวลา 10.00 – 10.50 น. สังเกตครั้งละ 50 นาที

กลุ่มทดลองที่ 2 ใช้โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือในวันอังคารและวันพฤหัสบดี เวลา 15.30 – 16.20 น. (ดังมีรายละเอียดในภาคผนวก) เป็นเวลา 6 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ตั้งแต่วันที่ 13 สิงหาคม 2545 ถึงวันที่ 19 กันยายน 2545 โดยผู้วิจัยและผู้ช่วยผู้วิจัยสังเกต

และบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย ในวันอังคาร เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 – 10.50 น. สังเกตครั้งละ 50 นาที เมื่อหมดเวลาสังเกตในแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และกลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .92 และ .91 ตามลำดับ จากนั้นผู้วิจัยจดบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของแต่ละคนไว้ เพื่อนำมาเขียนกราฟความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของแต่ละคนขณะทดลอง

3. ระยะหลังการทดลอง (A_2) ใช้เวลา 2 สัปดาห์ ตั้งแต่สัปดาห์ที่ 9–10 เริ่มตั้งแต่วันที่ 24 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 7 ตุลาคม 2545 เป็นช่วงติดตามผล ในระยะนี้ไม่ได้ใช้โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสังเกตและบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนดังนี้

กลุ่มทดลองที่ 1 ในวันจันทร์ เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพุธ เวลา 10.00 – 10.50 น. ตั้งแต่วันที่ 25 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 7 ตุลาคม 2545 ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

กลุ่มทดลองที่ 2 ในวันอังคาร เวลา 9.30 – 10.20 น. และวันพฤหัสบดี เวลา 10.00 – 10.50 น. ตั้งแต่วันที่ 24 กันยายน 2545 ถึงวันที่ 3 ตุลาคม 2545 ในขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

เมื่อหมดเวลาสังเกตแต่ละครั้ง ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยนำผลการบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนมาหาค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความเชื่อมั่นของการสังเกตพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 และ กลุ่มทดลองที่ 2 เท่ากับ .91 และ .91 ตามลำดับ จากนั้นผู้วิจัยจดบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของแต่ละคนไว้ เพื่อนำมาเขียนกราฟความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของแต่ละคนภายหลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้รับจากการสังเกตไปวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน
2. เปรียบเทียบพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน ก่อนและหลังได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ โดยใช้การทดสอบของวิลคอกซัน
3. เปรียบเทียบผลต่างพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับนักเรียนที่ได้รับการใช้แม่แบบหุ่นมือ โดยใช้การทดสอบของแมน - วิทนี
4. ผู้วิจัยนำคะแนนของนักเรียนแต่ละคนที่ได้จากการสังเกตใน 3 ระยะ คือ ระยะเส้นฐาน ระยะทดลอง และระยะหลังการทดลองมาเขียนกราฟเพื่อดูการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

หลังจากได้คะแนนการสังเกตแล้วนำมาวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้น หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนคชเผือกอนุสรณ์ เขตประเวศ กรุงเทพมหานคร ผลของการศึกษาค้นคว้าอภิปรายได้ดังนี้

1. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 1 แสดงว่าการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนสามารถพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้ ทั้งนี้เพราะแม่แบบเป็นกลุ่มเพื่อนของนักเรียนที่มีวัยใกล้เคียงกันจึงดึงดูดความสนใจของนักเรียน และช่วยให้ประสิทธิภาพของการเลียนแบบสูงขึ้น ดังคำกล่าวของ ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2530 : 61 - 69) ที่กล่าวว่า ตัวแบบและผู้เลียนแบบควรจะมีคุณลักษณะคล้ายคลึงกัน มีลักษณะหรือคุณสมบัติร่วมกันจะช่วยดึงดูดความสนใจของผู้สังเกต จะช่วยให้ประสิทธิภาพของการสังเกตสูงขึ้น เช่น อยู่ในวัยเดียวกัน เป็นเพื่อนกัน นอกจากนี้แม่แบบเพื่อนแสดงให้เห็นถึงผลดีที่ได้รับหลังจากการมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ทำให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมจากแม่แบบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของแบนดูรา (Bandura. 1977 : 28) ที่กล่าวว่า การที่มนุษย์จะเลือกที่จะแสดงพฤติกรรมนั้นหรือไม่ มีผลมาจากการคาดหวังผลกรรมที่ได้รับจากการแสดงพฤติกรรมนั้น มนุษย์จะเลือกกระทำเฉพาะพฤติกรรมที่ได้รับสิ่งที่พึงพอใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีนยา ชัยเพียรเจริญกิจ (2530 : 42 - 43) ที่ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อการประหยัดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชลกันยานุกูล จังหวัดชลบุรี ผลปรากฏว่า การใช้เทคนิคแม่แบบที่เสนอเป็นสไลด์ภาพคนในวัยเดียวกันเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้นักเรียนมีความประหยัดสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิเชียร สุขจันทร์ (2540 : 70 - 73) ที่ได้ศึกษาผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเผชิญกับความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเผชิญกับความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัวลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฮิคส์ (Hick. 1965 : 97 - 100) ที่ใช้ตัวแบบภาพยนตร์เพื่อศึกษาพฤติกรรมเลียนแบบจากการได้เห็นตัวแบบที่ก้าวร้าว ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ได้รับแม่แบบที่เป็นเด็กชายในวัยเดียวกันมีพฤติกรรมก้าวร้าวมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ แจฟฟี และ คาร์ลสัน (Jaffe and Carlson. 1972 : 329 - 339) ที่ได้ศึกษาบทบาทของตัวแบบที่มีประสิทธิภาพในการลดความวิตกกังวลในการสอบ พบว่า กลุ่มทดลองที่ได้ดูตัวแบบมีความวิตกกังวลลดลงมากกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ดูตัวแบบ

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน พบว่านักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี มีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม อีกทั้งการสรุปอภิปรายของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมของแม่แบบก็สามารถสรุปได้อย่างกว้างขวาง มีการโต้แย้งและสนับสนุนกันภายในกลุ่ม จึงทำให้การใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนสามารถพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้

ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนสามารถพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้

2. นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 หลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานข้อ 2 แสดงให้เห็นว่าการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือสามารถพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแม่แบบหุ่นมือเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กเกิดความสนใจ จดจำ และเลียนแบบพฤติกรรมที่สังเกตและนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับ จาตุรงค์ อาจารย์ (2522 : 34) ที่กล่าวว่า หุ่นเป็นสื่อการสอนที่มีความสอดคล้องกับความสนใจ ความต้องการของนักเรียน สามารถให้ความรู้ความเข้าใจเจตคติที่ถูกต้องและสนุกสนานใช้เป็นอุปกรณ์การสอนในวิชาที่ต้องอาศัยการฝึกฝน และค่อนข้างเป็นนามธรรมเกินไปสำหรับนักเรียนเป็นอย่างดี นอกจากนี้แม่แบบหุ่นมือแสดงให้เห็นถึงผลดีที่ได้รับจากการมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน จึงทำให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมจากแม่แบบ สอดคล้องกับแบนคูรา (1977 : 16 - 22) ที่กล่าวว่า การที่บุคคลได้เห็นพฤติกรรมแปลกใหม่และเหมาะสมจากผู้อื่นจะช่วยชี้แนะการกระทำของบุคคลได้ และยังช่วยไม่ให้เกิดความผิดพลาดจากการกระทำนั้น ๆ ด้วย ในกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมแม่แบบจะเป็นสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้มาก เมื่อบุคคลได้เห็นการกระทำของแม่แบบก็จะสามารถรับรู้ความหมายของการกระทำนั้นได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับ กันยา ประสงค์เจริญ (2526 : 85) ได้ทดลองใช้ตัวแบบนิทานประกอบหุ่นมือพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองที่ใช้นิทานประกอบหุ่นมือมีการพัฒนาจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรพิมล หาญกล้า (2537 : 39) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบโดยหุ่นเชิดมือและแม่แบบโดยวิดิทัศน์ที่มีต่อความกตัญญูของเด็กของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความกตัญญูมากขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบโดยหุ่นเชิดมือ และสอดคล้องกับ ต้องจิตต์ ทะสุวรรณ. (2538 : 58 - 60) ที่ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเมตตาทางครูของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนการัญญศึกษา จังหวัดนนทบุรี ผลปรากฏว่า นักเรียนมีความเมตตาทางครูเพิ่มขึ้นหลังจากได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

จากการที่ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีเข้าร่วมกิจกรรม โดยนักเรียนช่วยกันตอบคำถาม ช่วยกันซักถาม รับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ช่วยกันสรุปอภิปรายในหัวข้อต่าง ๆ และใส่ใจในการนำพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนไปฝึก จึงทำให้การใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือสามารถพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้

ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือสามารถพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้

3. นักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนกับนักเรียนที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสาเหตุหลายประการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยได้ออกจุดมุ่งหมายให้นักเรียนทราบถึงประโยชน์ของการมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นการช่วยทำให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีขึ้น และเป็นที่ยอมรับแก่บุคคลทั่วไปมากขึ้น ดังนั้น นักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มจึงมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมใกล้เคียงกัน

3.2 การใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือต่างก็มีขั้นตอนในการดำเนินการ ซึ่งได้แก่ ชื่นนำ ชื่นเสนอแม่แบบ และขั้นสรุปที่คล้ายคลึงกัน นอกจากนี้เทคนิคแม่แบบทั้งสองยังเป็นเทคนิคใหม่ที่ใช้สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ยังไม่เคยเห็นหรือได้รับการฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนโดยใช้เทคนิคแม่แบบทั้งสองมาก่อน ดังนั้น นักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองจึงมีความสนใจในการสังเกตแม่แบบ ช่วยกันซักถาม ช่วยกันตอบคำถาม ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตจากแม่แบบ มีความสนุกสนานในการเลียนแบบ ตลอดจนสามารถอภิปรายและสรุปถึงสิ่งที่ได้จากการเรียนรู้ได้ตรงประเด็น โดยการเลียนแบบจากแม่แบบ

นอกจากนี้นักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มต้องนำเทคนิคแม่แบบไปฝึกต่อที่โรงเรียนและที่บ้านหลังจากฝึกการเลียนแบบจากการทดลองแล้ว เมื่อนักเรียนนำพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่ได้จากแม่แบบเพื่อนและแม่แบบหุ่นมือไปใช้แล้วพบว่า ได้รับการยอมรับจากเพื่อนและครูมากขึ้น จึงทำให้นักเรียนในกลุ่มทดลองทั้งสองกลุ่มมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนมากขึ้นใกล้เคียงกัน

3.3 เทคนิคแม่แบบมีความเหมาะสมกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพราะเป็นวัยที่มักเลียนแบบจากสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นแม่แบบเพื่อนหรือแม่แบบหุ่นมือเด็กก็สามารถเลียนแบบได้เหมาะสมใกล้เคียงกัน

ดังนั้นจึงแสดงให้เห็นว่า ทั้งการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือต่างมีความเหมาะสมในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนทั้งสิ้น จึงส่งผลให้นักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนใกล้เคียงกัน

ข้อเสนอแนะในการศึกษาค้นคว้า

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลของการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า การใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือสามารถพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนได้ ดังนั้นครูและผู้เกี่ยวข้องสามารถเลือกวิธีใดวิธีหนึ่งไปใช้พัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนได้ โดยต้องคัดเลือกแม่แบบให้เหมาะสมกับนักเรียน และอาจนำแม่แบบในบางเรื่องไปบูรณาการให้เหมาะสมกับเนื้อหาในวิชานั้น ๆ เช่น วิชาสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิชาสร้างเสริมลักษณะนิสัย เป็นต้น

1.2 การใช้เทคนิคแม่แบบเป็นเทคนิคเฉพาะทางจิตวิทยา ดังนั้นจึงควรให้ความรู้และฝึกอบรมแก่ครู และผู้ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนจนเกิดความชำนาญ ก่อนนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคต่าง ๆ ในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน เช่น กลุ่มสัมพันธ์ สถานการณ์จำลอง การลดความรู้สึกอ่อนไหวอย่างเป็นระบบ กรณีตัวอย่าง เป็นต้น

2.2 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเพื่อพัฒนาพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น ความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความเสียสละ เป็นต้น

2.3 ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนและการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือในการพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในระดับชั้นอื่น ๆ เช่น ระดับอนุบาล ระดับประถมศึกษาตอนต้น เป็นต้น

บรรณาธิการ

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2527). การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- กรมวิชาการ กอง สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2536). สภาพความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดกรุงเทพ. กรุงเทพฯ ๔. มปท.
- กันยา ประสงค์เจริญ. (2526). ผลการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองด้วยความรู้สึกรับผิดชอบ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ ๔ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- เกศินี โชติกเสถียร. (2524). หุ่นเชิดมือ. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- คมเพชร จัตรสุกุล. (2531). การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ทฤษฎีการให้คำปรึกษา. กรุงเทพฯ ๔ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- จิตราภรณ์ เตมียกุล. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพในการฟังนิทานของเด็กปฐมวัยโดยการใช้รูปภาพและหุ่นมือประกอบ. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ ๔ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- จิระประภา บุญนิธิย์. (2522). หุ่น การทำและวิธีใช้. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ปาดณา.
- ดวงจันทร์ หนูทอง. (2533). ผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ ๔ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทองจิตต์ ทะสุวรรณ. (2538). การเปรียบเทียบผลของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือกับการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อความเมตตากรุณาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนการัญศึกษาจังหวัดนนทบุรี. ปรินญาณพนธ์ ก.ศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ถนอมขวัญ อยู่ปาน. (2537). ผลของการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อผลพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ถนอมศรี อินทนนท์. (2530). การศึกษาสุขภาพจิตและพฤติกรรมกล้าแสดงออกของวัยรุ่นที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมแตกต่างกัน. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ทวีป อภิสิทธิ์. (2520). วิธีสอนแบบ สุ จิ ปุ ลิ. 29 : 5 ; ธันวาคม.
- กัญวัฒน์ มฤคพิทักษ์. (2525). หูด้หูคเป็น. กรุงเทพฯ ๔ : สำนักพิมพ์ก้องหล้า.
- นวลศรี นวลมณี. (2524). "การสอนกลุ่มสัมพันธ์ในโรงเรียนตอนกิจกรรมคำใหม่," ประชาศึกษา . 32 : 6 ; มีนาคม.

- บัญชา ทับทองกลาง. (2538). *ผลของการใช้กลุ่มสัมพันธ์ที่มีต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร. ถ่ายเอกสาร.
- ประเทือง ภูมิภักตราคม. (2540). *การปรับพฤติกรรม : ทฤษฎีการประยุกต์*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ประเสริฐศรี เอื้อนครินทร์. (2524). *การทดลองใช้เทคนิค "แม่แบบ" เพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความซื่อสัตย์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ปิยะธิดา เกษสุวรรณ. (2542). *การเปรียบเทียบผลของการใช้แม่แบบเพื่อนชายและแม่แบบเพื่อนหญิงเพื่อเปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อการเรียนกิจกรรมนาฏศิลป์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดเกาะสุวรรณาราม เขตสายไหม กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ผ่องพรรณ เกิดทักษ์. (2536). *การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- พรณราย ทวีพะประภา. (2524). "การฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออก," *วารสารจิตวิทยาคลินิก*. 1 : 47 – 65 สิงหาคม.
- (2526). *การสอนกิจกรรมแนะแนวด้วยกิจกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พรพันธ์ วันศุกร์. (2534). *การเปรียบเทียบผลของเทคนิค "แม่แบบ" สไลด์การ์ตูนกับโปรแกรมการพัฒนาสุขนิสัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบันไดม้า จังหวัดนครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พรพิมล หาญกล้า. (2537). *ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อความถูกต้องรวดเร็วของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชวินิต กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พระราชวรพันธุ์. (2518). *ปรัชญาการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- พ่ายพ พยอมยนต์. (มปป). *ทิศทางการพัฒนาในแผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)*. กรุงเทพฯ : มปท.
- เพ็ญศรี วชิราวิโรจน์. (2527). *การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกเพื่อลดความวิตกกังวลในการพูดหน้าชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุลิตไพบูลย์ชนูปถัมภ์ จังหวัดชัยนาท*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พิพินา เพ็งนู. (2522). *พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 ในเขตการศึกษาที่ 5*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

- รังสรรค์ เพ็งณุ. (2523). **การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกกับนักเรียนหญิงวัยรุ่นโดยวิธีจัดการให้คำปรึกษาเชิงพฤติกรรม**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- ละเอียด ชูประยูร และคณะ. (2521). "การศึกษา Assertive Behavior ในผู้ร่วมทีมจิตเวช," **วารสารจิตวิทยาคลินิก**. 1 : 7 - 15 เมษายน.
- ลัดดาวัลย์ หกสุวรรณ. (2519). **การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการเรียน สังคม ส่วนตัวของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วงพัทตร์ ภูพันธ์ศรี. (2523). **ผลการฝึกพฤติกรรมที่เหมาะสมในการแสดงออกที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของนักศึกษาหญิง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- วรรณาทองน้อย. (2519). **การวิเคราะห์ปัญหาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาสังกัดองค์การบริหารจังหวัดนครสวรรค์**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วิเชียร สุขจันทร์. (2540). **การเปรียบเทียบผลของการใช้สถานการณ์จำลองและการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อลดพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในการเผชิญกับความขัดแย้งกับสมาชิกในครอบครัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มาจากครอบครัวหย่าร้าง โรงเรียนพิบูลประชาสรรค์ กรุงเทพมหานคร**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วิภา มีสวัสดิ์. (2519). **การศึกษาผลของวิธีการกำจัดความรู้สึกอ่อนไหวอย่างเป็นระบบในการลดความรู้สึกกลัวในการพูดหน้าชั้นเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วีระ อุตสาหะ. (2534). **ผลของการใช้เทคนิคแม่แบบที่มีต่อมารยาทในชั้นเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสรรพวิทยวิทยา จังหวัดชัยนาท**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วัชร ทรัพย์มี. (2525). **ทฤษฎีและกระบวนการให้คำปรึกษา**. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิไล ไชยปรกรณ์. (2532). **ผลของการฝึกอบรมพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่มีต่อพฤติกรรมไม่กล้าแสดงออกของนักศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม จังหวัดพิษณุโลก**. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก. ถ่ายเอกสาร.
- วัลลภ ปิยะมโนธรรม. (2528). **เทคนิคการรักษาโรคประสาทด้วยตนเอง**. กรุงเทพฯ : เบียร์บุ๊คพับลิชเชอร์.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2522). "การใช้บทบาทสมมติในห้องเรียน," **วิทยาสาร**. 30(77) : 10 - 13 ; เมษายน.

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาษิต. (2528). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2536). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

----- (2541). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรับพฤติกรรม*. ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สวนา พรพัฒน์กุล. (2525). *อิทธิพลของตัวแบบที่มีต่อการพัฒนาทางด้านความคิดและการเรียนรู้ทางสังคมของเด็กไทย*. กรุงเทพฯ : รายงานการวิจัยฉบับที่ 3 ภาควิชาจิตวิทยา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

สาโรจน์ พ่างยัง. (2524). "การสร้างสื่อการสอนประเภทหุ่น," *คนเศรษฐศาสตร์*. 25(1) : 18 -12 ; มีนาคม.

สุจิตรา พรหมนุชาธิป. (2522). *พฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.

สุดาวดี ไยพิมล. (2532). *ความสามารถในการจำแนกพฤติกรรมด้านความซื่อสัตย์ของเด็กปฐมวัยที่ได้ฟังการเล่านิทานโดยใช้หุ่นมือ และการเล่านิทานโดยการแสดงบทบาทสมมติประกอบ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สุนีย์ ชินศักดิ์ชัย. (2525). *การทดลองใช้หุ่นเชิดมือเป็นแม่แบบเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 2*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สุปรียา อินทิโรทัย. (2529). *ผลการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนรู้และทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

สุรีย์ จันทรโมลี. (2540) "พฤติกรรมกล้าแสดงออก การพูด," *วารสารสุขศึกษา*. 20 (76) พฤษภาคม - สิงหาคม.

เสาวนีย์ เปี่ยมสัมฤทธิ์. (2530). *ผลของการใช้เงื่อนไขเป็นกลุ่มและแรงเสริมบวกต่อพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเมืองเก่ากำแพงแสน*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

หลุย จำปาเทศ. (2533). *จิตวิทยาสัมพันธ์*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยา คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อรชума ยุทธวงศ์. (2527). "การแสดงหุ่นสำหรับเด็กปฐมวัย," *วรรณกรรมและลีลาคดีระดับปฐมวัยศึกษา เอกสารการสอนชุดวิชาหน่วยที่ 8 - 15*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เอนกกุล กรี่แสง. (2522). *จิตวิทยาการศึกษา*. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

- Bandura, Albert, Ross and Ross. (1963). "Imitation of Film – Mediated Aggressive Models," *Child Development and Behavior*. Freda Rebusky and Lym Dorman. ed. New York : Alfred A. Knopf.
- Bandura, Albert and Richard H. Walters. (1963). *Social Learning and Personality Development*. New York : Holt, Rinehart and Winston.
- Bandura, A.J., E. Grusec and F.L. Menlove. (1966). "Observational Learning as a Function of Symbolization and Incentive Set," *Child Development*. 37 : 499 – 506 ; September.
- Bandura, Albert. (1977). *Social Learning Theory*. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice – Hall.
- Bishop Sue. (1995). *Assertiveness Skills training*. London : Kogan.
- Blackman, Garth J. and Silberman Adolph. (1975). *Modification of child and Adolescent Behavior*. Belmont, California : Wadsworth Publishing Company Inc.
- Bower, Sharon Anthony and Gordon H. Bower. (1976). *Asserting Yourself : A Practical Guide For Positive Change*. Massachusetts : Addison – Wesley Publishing Company.
- Eisler, Richard, Michael Hensen and Peter Miller. (1973). "Components of Assertive Behavior," *Journal of Clinical Psychology*. 23 : 295 – 299 , March.
- ✓ Fensterheim, Herbert and Jean Baer. (1975). *Don't Say Yes When You Want to Say No*. New York, Dell Publishing Co. Inc.
- Galassi, John P., Mema D. Galassi and Carol M. Litz. (1974). "Assertive Training in Groups Using Video Feedback," *Journal of Counseling Psychology*. 21(5) : 390 – 394.
- Hicks, D.J. (1965). "Imitation and Relation of Film Aggressive Peer and Adult Models," *Journal Of Personality and Social Psychology*. 2 : 197 – 200.
- Jaffee Peter G. and Carlson, M. Peter (1972). "Modeling Therapy for Test Anxiety ; The Role Of Model Effect and Consequences," *Behavior Research and Therapy*. 10 : 329 – 339 ; November.
- Kelley, Collen. (1979). *Assertion Training : A Facilitator's Guide*. La Jolla, California : University Associates, Inc.
- Maratt, G. Alan and Martha. (1975). *A Perry Modeling Methods Helping People Change*. ed. By Frederick H. Kanifer and Arnold, P. Goldstein, New York. Pergamon Press, Inc. p 117.
- Midlarsky, B., Jame H. Bryan and Phillip Brickman. (1973). "Aversive Approval Interactive Effects Of Modeling and Reinforcement on Altruistic Behavior," *Child Development*. 44 : 321 - 328.
- Miller, Neal Edger and John Dollard. (1967). *Social Learning and Imitation*. New Haven, Yale University Press.

- O' Corner, Robert D. (1969). " Modification of Social Withdrawal Through Symbolic Modeling," *Journal of Applied Behavior Analysis*. 2 : 15 - 22.
- Pentz , Mary Ann Wood . (1980). " Assertion Training and Trainer Effects on Unassertive and Aggressive Adolescents , " *Journal of Counseling Psychology* . 27 (1) : 76 - 83 ; January.
- Shelton, John L. (1977). " Assertive Training : Consumer Beware, " *The Personnel and Guidance Journal*. 55 : 465 – 468 ; April.
- Tait, Helem S. (1977). " The Effect of Assertive Training on Selected Personality Dimensions Of Woman," *Dissertation Abstracts*. 38 : 642 – A ; August.
- Wolpe, Joseph. (1969). *The Practice of Behavior Therapy*. New York : Pergaman Press.
- Zimmerman, Barry J. & Rosental, Ted L. (1974). " Observational Learning of Rule – Governed Behavior by Children," *Psychological Bulletin*. 81 : 29 – 42. January.
- Zimmerman, Barry J. and Arnold Jaffe. (1977). " Teaching Through Demonstration : The Effects Of Structuring Imitation and Age," *Journal of Educational Psychology*. December. 69 : 773 – 778.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

1. แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
2. แบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
3. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน
4. โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน วิชาภาษาไทย

ผู้ประเมิน.....

คำชี้แจง

พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในชั้นเรียน
ขณะที่ครูสอนและให้งานทำ โดยแสดงออกตามสิทธิของตนเองและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในวิชาภาษาไทย
ได้แก่ กล้าตอบคำถามของครู กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน กล้าสบตาผู้ฟัง
ขณะพูดหรือตอบคำถาม และกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

แบบประเมินฉบับนี้เป็นแบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
ขอให้ผู้ประเมินนี้ถึงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่เกิดขึ้นจริงตามเกณฑ์การให้คะแนน

การให้คะแนน

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ เพื่อระบุให้นักพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
แต่ละคน โดยกาเครื่องหมายลงในช่องว่างที่มีพฤติกรรมแต่ละด้านกำกับอยู่

5	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมมากที่สุด
4	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมมาก
3	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมปานกลาง
2	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมน้อย
1	หมายถึง	แสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

**แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
วิชาภาษาไทย**

ชื่อนักเรียน..... ชั้น.....

ข้อ	พฤติกรรม	ความถี่ของพฤติกรรมที่เกิดขึ้น					หมายเหตุ
		5	4	3	2	1	
1.	กล้าตอบคำถามของครู						
2.	กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย						
3.	กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน						
4.	กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม						
5.	กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส						

แบบบันทึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน วิชาภาษาไทย

ชื่อ.....ชั้นประถมศึกษาปีที่.....ห้อง.....

ครั้งที่.....ผู้สังเกต.....

สังเกตนักเรียนคนละ 8 ช่วง ช่วงละ 4 นาที สังเกตนักเรียนคนละ 30 วินาที

คำชี้แจง

พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน หมายถึง การแสดงออกของนักเรียนในชั้นเรียนขณะที่ครูสอนและให้งานทำ โดยแสดงออกตามสิทธิของตนเองและไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นในวิชาภาษาไทย ได้แก่ กล้าตอบคำถามของครู กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูดหรือตอบคำถาม และกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

ให้ผู้บันทึก ปิดเลข 1 หรือ 0 ลงในช่องที่มีพฤติกรรมกล้าแสดงออกด้านต่างๆโดยพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้

- 1 หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการบันทึกเกิดขึ้นในช่วงเวลาการสังเกต
- 0 หมายถึง พฤติกรรมที่ต้องการบันทึกไม่เกิดขึ้นในช่วงเวลาการสังเกต

ช่วงเวลาที่ 1

คนที่	กล้าตอบ คำถามของครู	กล้าซักถาม เมื่อมีข้อสงสัย	กล้าแสดงกิจกรรม ในชั้นเรียน	กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูด หรือ ตอบคำถาม	กล้าแสดงความ คิดเห็นเมื่อครู เปิดโอกาส	รวม
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						

ช่วงเวลาที่ 2

คนที่	กล้าตอบ คำถามของครู	กล้าซักถาม เมื่อมีข้อสงสัย	กล้าแสดงกิจกรรม ในชั้นเรียน	กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูด หรือ ตอบคำถาม	กล้าแสดงความ คิดเห็นเมื่อครู เปิดโอกาส	รวม
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
1						

ช่วงเวลาที่ 3

คนที่	กล้าตอบ คำถามของครู	กล้าซักถาม เมื่อมีข้อสงสัย	กล้าแสดงกิจกรรม ในชั้นเรียน	กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูด หรือ ตอบคำถาม	กล้าแสดงความ คิดเห็นเมื่อครู เปิดโอกาส	รวม
3						
4						
5						
6						
7						
8						
1						
2						

ช่วงเวลาที่ 4

คนที่	กล้าตอบ คำถามของครู	กล้าซักถาม เมื่อมีข้อสงสัย	กล้าแสดงกิจกรรม ในชั้นเรียน	กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูด หรือ ตอบคำถาม	กล้าแสดงความ คิดเห็นเมื่อครู เปิดโอกาส	รวม
4						
5						
6						
7						
8						
1						
2						
3						

ช่วงเวลาที่ 5

คนที่	กล้าตอบ คำถามของครู	กล้าซักถาม เมื่อมีข้อสงสัย	กล้าแสดงกิจกรรม ในชั้นเรียน	กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูด หรือ ตอบคำถาม	กล้าแสดงความ คิดเห็นเมื่อครู เปิดโอกาส	รวม
5						
6						
7						
8						
1						
2						
3						
4						

ช่วงเวลาที่ 6

คนที่	กล้าตอบ คำถามของครู	กล้าซักถาม เมื่อมีข้อสงสัย	กล้าแสดงกิจกรรม ในชั้นเรียน	กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูด หรือ ตอบคำถาม	กล้าแสดงความ คิดเห็นเมื่อครู เปิดโอกาส	รวม
6						
7						
8						
1						
2						
3						
4						
5						

ช่วงเวลาที่ 7

คนที่	กล้าตอบ คำถามของครู	กล้าซักถาม เมื่อมีข้อสงสัย	กล้าแสดงกิจกรรม ในชั้นเรียน	กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูด หรือ ตอบคำถาม	กล้าแสดงความ คิดเห็นเมื่อครู เปิดโอกาส	รวม
7						
8						
1						
2						
3						
4						
5						
6						

ช่วงเวลาที่ 8

คนที่	กล้าตอบ คำถามของครู	กล้าซักถาม เมื่อมีข้อสงสัย	กล้าแสดงกิจกรรม ในชั้นเรียน	กล้าสบตาผู้ฟัง ขณะพูด หรือ ตอบคำถาม	กล้าแสดงความ คิดเห็นเมื่อครู เปิดโอกาส	รวม
8						
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน

เรื่อง

พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยได้ 3. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงจุดมุ่งหมายของการทดลองและบอกความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้	1. ผู้วิจัยบอกถึงความสำคัญของการทำความรู้จักกัน จากนั้นผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก 2. นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยโดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบรูปภาพจากผู้วิจัยคนละ 1 ชิ้น 3. ให้นักเรียนนำรูปภาพที่ตนได้ไปจับคู่กับเพื่อนที่จับได้รูปภาพที่เข้าคู่กับรูปที่ตนเองได้ 4. นักเรียนแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน โดยกำหนดเวลา 10 นาที 5. ให้นักเรียนออกมาหน้าชั้นเรียนทีละคู่ และให้ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่นฟัง 6. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม 7. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน และผู้วิจัยอธิบายความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน 8. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัย 9. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่เพื่อร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป	
	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู	ตั้งแต่ครั้งที่ 2-11 ผู้วิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน 2. <u>ขั้นเสนอแม่แบบ</u> 2.1 ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน (ต่อ)

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	หมายเหตุ
	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย	2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย และซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกต จากนั้นให้เลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสม นักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง 3. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบเพื่อน 2. สังเกตการร่วมแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน	
7	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน		
	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด หรือตอบคำถาม	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม		

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน (ต่อ)

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	หมายเหตุ
-11	พฤติกรรม กล้าแสดงออก ในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดง ความคิดเห็น เมื่อครู เปิดโอกาส	เพื่อพัฒนาพฤติกรรม กล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อครูเปิดโอกาส		
	ปัจจัยนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้ 2. เพื่อให้นักเรียนนำการใช้เทคนิคแม่แบบหุนมือไปพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน และผู้วิจัยช่วยสรุปถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และช่วยกันสรุปถึงการเรียนรู้ที่ได้รับหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย 3. ผู้วิจัยกล่าวสรุปถึงประเด็นสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และตอบคำถาม โดยผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนนำการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน 4. ผู้วิจัยกล่าวขบใจนักเรียน และกล่าวปิดโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุนมือ	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 1

เรื่อง ปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
2. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยได้
3. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงจุดมุ่งหมายของการทดลองและบอกความหมายของพฤติกรรม

กล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้

อุปกรณ์

รูปภาพ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยบอกถึงความสำคัญของการทำความรู้จักกัน จากนั้นผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก
2. นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยโดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบรูปภาพจากผู้วิจัยคนละ

1 ชิ้น

3. ให้นักเรียนนำรูปภาพที่ตนได้ไปจับคู่กับเพื่อนที่จับได้รูปภาพที่เข้าคู่กับรูปที่ตนเองได้
4. นักเรียนแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน โดยกำหนดเวลา 10 นาที
5. ให้นักเรียนออกมาหน้าชั้นเรียนทีละคู่ และให้ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียน

คนอื่นฟัง

6. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย
7. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรม

กล้าแสดงออกในชั้นเรียน และผู้วิจัยอธิบายความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

8. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัย
9. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่เพื่อร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจ การร่วมตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 2

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู

อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " ทำไมไม่กล้าตอบ "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าตอบคำถามของครูว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " ทำไมไม่กล้าตอบ " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกต และวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ถ้านักเรียนเป็นเด็กดี นักเรียนจะตอบคำถามของครูวิธาหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.2 การที่เด็กดีไม่กล้าตอบคำถามของครู เด็กดีจะได้รับผลเสียอย่างไรบ้าง

2.2.3 นักเรียนชอบพฤติกรรมของตัวละครใดในเรื่อง " ทำไมไม่กล้าตอบ " มากที่สุด เพราะเหตุใด

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าตอบคำถามของครูที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง "ทำไมไม่กล้าตอบ"

พิธีกร : สวัสดีครับเด็ก ๆ พี่ชื่อ " พี่โน้ต " เด็ก ๆ จะได้เจอกับพี่โน้ตอีกหลายครั้ง วันนี้พี่โน้ตมีเรื่องสนุก ๆ มาให้ชม แต่มีข้อแม้ว่าเด็ก ๆ ต้องตั้งใจรับชมนะครับ วันนี้ชื่อเรื่อง " ทำไมไม่กล้าตอบ " ไปชมกันเลยนะครับว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไร

ฉาก : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนท้ายของคาบวิชาภาษาไทย ครูวีรดาได้สรุปถึงเนื้อหาที่สอนในวันนี้ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับคำที่มีอักษรควบให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ฟังอีกครั้งหนึ่งเป็นการทบทวนบทเรียน

ครูวีรดา : อักษรควบ หมายถึง พยัญชนะที่ควบกับ ร ล และ ว แล้วออกเสียงพร้อมกัน
อักษรควบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ใครบอกได้บ้างคะว่ามีอะไรบ้าง

พรพรรณยกมือขึ้น ครูจึงพยักหน้าให้พรพรรณตอบ

พรพรรณ : ได้แก่ อักษรควบแท้ และอักษรควบไม่แท้ค่ะ

ครูวีรดา : เก่งมากค่ะพรพรรณ ทีนี้ครูจะลองยกตัวอย่างคำแล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบนะคะว่าคำไหนเป็นอักษรควบแท้ และอักษรควบไม่แท้ ครูจะให้คะแนนคนที่ช่วยตอบด้วย
คำว่า " กราบกราน "

พรพรรณ : เป็นอักษรควบแท้ค่ะ

ครูวีรดา : ถูกต้องค่ะ แล้วคำว่า " ความ " ละคะ

สุวิภา : เป็นอักษรควบแท้ค่ะ

ครูวีรดา : ถูกต้องค่ะ แล้วคำว่า " ทราบ " ละคะ

พรพรรณ : เป็นอักษรควบไม่แท้ค่ะ

ครูวีรดา : ถูกต้องค่ะ เพราะคำว่า " ทราบ " ไม่ออกเสียง ร และเปลี่ยนเสียงเป็นเสียงอื่น
แล้วคำว่า " กลิ้ง " ละคะ

คเชนทร์ : เป็นอักษรควบแท้ครับ

ครูวีรดา : ถูกต้องค่ะ

ในขณะที่นักเรียนต่างช่วยกันตอบคำถาม ครูวีรดาสังเกตว่าเกิดศักดิ์ไม่ตอบคำถามของครูเลย เอาแต่ก้มหน้าเจียบ ครูวีรดาจึงถามขึ้นว่า

ครูวีรดา : คำว่า " จริง " เป็นคำอักษรควบแท้ หรืออักษรควบไม่แท้ละเกิดศักดิ์

เกิดศักดิ์ : เอ่อ.....

ขณะที่เพื่อน ๆ ต่างขบขันในท่าทางของเกิดศักดิ์ เสียงออดบอกลมดึกเวลาก็ตกขึ้น

ครูวีรดา : คำว่า จริงเป็นคำอักษรควบไม่แท้ละคะ ครูจะสรุปคะแนนของนักเรียนให้ฟังนะคะ
พรพรรณได้ 2 คะแนน สุวิภาได้ 1 คะแนน คเชนทร์ได้ 1 คะแนน ส่วนเกิดศักดิ์ไม่ได้คะแนนเลย นักเรียนปรบมือให้พรพรรณด้วยคะ เพราะได้คะแนนมากที่สุด

นักเรียน : เปะ ๆ ๆ ๆ (ปรบมือ)

ครูวีรดา : ส่วนใครที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนวันนี้ก็มาถามครูได้นะคะ วันนี้พอเท่านี้
เจอกันใหม่พรุ่งนี้ละ

นักเรียน : ขอบคุณค่ะ (ครับ) คุณครู

เมื่อครูเดินออกจากห้องไปแล้ว เท็ดดี้ก็ได้พูดกับพรพรรณซึ่งเป็นคนที่นั่งติดกับเขาว่า
 เท็ดดี้ : ที่จริงฉันตอบคำถามของครูได้ แต่ฉันไม่กล้าตอบเพราะอายเพื่อน ๆ ในห้อง
 พรพรรณ : ทำอย่างนี้ไม่ดีนะเพราะเธอจะไม่ได้คะแนนเลย เธอต้องพยายามตอบคำถามของครู
 ฉันเชื่อมั่นว่าเธอต้องทำได้
 หลังจากได้คุยกับพรพรรณแล้ว เท็ดดี้ตั้งใจว่าต่อไปถ้าหากมีโอกาสเขาจะพยายามตอบคำถาม
 ของครูเพื่อที่เขาจะได้มีคะแนนบ้าง

พิธีกร : สนุกไหมครับเด็ก ๆ พี่โน้ตอยากให้เด็ก ๆ ทุกคนเป็นคนที่กล้าตอบคำถามของครูนะครับ
 เพราะนอกจากจะได้คะแนนแล้วคนที่กล้าตอบคำถามของครูยังเป็นที่ชื่นชมของผู้อื่นด้วย
 วันนี้พี่โน้ตต้องลาไปก่อน แล้วเรามาชวนกันใหม่ครั้งหน้านะครับ สวัสดี

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 3

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู

อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " น่าจะตอบ "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าตอบคำถามของครูว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " น่าจะตอบ " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 การที่พิมพ์พรรณไม่กล้าตอบคำถามของครู ก่อให้เกิดผลเสียอย่างไร
ต่อพิมพ์พรรณบ้าง

2.2.2 ถ้านักเรียนเป็นพิมพ์พรรณจะอย่างไรเมื่อถูกครูถาม เพราะเหตุใด
นักเรียนจึงทำเช่นนั้น

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าตอบคำถามของครูที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " น่าจะตอบ "

พิธีกร : สวัสดีครับเด็ก ๆ วันนี้พี่โน้ตมีเรื่องสนุก ๆ มาให้ชมกันอีกแล้ว เด็ก ๆ ต้องตั้งใจমনะครับ วันนี้ชื่อเรื่อง " น่าจะตอบ " เรื่องราวจะเป็นอย่างไร ติดตามชมได้เลยครับ

ฉาก : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ในคาบวิชาภาษาไทย ครูขวัญเรือนเข้าสอนนักเรียนห้องประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง " การเขียนจดหมาย " โดยครูสรุปว่า

ครูขวัญเรือน : การเขียนจดหมายถึงบุคคลต่าง ๆ ย่อมมีแบบแผนการใช้ภาษา ต้องใช้กระตาะและซองจดหมายที่เรียบร้อย เขียนถูกต้องตามรูปแบบ ลายมือต้องสวยงาม ไม่มีรอยลบ นักเรียนช่วยกันตอบซิคะว่า สิ่งที่เราควรคำนึงถึงในการเขียนหน้าซองจดหมายมีอะไรบ้าง ครูจะเรียกถามทีละคนนะคะ วัฒนาตอบค่ะ

วัฒนา : ใช้กระตาะและซองสีสุภาพครับ

ครูยิ้มและพยักหน้า จากนั้นเรียกนักเรียนคนอื่น ๆ ตอบบ้าง

ศรียรรณ : ที่ซองต้องมีชื่อและที่อยู่ของผู้ฝากและผู้รับค่ะ

ครูขวัญเรือน : ถูกต้องค่ะ พิมพ์พรรณลองตอบซิคะ

พิมพ์พรรณแสดงท่าทางตกใจ ยืนหันหน้าไปมา แล้วยิ้มอย่างเอียงอาย ไม่ตอบคำถามของครู ครูจึงเรียกนักเรียนคนอื่นตอบ

ศรียรรณ : ต้องติดแสตมป์ด้วยค่ะ

ครูขวัญเรือน : หมดเวลาของคาบนี้แล้ว ใครที่รู้ตัวว่ายังไม่เข้าใจต้องขยันอ่านหนังสือด้วยนะคะ พบกันใหม่คราวหน้า ไปพักกลางวันได้แล้วค่ะ สวัสดีค่ะ

นักเรียน : ขอบคุณค่ะ (กรับ)

เมื่อครูออกไปแล้ว ศรียรรณเดินมาที่โต๊ะพิมพ์พรรณ

ศรียรรณ : วันนี้เธอไม่เข้าใจบทเรียนหรือ เธอถึงไม่ตอบคำถามของครู

พิมพ์พรรณ : ฉันไม่กล้าตอบ ฉันกลัวตอบผิด

ศรียรรณ : ที่จริงเธอควรตอบคำถามของครูเพราะจะได้รู้ว่าสิ่งที่เราตอบนั้นถูกหรือผิด และครูจะได้อธิบายให้เธอเข้าใจมากขึ้น

พิมพ์พรรณ : จะ ต่อไปฉันสัญญาว่าจะกล้าตอบคำถามของครู

ศรียรรณ : ฉันจะคอยเป็นกำลังใจให้เธอจะ

จากนั้นเด็กทั้งสองก็จูมมือกันเดินไปที่โรงอาหาร

พิธีกร : คนที่กล้าตอบคำถามของครูเป็นคนเก่งนะครับ เด็ก ๆ อย่าอายเมื่อต้องตอบคำถามของครู " อายครูไม่รู้วิชานะครับ " วันนี้พี่โน้ตต้องลาไปก่อน พบกันใหม่ครั้งหน้าครับ สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 4

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน

อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " เสียดะแนน "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " เสียดะแนน " โดยให้นักเรียน

สังเกตพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกต

และวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ถ้านักเรียนเป็นอนุวัณห์ นักเรียนจะกล้าอ่านกลอนหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.2 ผลเสียจากการไม่กล้าอ่านกลอนของอนุวัณห์มีอะไรบ้าง

2.2.3 นักเรียนชอบพฤติกรรมของตัวละครใดในเรื่อง " เสียดะแนน " มากที่สุด เพราะเหตุใดจึงชอบตัวละครนั้น

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " เสียดะเนน "

พิธีกร : สวัสดิ์ศรีเด็ก ๆ พบกันอีกแล้วนะครับ วันนี้พี่โน้ตตั้งชื่อเรื่องที่จะให้เด็ก ๆ ชมว่า " เสียดะเนน " รับชมได้เลยครับ

ฉาก 1 : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เช้าวันหนึ่งในคาบวิชาภาษาไทย ครูกาญจนาได้เข้าสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากที่ครูได้สอนเรื่อง " กลอนสี่ " ไปเมื่อวานนี้แล้ว ในวันนี้นักเรียนจะฝึกให้นักเรียนอ่านกลอน แต่ก่อนที่ครูจะให้ นักเรียนฝึกอ่านกลอน ครูได้สรุปเนื้อหาสั้น ๆ ให้นักเรียนฟัง ดังนี้

ครูกาญจนา : กลอนสี่เป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่ง บทหนึ่งมี 4 วรรค วรรคหนึ่งมี 4 คำ ครึ่งที่แล้ว ครูได้สอนเกี่ยวกับโครงสร้างของกลอนสี่ไปแล้ว วันนี้ครูจะให้ นักเรียนฝึกอ่าน โดยครู จะเรียกชื่อให้นักเรียนอ่านนะค่ะ แต่ครูอยากขอคนที่สมัครใจอ่านให้เพื่อนฟังก่อนค่ะ

สุคนธ์ายกมือขึ้น ครูจึงพยักหน้าให้อ่าน

สุคนธ์ : เรือเอยเรือใบ ลำใหญ่ใบหนา
แล่นลอยถึงท่า แล่นมาหาใคร

ครูกาญจนา : ไพเราะมากค่ะ ควบคุมลำชัดเจน คราวนี้ครูจะเรียกชื่อให้อ่านนะค่ะ คมสันค่ะ

คมสัน : เรือเอยเรือใบ ลำใหญ่ใบหนา
แล่นลอยถึงท่า แล่นมาหาใคร

ครูกาญจนา : ถูกต้องค่ะ อนุวัฒน์อ่านค่ะ

อนุวัฒน์ยืนขึ้น แล้วก้มหน้าดูหนังสือแต่ไม่ยอมอ่าน

คมสัน : ครูครับ อนุวัฒน์เขาไม่กล้าอ่านหรือครับ เขาอายเพื่อน ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิชาใด เขาก็ไม่เคยทำกิจกรรมอะไรเลยครับ

ครูกาญจนาจึงเรียกสุคนธ์าย่านต่อ

สุคนธ์ : เวลาใกล้ค่ำ ลอยลำนน้ำใส
แล่นมาหาใคร สิ่งใดในเรือ

จากนั้นครูก็ให้นักเรียนฝึกอ่านกลอนสี่พร้อมกัน แต่อนุวัฒน์ก็ยังไม่กล้าอ่าน และในตอนท้าย ชั่วโมงครูได้บอกให้นักเรียนไปอ่านกลอนให้ครูฟังที่ห้องพักครูหลังเลิกเรียนเพื่อเป็นการเก็บคะแนน

ฉาก 2 : ห้องพักครู

นักเรียนแทบทุกคนอ่านกลอนได้ถูกต้อง ยกเว้นอนุวัฒน์ซึ่งอ่านผิด ๆ ถูก ๆ

อนุวัฒน์ : เลือเอยเลือใบ ลำใหญ่ใบหนา
แล่ เอ๊ย แล่นลอยถึงท่า แล่นมาหาใคร

ครูกาญจนา : พอก่อนค่ะ เธออ่านผิดหลายทีนะ คำควบคุมลำก็ยังไม่ชัดเจน ครูจะให้โอกาสเธอสอบ ใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ควรจำไว้ว่าเวลาครูให้อ่านกลอนในชั้นเรียนก็ควรอ่านไปพร้อมกับ เพื่อน ๆ เพื่อที่จะได้รู้ว่าอ่านผิดตรงไหน แล้วจะได้ปรับปรุงแก้ไข

อนุวัฒน์ : ครับคุณครู

ครูกาญจนา : วันนี้อุวัลณ์ลองฝึกอ่านกับครูก่อนนะคะ แล้วค่อยมาสอบใหม่ในวันพรุ่งนี้ ครูเชื่อมั่นว่าหากเธอมีความตั้งใจจริงเธอต้องทำได้อย่างแน่นอน

การกระทำของอุวัลณ์ครั้งนี้ถือเป็นบทเรียนของตนเอง ทำให้เขามุ่งมั่นว่าต่อไปนี่เขาต้องกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากขึ้น

พิธีกร : เด็ก ๆ คงเห็นแล้วนะครับว่าการไม่กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนนั้นก่อให้เกิดผลเสีย พี่โน้ตหวังว่า เด็ก ๆ ที่ดูละครเรื่องนี้แล้วคงไม่ทำเช่นเดียวกับอุวัลณ์นะครับ แล้วพบกันใหม่ครั้งหน้า สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 5

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน

อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " เต็มที่ไปเลย "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " เต็มที่ไปเลย " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง " เต็มที่ไปเลย " บ้าง เพราะเหตุใดจึงชอบ

2.2.2 หากนักเรียนเป็นศุภวิทย์นักเรียนกล้าอภิปรายในชั้นเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.3 หากศุภวิทย์ไม่ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง นักเรียนคิดว่าเขาจะได้รับผลเสียอย่างไรบ้างทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " เต็มที่ไปเลย "

พิธีกร : สวัสดีครับ เด็กๆ เคยรู้สึกกระตือรือร้นอยากทำอะไรสักอย่างไหมครับ
ฟิโนทก็เคยเป็น เต็มที่มาชมกันนะครับว่าการไม่กล้าพูดอภิปรายจะเกิดผลอย่างไรบ้าง
เชิญรับชมได้เลยครับ

ฉาก : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้ในคาบเรียนวิชาภาษาไทย ครูดวงจันทร์ได้เข้าสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง
" อยู่อย่างไรให้เป็นสุข " จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันจัดโต๊ะเป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อให้นักเรียนร่วมกัน
อภิปรายในหัวข้อที่กำหนดให้

ครูดวงจันทร์ : ประเทศที่เจริญแล้วย่อมต้องมีคนในประเทศที่มีคุณภาพ คนในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้
หน้าที่และสิทธิของตนเอง รักใคร่กัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พ่อแม่ต้องดูแลลูกให้
เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ ส่วนลูกก็มีหน้าที่ของตนเองเช่นกัน วันนี้ครูจะให้นักเรียน
ช่วยกันอภิปรายในหัวข้อ " หน้าที่ของลูกที่ดี " เริ่มอภิปรายได้เลยค่ะ

วิมลศิริ : ดิฉันมีความเห็นว่า ลูกที่ดีจะต้องฝึกการทำงานต่าง ๆ เพื่อจะได้ช่วยพ่อแม่ทำงาน
บ้าน เป็นการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ซึ่งต้องทำงานหาเงินค่ะ

เกรียงศักดิ์ : ผมเห็นด้วยครับกับความคิดเห็นของวิมลศิริ และนอกจากนี้ลูกที่ดีต้องขยันศึกษาเล่า
เรียน เพราะเมื่อโตขึ้นจะได้มีความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่ยามท่านชรา
ครับ

อ่ำไผ่ : ใช่ค่ะ และต้องอย่าลืมว่า ลูกที่ดีต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ต้องทำตัวเป็นเด็กดี
ไม่ทำให้ท่านเสียใจด้วย

หลังจากที่อ่ำไผ่พูดจบห้องก็เงียบเพราะไม่มีใครอภิปรายต่อ ครูเห็นว่าศุภวิทย์ยังไม่ได้ร่วม
อภิปราย ครูจึงพูดว่า

ครูดวงจันทร์ : มีใครจะอภิปรายเพิ่มเติมไหมคะ ศุภวิทย์มีอะไรจะอภิปรายเพิ่มเติมไหมคะ

ศุภวิทย์ : เอ้อ.....อ้อ..... ไม่มีครับ

วิมลศิริ : ศุภวิทย์เขาขี้อายค่ะคุณครู เขาไม่กล้าอภิปรายหรอกค่ะ

ครูดวงจันทร์ : นักเรียนทุกคนฟังครูนะค่ะ การร่วมอภิปรายเป็นการแสดงถึงความเข้าใจในเรื่องที่พูด
นอกจากนี้ยังเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ถ้ามีโอกาสนักเรียนควรมี
ส่วนร่วมในการอภิปรายให้เต็มที่ เพื่อแสดงว่าเราเป็นผู้ที่มีความสามารถคนหนึ่ง และ
ครูก็เชื่อมั่นว่าลูกศิษย์ของครูทุกคนเป็นผู้ที่มีความสามารถ ครูจะคอยเอาใจช่วย

ศุภวิทย์ : ขอบคุณครับ ต่อไปนี้ผมจะปฏิบัติตามคำแนะนำของคุณครูครับ

พิธีกร : พฤติกรรมกล้าพูด กล้าอภิปรายในชั้นเรียนนั้นสามารถพัฒนาได้ ไม่ใช่เรื่องยากหาก
มีความพยายาม ฟิโนทจะคอยเป็นกำลังใจให้เด็ก ๆ ทุกคนครับ แล้วพบกันใหม่
วันนี้ฟิโนทต้องลาไปก่อน สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 6

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " พลาดไปแล้ว "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัยว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " พลาดไปแล้ว " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ถ้านักเรียนเป็นหัวหน้าหรือเมธีนี้ นักเรียนจะกล้าถามครูหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.2 นักเรียนควรเลียนแบบพฤติกรรมของใครบ้าง เพราะเหตุใดจึงควรเลียนแบบ

2.2.3 นักเรียนคิดว่าผลเสียของการไม่กล้าถามครูเมื่อมีข้อสงสัยมีอะไรบ้าง

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงออกกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " พลาดไปแล้ว "

พิธีกร : สวัสดีครับ เด็ก ๆ ทุกคนสบายดีหรือเปล่าครับ วันนี้พี่ก็มีเรื่องมาเสนอให้ชมอีกเช่นเคย
ชื่อเรื่องว่า " พลาดไปแล้ว " ส่วนเรื่องราวจะเป็นอย่างไรนั้น ไปติดตามชมกันเลยครับ

ฉาก 1 : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้ในช่วงท้ายของคาบเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากที่ครูเสวยมจิตได้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้ว ครูได้มอบหมายให้นักเรียนทำรายงานเรื่อง " ประโยค " โดยให้แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ตามความสมัครใจแล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากเลขที่กลุ่ม

ครูเสวยมจิต : สรุปว่า กลุ่มที่ 1 ทำรายงานเรื่อง " ประโยคบอกเล่า " และกลุ่มที่ 2 ทำรายงานเรื่อง " ประโยคคำถาม " นะคะ

จากนั้นครูให้นักเรียนปรึกษากันภายในกลุ่ม และถ้ามีข้อสงสัยก็เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม รัฐพลและสุลิสซึ่งอยู่กลุ่มที่ 2 ซักถามครูในสิ่งที่สงสัย

รัฐพล : คุณครูครับ ต้องยกตัวอย่างประโยคไหมครับ

ครูเสวยมจิต : ควรยกตัวอย่างประกอบด้วยเพื่อให้เห็นรูปแบบประโยคชัดเจนยิ่งขึ้น

สุลิส : ส่งเมื่อไหร่คะคุณครู

ครูเสวยมจิต : กำหนดส่งคือวันจันทร์หน้าค่ะ

รัฐพลและสุลิสกล่าวขอบคุณคุณครูแล้วเดินกลับไปที่โต๊ะเรียน ส่วนวัฒนากับเมธินีซึ่งอยู่กลุ่มที่ 1 ก็หันหน้าไปคุยกันทำให้ไม่ได้ยินที่ครูพูด จึงถามกันว่า

วัฒนา : เราอยู่กลุ่มที่ 1 ทำรายงานเรื่องอะไรหรือ เราไม่ได้ยินที่ครูพูด

เมธินี : เรื่อง " ประโยคคำถาม " เราก็ได้ยินไม่ค่อยถนัดเหมือนกัน

วัฒนา : ถ้างั้นเราไปถามครูกันเถอะ

เมธินี : อ้อเลย เดี่ยวจะถูกครูดุ จันคงได้ยินไม่ผิดหรอกวัฒนา

เมื่อหมดเวลาคาบเรียนวิชาภาษาไทยหัวหน้าห้องได้บอกให้นักเรียนทำความสะอาดครู

ฉาก 2 : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เมื่อถึงวันกำหนดส่ง วัฒนาและเมธินีก็มาโรงเรียนสายเนื่องจากเพิ่งทราบกำหนดส่งรายงานจากเพื่อนจึงต้องเร่งทำรายงานกัน และเพิ่งนำมาเย็บเล่มในตอนเช้า รายงานจึงออกมาไม่เรียบร้อย นอกจากนี้ทั้งสองยังรู้สึกอ่อนเพลียมากเพราะไม่ได้นอน

ครูเสวยมจิต : วันนี้นักเรียนมีรายงานส่งครบทุกกลุ่ม และกลุ่มที่ทำรายงานได้ดีที่สุดคือกลุ่มที่ 2 นักเรียนช่วยกันปรบมือให้รัฐพลและสุลิสด้วยค่ะ

นักเรียน : เปะ ๆ ๆ ๆ (เสียงปรบมือ)

รัฐพลและสุลิสรู้สึกภูมิใจมาก จากนั้นครูเสวยมจิตได้พูดชมเชยกลุ่มที่ 2 ว่า

ครูเสวยมจิต : เป็นเพราะกลุ่มนี้กล้าซักถามครูจึงสามารถทำรายงานได้ดี นักเรียนคนอื่นควรเอาเป็นแบบอย่างนะคะ และมีอยู่ 1 กลุ่มในนี้ที่ทำรายงานมาไม่ตรงกับหัวข้อที่ครูให้ เดี่ยวกลุ่มที่ 1 มาพบครูด้วยนะคะ และต้องจำไว้เป็นบทเรียนด้วยนะคะว่าถ้ามีข้อสงสัยต้องซักถามครูทันที

ทั้งวัฒนาและเมธินีต่างมีความรู้สึกห่อเหี่ยวใจไม่แพ้กันจากความผิดพลาดครั้งนี้ และทั้งสองก็ มุ่งมั่นว่านับจากนี้ต่อไปหากพวกเขาสงสัยอะไรจะไม่เก็บความสงสัยไว้อีกแล้ว หากสงสัยต้องถามครูทันที และเหตุการณ์แบบนี้จะต้องไม่เกิดขึ้นกับพวกเขาอีกอย่างแน่นอน

พิธีกร : เด็ก ๆ ตูละครแล้วก็ควรกลับมาขอบคุณตัวเองด้วยนะครับ พี่โน้ตหวังว่าต่อไปนี้เด็ก ๆ ทุกคนน่าจะเป็นคนที่กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัยนะครับ พี่จะคอยเป็นกำลังใจให้เสมอ สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 7

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

อุปกรณ์

ละครเรื่อง " หมดสนุกเลย "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัยว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " หมดสนุกเลย " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนคิดว่าตัวละครใดบ้างในเรื่อง " หมดสนุกเลย " ที่ควรเลียนแบบ เพราะเหตุใด

2.2.2 นักเรียนคิดว่าตัวละครใดบ้างในเรื่อง " หมดสนุกเลย " ที่ไม่ควรเลียนแบบ เพราะเหตุใด

2.2.3 ถ้านักเรียนเป็นตัวละครหรืออรพิน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรจากการไปเข้าค่ายพักแรมครั้งนี้

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้ความสนใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " หมดสนุกเลย "

พิธีกร : สวัสดีครับน้อง ๆ วันนี้พี่โน้ตนำเรื่อง " หมดสนุกเลย " มาให้เด็ก ๆ ชม แต่เด็ก ๆ ต้องติดตามไปด้วยนะครับ เพื่อไม่ให้เสียเวลาเชิญรับชมได้เลยครับ

ฉาก 1 : ในห้องเรียนวิชากิจกรรมลูกเสือ - ยุวกาชาด

ตอนบ่ายของวันในคาบวิชาลูกเสือ - ยุวกาชาด ครูหัตถยาได้นัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับการไปเข้าค่ายพักแรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จังหวัดลพบุรี โดยได้พูดถึงสิ่งของจำเป็นที่ต้องเตรียมไปเข้าค่ายพักแรม และกำชับเกี่ยวกับเรื่อง วัน เวลา สถานที่นัดหมายในการไปเข้าค่ายพักแรม

ครูหัตถยา : นักเรียนทุกคนต้องตรงต่อเวลานะคะ เรามาเจอกันตอน 06.30 น. และรถจะออกเวลา 07.00 น. และสิ่งของต่างๆที่ครูบอกต้องเอาไปให้ครบนะคะ นักเรียนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเดินทางไปเข้าค่ายพักแรมไหมคะ

ณัฐพงศ์ : ผมสงสัยครับ นอกจากเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัวแล้วต้องนำอะไรไปอีกบ้างครับ

ครูหัตถยา : ไฟฉาย เชือก ยากันยุง และรองเท้าแตะค่ะ จำเป็นมากเลยนะคะ ห้ามลืมเด็ดขาด

ศิวรักษ์ : ต้องเตรียมผ้าห่มไปด้วยไหมครับ

ครูหัตถยา : ไม่ต้องเอาไปค่ะ ที่ค่ายมีผ้าห่มให้

ณัฐสิมาและอรพินนั่งอยู่บริเวณหลังห้องจึงทำให้ไม่ค่อยได้ยินเสียงครูพูดจึงหันไปพูดกันว่าไม่ค่อยได้ยินที่ครูพูด แต่ทั้งสองคนก็ไม่ได้ซักถามในสิ่งที่สงสัย

ครูหัตถยา : ถ้าไม่มีใครสงสัยอะไรแล้ว พรุ่งนี้เจอกันตอนเช้าค่ะ ทุกคนต้องมาให้ตรงเวลานะคะ

นักเรียน : ค่ะ (ครับ) คุณครู

เมื่อครูออกจากห้องไปแล้วณัฐสิมาและอรพินก็พูดคุยกันเกี่ยวกับการไปเข้าค่าย

ณัฐสิมา : อรพิน เธอรู้ไหมว่าคุณครูนัดตอนกี่โมง ฉันได้ยินไม่ชัด แต่ไม่กล้าถามมือถามครู

อรพิน : ฉันได้ยินว่า 07.00 น. จ๊ะ แล้วเธออย่าลืมเอาไฟฉาย เชือก และยากันยุงไปล่ะ เอ๊ะ แล้วก็จะไร้อีกอย่างนะอรพิน

ณัฐสิมา : ฉันได้ยินว่าผ้าห่มนะ เธออย่าลืมเอาไปแล้วกัน

อรพิน : จ๊ะ พรุ่งนี้เจอกันตอน 07.00 น. นะจ๊ะ

ฉาก 2 : บริเวณสนามฟุตบอล สถานที่นัดหมายในการไปเข้าค่ายพักแรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เมื่อถึงวันไปเข้าค่ายพักแรม ขณะที่รถใกล้จะออกณัฐสิมาและอรพินก็รีบวิ่งกระหืดกระหอบมาขึ้นรถเพราะไม่กล้าถามครูเรื่องเวลานัดหมาย ทำให้มาแทบไม่ทัน นอกจากนี้เพื่อน ๆ ต่างขบขันท่าทางของทั้งสองที่หิวกระป๋ไปใหญ่เพราะใส่ผ้าห่มมาด้วย แต่ที่แย่กว่านั้นก็คือ ทั้งสองยังลืมเอารองเท้าแตะมาทำให้ครูหัตถยาต้องเดือดร้อนไปหามาให้

นักเรียน : อ่า ๆ ๆ ๆ ๆ (เสียงหัวเราะ)

ณัฐสิมา : อายเพื่อน ๆ จังเลยเนอะ แล้วคุณครูหัตถยายังต้องมาเดือดร้อนเพราะพวกเราอีก คราวหลังถ้าเรามีข้อสงสัยต้องรีบซักถามครูทันที

อรพิน : ใช่แล้วจ๊ะ ฉันจะไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นกับเราอีกอย่างแน่นอน

ถึงคนอื่นจะสนุกกับการเข้าค่ายครั้งนี้เพียงใด แต่ณัฐสิมาและอรพินกลับรู้สึกไม่สนุกเลยเพราะการไม่กล้าซักถามครูของทั้งสองนั่นเอง

พิธีกร : เป็นบทเรียนของณัฐสิมาและอรพินนะครับ เด็กๆ ก็อย่าทำตามทั้งสองก็แล้วกัน ถ้ามีเรื่องสงสัยหรือไม่เข้าใจก็ควรซักถามครูนะครับ วันนี้ฟิโนต์ต้องไปแล้ว พบกันใหม่ครั้งหน้า สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 8

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด หรือตอบคำถาม
อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถามว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนชอบตัวละครในเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ " มากกว่าระหว่างสุรศักดิ์กับปวีณา เพราะเหตุใด

2.2.2 ถ้านักเรียนเป็นครูปีระต๋น นักเรียนจะแนะนำปวีณาอย่างไรให้เขากล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ "

พิธีกร : สวัสดีครับ เจอกันอีกแล้วพร้อมกับเรื่องสนุก ๆ วันนี้เสนอเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ " ครับ เชิญติดตามชมได้เลยครับ

จาก : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เช้าวันหนึ่งหลังจากที่ครูปิยะรัตน์ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้มอบหมายให้นักเรียนเตรียมเรื่องเพื่อออกมาพูดหน้าชั้นเรียนในคาบนี้ และการพูดหน้าชั้นเรียนครั้งนี้มีการเก็บคะแนนด้วย

ครูปิยะรัตน์ : ครูจะเรียกชื่อนักเรียนให้ออกมาพูดหน้าชั้นเรียนตามเลขที่นะคะ เลขที่ 1 สุธัคคีค่ะ
 สุธัคคี : เรียนอาจารย์ และสวัสดีเพื่อน ๆ ทุกคนครับ วันนี้ผมจะพูดเรื่อง " ร่มโพธิ์ร่มไทร " ครับ " ร่มโพธิ์ร่มไทร " เป็นสำนวนไทยที่ใช้พูดกันจนติดปาก หมายถึง ที่พึ่งที่อาศัยให้ความร่มเย็นเป็นสุข เพราะต้นโพธิ์ต้นไทรเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีกิ่งก้านที่ให้ความร่มรื่น และเป็นที่อาศัยของสัตว์นานาชนิด ต้นโพธิ์ต้นไทรจะออกผลปีละหลายครั้ง ครั้งละมาก ๆ สัตว์ทั้งหลายจึงได้กินลูกโพธิ์ลูกไทรอย่างอึดหนำสำราญ เปรียบได้กับคนที่ม่ใจเมตตากรุณา เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ว่าเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรครับ

เมื่อสุธัคคีพูดจบ เพื่อน ๆ ต่างปรบมือให้ด้วยความชื่นชม

ครูปิยะรัตน์ : ท่อไปเลขที่ 2 ปวีณาออกมาเลยคะ

ปวีณา ค่อย ๆ เดินออกมาหน้าชั้นเรียน และขณะพูดหน้าชั้นเรียนเธอหมกมุ่นที่พื้นห้องบ้าง มองที่เพดานบ้าง ไม่มองหน้าผู้ฟังเลย ทำให้ขาดความเป็นธรรมชาติ

ปวีณา : เรียนอาจารย์ และสวัสดีเพื่อน ๆ ทุกคนคะ วันนี้ดิฉันจะพูดเรื่อง " ป่า " ค่ะ ป่ามีเนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาล นอกจากจะมีต้นไม้ใหญ่น้อยขึ้นอยู่อย่างแน่นขนัดเป็นจำนวนมากแล้ว ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด เช่น นก แมลง จุลินทรีย์ เป็นต้น พืชและสัตว์ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ป่าไม้จึงมีประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมาก

เมื่อปวีณาพูดจบ ครูปิยะรัตน์ก็บอกให้นักเรียนในชั้นปรบมือให้สุธัคคีและปวีณา และพูดขึ้นว่า

ครูปิยะรัตน์ : วันนี้ทั้งสุธัคคีและปวีณาต่างเตรียมเรื่องมาพูดได้ดี พูดคำควบกล้ำได้ชัดเจนดี แต่มีอยู่คนหนึ่งที่คุณให้คะแนนเต็ม ซึ่งก็คือสุธัคคี นักเรียนทราบไหมคะว่าเพราะเหตุใดสุธัคคีจึงได้คะแนนเต็ม

นิรันดร์ : เพราะสุธัคคีมุ่งมั่น และมองหน้าผู้ฟังขณะพูดครับ

ครูปิยะรัตน์ : ถูกต้องค่ะ เพราะสุธัคคีกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าคุณเป็นคนที่สนใจของผู้พูด และมีความมั่นใจในขณะพูด ส่วนปวีณาก็ไม่ต้องเสียใจ เธอสามารถพัฒนาการพูดได้ หากมีความมั่นใจมากขึ้น และกล้าสบตาผู้ฟัง ครูเชื่อมั่นว่าเธอต้องทำได้อย่างแน่นอน

ปวีณา : ขอบคุณค่ะ หนูสัญญาว่าจะนำคำแนะนำของคุณครูไปปฏิบัติค่ะ

พิธีกร : เด็ก ๆ ควรเอาอย่างสุรศักดิ์นะคะครับ ขณะที่เราพูดเราควรสบตากับผู้ฟังเพื่อแสดงถึงความใส่ใจผู้ฟัง และแสดงถึงความมั่นใจในตัวเองของผู้พูด เด็ก ๆ จូละครแล้วก็ควรนำแบบอย่างที่ดีจากในละครไปปฏิบัติด้วยนะคะครับ สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 9

เรื่อง กล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด หรือตอบคำถาม

อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " เธอคือผู้นำ "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถามว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " เธอคือผู้นำ " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดศิรัลภรณ์จึงไม่ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้อง

2.2.2 หากนักเรียนมีสิทธิ์ออกเสียงเลือกหัวหน้าห้อง นักเรียนจะเลือกใครระหว่างแสงระวีและศิรัลภรณ์ เพราะเหตุใด

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " เธอคือผู้นำ "

พิธีกร : สวัสดีครับ เจอกันที่ไลฟ์ก็มีเรื่องมาให้เด็ก ๆ ชมทุกครั้ง หวังว่าเด็ก ๆ คงยังไม่เบื่อ นะครับ วันนี้ชื่อเรื่อง " เธอคือผู้นำ " เชิญชมได้เลยครับ

ฉาก : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้เป็นวันเลือกหัวหน้าห้องของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีนักเรียนที่สมัครเป็นหัวหน้าห้อง 2 คน ได้แก่ แสงระวี และศิริลักษณ์

ครูยุทธกัลป์ : ครูจะให้นักเรียนช่วยกันลงคะแนน นักเรียนแต่ละคนมีสิทธิ์เลือกได้เพียง 1 คนเท่านั้น ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าจะได้เป็นหัวหน้าห้อง ก่อนจะให้นักเรียนลงคะแนน ครูจะให้ แสงระวีและศิริลักษณ์ออกมาแนะนำตัว และให้บอกเหตุผลที่สมัครเป็นหัวหน้าห้อง ให้เพื่อน ๆ ฟังด้วยนะครับ ขอเชิญแสงระวีก่อนครับ

แสงระวี : สวัสดีค่ะ ดิฉันชื่อแสงระวี บ้านอยู่ที่ซอยเปี่ยมสุข มีพี่น้อง 2 คน ดิฉันเป็นคนโต งานอดิเรกชอบอ่านหนังสือ และปลูกต้นไม้ค่ะ ส่วนเหตุผลที่สมัครเป็นหัวหน้าห้อง เพราะดิฉันอยากพัฒนาเรื่องความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ค่ะ

จากนั้นแสงระวีก็ตอบคำถามของเพื่อน ๆ เมื่อแสงระวีพูดจบทุกคนต่างปรบมือให้ด้วยความชื่นชม ในความกล้าแสดงออก

นักเรียน : เปะ ๆ ๆ ๆ (ปรบมือ)

จากการที่แสงระวีพูดจาฉะฉาน กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดและขณะตอบคำถามของเพื่อน ๆ ก็ยิ่ง ทำให้เพื่อน ๆ ทั้งในความเป็นผู้นำของแสงระวีมากขึ้น

ครูยุทธกัลป์ : ต่อไปขอเชิญศิริลักษณ์ออกมาแนะนำตัวครับ

ศิริลักษณ์ : สวัสดีค่ะ ดิฉันชื่อศิริลักษณ์ บ้านอยู่ที่ซอยพูนทรัพย์ มีพี่น้อง 2 คน ดิฉันเป็นลูก คนโต พ่อแม่ประกอบอาชีพค้าขาย และเหตุผลที่สมัครเป็นหัวหน้าห้องเพราะดิฉัน อยากช่วยส่งเสริมด้านกีฬา และความสะอาดของห้องเรียนค่ะ

หลังจากแนะนำตัวแล้วศิริลักษณ์ก็ตอบคำถามของเพื่อน ๆ แต่ขณะแนะนำตัวและขณะตอบ คำถาม ศิริลักษณ์ไม่กล้าสบตาผู้ฟังเลย เอาแต่มองไปที่หลังห้องและพื้นห้อง ทำให้เพื่อน ๆ ขาดความ เชื่อมั่นว่าศิริลักษณ์จะเป็นผู้นำที่ดีได้

จากนั้นครูก็ให้นักเรียนลงคะแนน เมื่อนักเรียนลงคะแนนเสร็จแล้วก็นับคะแนน ปรากฏว่าแสงระวี ได้คะแนนมากกว่าศิริลักษณ์ เพราะคนที่เป็นผู้นำที่ดีได้นั้นจำเป็นต้องมีความมั่นใจในตนเอง กล้าสบตา ผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม

ครูยุทธกัลป์ : ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ แสงระวี ขอแสดงความยินดีกับหัวหน้าห้องคนใหม่ด้วยครับ

นักเรียน : เปะ ๆ ๆ ๆ (ปรบมือ)

พิธีกร : เป็นอย่างไรกันบ้างครับหลังจากดูละครจบแล้ว เด็ก ๆ ควรทำตามแสงระวีนะครับ
เพราะการกล้าสบตาผู้ฟังทำให้เรามีบุคลิกภาพที่ดี ใคร ๆ ก็ชื่นชม พี่โน้ตหวังว่าน้อง ๆ
คงนำข้อคิดที่ได้จากการชมละครไปปฏิบัติด้วยนะครับ สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 10

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " ระดมความคิด "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาสว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " ระดมความคิด " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมในชั้นเรียนของรัฐพลเหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.2 นักเรียนควรเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครใดในเรื่อง " ระดมความคิด " มากที่สุด เพราะเหตุใด

2.2.3 พฤติกรรมกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาสก่อให้เกิดผลดีต่อตนเองและส่วนรวมอย่างไรบ้าง

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " ระดมความคิด "

พิธีกร : สวัสดีครับ วันนี้พี่มีละครเรื่องใหม่มาให้ชมกันอีกแล้ว ชื่อเรื่อง " ระดมความคิด " เชิญเด็ก ๆ รับชมได้เลยครับ

ฉาก 1 : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้ในขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำลังเรียนวิชางานบ้านอยู่ ครูத்தทรวงได้แจ้งให้นักเรียนทราบถึงวันจัดแสดงผลงานของนักเรียนในวันพุธหน้า ครูจึงให้นักเรียนช่วยกันคิดรูปแบบการจัดแสดงผลตภัณฑ์ที่เป็นฝีมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครูத்தทรวง : งานนี้พวกเราทุกคนต้องร่วมแรงร่วมใจกัน ใครมีความเห็นอย่างไรก็เชิญเสนอได้เลยค่ะ

เสนห์ : ผมคิดว่าเราน่าจะจัดแสดงผลตภัณฑ์โดยแบ่งเป็นประเภทของผลตภัณฑ์นะคะครับ เช่น ประเภทเครื่องจักสาน ประเภทเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

อัมพร : หนูคิดว่าควรมีการสาธิตการทำผลตภัณฑ์ด้วยนะคะ

ครูத்தทรวง : เป็นความคิดที่ดีมากค่ะ แล้วรัฐพลล่ะคะ คิดว่าอย่างไร

รัฐพล : ก็.....ดีครับ

ครูத்தทรวง : ครูอยากให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นนะคะ เพื่อให้งานของเรจะได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี อย่าเก็บความคิดความคิดของตนไว้กับตัวเพียงอย่างเดียวจะคะ เพราะ บางครั้งสิ่งที่เราคิดนั้นก็มีความสำคัญต่อส่วนรวมด้วย

จากนั้นเสียงออกบอกหมดเวลาก็ดังขึ้น หัวหน้าก็บอกให้นักเรียนทำความสะอาดครูและนักเรียนก็ต่างทยอยออกไปนอกห้องเพื่อไปพักรับประทานอาหารกลางวัน และครูத்தทรวงได้เรียกให้รัฐพลไปพบในช่วงพักกลางวันหลังจากที่รับประทานอาหารเสร็จแล้ว

ฉาก 2 : ห้องพักรู

ในช่วงพักกลางวัน รัฐพลได้ไปพบครูத்தทรวงที่ห้องพักรู

ครูத்தทรวง : รัฐพล ทำไมเธอจึงไม่ยอมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนล่ะคะ

รัฐพล : ที่จริงผมก็อยากเสนอความคิดเห็นครับ แต่ผมอายเพื่อน ๆ ครับ

ครูத்தทรวง : ถ้าฉันเธอลองเสนอความคิดเห็นมาสิ ครูอยากรับฟังความคิดเห็นของเธอ

รัฐพล : ผมคิดว่าเราน่าจะจัดซุ้มเพื่อจำหน่ายผลตภัณฑ์ที่นักเรียนทำขึ้นดีไหมครับ เพื่อที่จะนำเงินที่ได้ไปซื้อเครื่องมือมาไว้ใช้ในชมรมงานประดิษฐ์ของโรงเรียนเรา

ครูத்தทรวง : เป็นความคิดที่ดีมากค่ะ ที่จริงเธอก็เป็นคนที่มีความคิดดี ๆ หลายอย่างเหมือนกัน แล้วทำไมรัฐพลไม่เสนอความคิดเห็นนี้ในชั้นเรียนล่ะคะ

รัฐพล : ผมกลัวเพื่อนหัวเราะเยาะความคิดเห็นของผม

ครูத்தทรวง : ไม่ควรคิดแบบนั้นจะคะเพราะหากทำเช่นนั้นบ่อย ๆ ก็จะติดเป็นนิสัย

รัฐพล : ครับคุณครู

กิจกรรมในวันงานก็ผ่านพ้นไปได้ด้วยดีเพราะทุกคนร่วมแรงร่วมใจระดมความคิดกัน และนับจากนั้นเป็นต้นมารัฐพลก็กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาสให้พูด เพื่อน ๆ ต่างยินดีที่รัฐพลคนขี้อายประจำห้องกล้าแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนมากขึ้น เพื่อน ๆ ทุกคนต่างชื่นชมรัฐพล

พิธีกร : เห็นไหมครับว่า หากเราช่วยกันคิดเมื่อครูเปิดโอกาสเป็นความคิดที่ดี ดังเช่นในเรื่อง ระดมความคิด งานสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี วันนี้พี่โน้ตต้องไปแล้ว พบกันใหม่ครั้งหน้า สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 11

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

อุปกรณ์

บทละครเรื่อง " เกือบเสียโอกาส "

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาสว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นเพื่อนที่แสดงเรื่อง " เกือบเสียโอกาส " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบเพื่อน

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบเพื่อนในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 หากนักเรียนเป็นปริศนา นักเรียนกล้าส่งคำขวัญเข้าประกวดหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.2 นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบเพื่อน การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " เกือบเสียโอกาส "

พิธีกร : สวัสดีครับเด็ก ๆ ทุกคน พี่โน้ตก็มาพบกับน้อง ๆ อีกเช่นเคย ทุกคนพร้อมจะชมละครหรือยังครับ ถ้าพร้อมแล้วไปชมกันเลยครับ ชื่อเรื่องว่า " เกือบเสียโอกาส "

ฉาก 1 : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้ในขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำลังเรียนวิชาภาษาไทย ครูภูมิมีเรื่องแจ้งให้นักเรียนทราบ จึงพูดว่า

ครูภูมิ : ตอนนี้โรงเรียนของเราจัดประกวดคำขวัญในหัวข้อ " เด็กดี " เนื่องในงานวันสถาปนาโรงเรียนของเรา วันนี้ครูจะให้นักเรียนแต่งคำขวัญในหัวข้อที่ครูบอกไป เมื่อเสร็จแล้วให้นักเรียนนำคำขวัญนั้นมาส่งครู แล้วครูจะคัดเลือกคำขวัญที่น่าสนใจไปประกวด

นักเรียนในห้องต่างแต่งคำขวัญกันอย่างขะมักเขม้น ส่วนใครที่แต่งเสร็จแล้วก็นำไปส่งครู ขณะที่ใกล้จะหมดเวลาของคาบนี้ ครูภูมิก็พูดว่า

ครูภูมิ : มีใครอยากเสนอคำขวัญของตัวเองให้เพื่อน ๆ ฟังบ้างไหมครับ

ภาณุภัทร : ผมครับ คำขวัญของผมแต่งว่า " เยาวชนคนไทย ต้องหมั่นใส่ใจเล่าเรียน " ครับ

วรรณรัตน์ : คำขวัญของหนูแต่งว่า " เด็กไทยยุคใหม่ ควรใส่ใจสุขภาพ " ค่ะ

ครูภูมิ : เก่งมากทั้งสองคน ดีแล้วครับที่นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็นของตัวเองเมื่อครูเปิดโอกาส แล้วยังเหลือใครบ้างที่ยังไม่ได้เสนอคำขวัญของตัวเองบ้างไหม อิม.....

ปริศนายังไม่ได้เสนอคำขวัญของตัวเองให้เพื่อน ๆ ฟังเลยนะครับ

ปริศนาค่อย ๆ ลุกขึ้นยืนอย่างไม่มั่นใจนักแล้วออกกับครูภูมิว่าคำขวัญที่ตัวเองแต่งนั้นไม่ไพเราะและไม่อยากส่งประกวด แต่ครูภูมิก็บอกว่าไม่เป็นไรและให้กำลังใจเพื่อให้ปริศนากล้าแสดงความคิดเห็นของตัวเองออกมาเมื่อครูเปิดโอกาส ปริศนาจึงค่อย ๆ พูดด้วยท่าที่ไม่มั่นใจนักว่า

ปริศนา : คำขวัญของหนูแต่งว่า " เด็กดีมีมรรยาท ต้องอยู่ในโอวาทของคุณครู " ค่ะ

หลังจากที่ปริศนาพูดจบ เพื่อน ๆ ต่างชื่นชมปริศนาที่เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ไพเราะแต่งได้ไพเราะมาก และครูก็ได้เลือกคำขวัญของปริศนาส่งประกวด

ฉาก 2 : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (หลังจากวันงานสถาปนาโรงเรียน)

เมื่อผลการประกวดออกมาปรากฏว่าคำขวัญของปริศนาได้รับรางวัลชนะเลิศ ปริศนารู้สึกแปลกใจและดีใจมาก

ครูภูมิ : เห็นไหมครับว่าการกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาเมื่อครูเปิดโอกาสเป็นสิ่งที่ดี มีคนจำนวนไม่น้อยที่มีความคิดเห็นที่ดีแต่ไม่กล้าแสดงออกมา ทำให้ความคิดดี ๆ นั้นต้องสูญไป โดยไม่มีใครได้รับประโยชน์จากความคิดนั้นเลย

ปริศนา : ต่อไปนี้หากมีโอกาสหนูจะพยายามแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้นค่ะ

พิธีกร : ก็จบลงไปแล้วนะครับสำหรับละคร พี่โน้ตหวังว่าเด็ก ๆ คงนำข้อคิดที่ได้จากการชมละครไปพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของตนเอง เด็ก ๆ คงจำได้นะครับว่าคนที่กล้าแสดงออกในชั้นเรียนต้องทำอย่างไรบ้าง ได้แก่ กล้าตอบคำถามของครู กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย กล้าสอบถามผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม และกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส พี่โน้ตขอให้เด็ก ๆ ทุกคนโชคดีนะครับ สวัสดี

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ครั้งที่ 12

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
2. เพื่อให้เพื่อนำการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนไปพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน และผู้วิจัยช่วยสรุปถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และช่วยกันสรุปถึงการเรียนรู้ที่ได้รับหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
3. ผู้วิจัยกล่าวสรุปถึงประเด็นสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และตอบคำถาม โดยผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนนำการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจ การร่วมตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ
เรื่อง
พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	หมายเหตุ
	ปฐมนิเทศ	1. เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยได้ 3. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงจุดมุ่งหมายของการทดลองและบอกความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้	1. ผู้วิจัยบอกถึงความสำคัญของการทำความรู้จักกัน จากนั้นผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก 2. นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยโดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบรูปภาพจากผู้วิจัยคนละ 1 ชิ้น 3. ให้นักเรียนนำรูปภาพที่ตนได้ไปจับคู่กับเพื่อนที่จับได้รูปภาพที่เข้าคู่กับรูปที่ตนเองได้ 4. นักเรียนแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน โดยกำหนดเวลา 10 นาที 5. ให้นักเรียนออกมาหน้าชั้นเรียนทีละคู่ และให้ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียนคนอื่นฟัง 6. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรม 7. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน และผู้วิจัยอธิบายความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน 8. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัย 9. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่เพื่อร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป	
	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู	ตั้งแต่ครั้งที่ 2-11 ผู้วิจัยดำเนินการ 3 ขั้นตอนดังนี้ 1. <u>ขั้นนำ</u> ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบ โดยการสนทนาซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน 2. <u>ขั้นเสนอแม่แบบ</u> 2.1 ผู้วิจัยเสนอเรื่องราวของแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเกี่ยวกับพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบ	

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ (ต่อ)

ครั้งที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	หมายเหตุ
5	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย	2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปราย และซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกต จากนั้นให้เลียนแบบพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง 3. <u>ขั้นสรุป</u> ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน <u>การประเมินผล</u> 1. สังเกตความสนใจของนักเรียนในการดูแม่แบบหุ่นมือ 2. สังเกตการร่วมแสดงความคิดเห็นของนักเรียน 3. สังเกตการสรุปของนักเรียน	
7	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน		
	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสวดมนต์หรือตอบคำถาม	เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสวดมนต์หรือตอบคำถาม		

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ (ต่อ)

เรียงที่	หัวข้อ	จุดมุ่งหมาย	วิธีดำเนินการ	หมายเหตุ
11	พฤติกรรม กล้าแสดงออก ในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดง ความคิดเห็น เมื่อครู เปิดโอกาส	เพื่อพัฒนาพฤติกรรม กล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็น เมื่อครูเปิดโอกาส		
	ปัจจัยนิเทศ	1. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้ 2. เพื่อให้นักเรียนนำการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือไปพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้	1. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน และผู้วิจัยช่วยสรุปถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ และช่วยกันสรุปถึงการเรียนรู้ที่ได้รับหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย 3. ผู้วิจัยกล่าวสรุปถึงประเด็นสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ และตอบคำถาม โดยผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนนำการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน 4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ	

หมายเหตุ การทดลองแต่ละครั้งใช้เวลา 50 นาที

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 1

เรื่อง ปฐมนิเทศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้เกิดความคุ้นเคยกันระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน และระหว่างนักเรียนกับนักเรียน
2. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยได้
3. เพื่อให้ให้นักเรียนบอกถึงจุดมุ่งหมายของการทดลองและบอกความหมายของพฤติกรรม

กล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้

อุปกรณ์

รูปภาพ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยบอกถึงความสำคัญของการทำความรู้จักกัน จากนั้นผู้วิจัยแนะนำตัวเองให้นักเรียนรู้จัก
2. นักเรียนร่วมกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยโดยให้นักเรียนแต่ละคนหยิบรูปภาพจากผู้วิจัยคนละ

1 ชิ้น

3. ให้นักเรียนนำรูปภาพที่ตนได้ไปจับคู่กับเพื่อนที่จับได้รูปภาพที่เข้าคู่กับรูปที่ตนเองได้
4. นักเรียนแต่ละคู่ซักถามข้อมูลส่วนตัวซึ่งกันและกัน โดยกำหนดเวลา 10 นาที
5. ให้นักเรียนออกมาหน้าชั้นเรียนทีละคู่ และให้ผลัดกันแนะนำเพื่อนที่เป็นคู่ของตนให้นักเรียน

คนอื่นฟัง

6. ผู้วิจัยและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงจุดมุ่งหมายของกิจกรรมสร้างความคุ้นเคย
7. ผู้วิจัยอธิบายเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรม

กล้าแสดงออกในชั้นเรียน และผู้วิจัยอธิบายความหมายของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

8. เปิดโอกาสให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น และซักถามข้อสงสัย
9. ผู้วิจัยนัดหมายวันเวลา และสถานที่เพื่อร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจ การร่วมตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 2

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " ทำไมไม่กล้าตอบ "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าตอบคำถามของครูว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " ทำไมไม่กล้าตอบ " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและชักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

- 2.2.1 ถ้านักเรียนเป็นเด็กดี นักเรียนจะตอบคำถามของครูหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2.2.2 การที่เด็กดีไม่กล้าตอบคำถามของครู เด็กดีจะได้รับผลเสียอย่างไรบ้าง
- 2.2.3 นักเรียนชอบพฤติกรรมของตัวละครใดในเรื่อง " ทำไมไม่กล้าตอบ " มากที่สุด เพราะเหตุใด

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าตอบคำถามของครูที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง "ทำไมไม่กล้าตอบ"

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับเด็ก ๆ พี่ชื่อ " ฟีนิต " เด็กๆจะได้เจอกับฟีนิตอีกหลายครั้ง วันนี้ฟีนิตมีเรื่องสนุก ๆ มาให้ชม แต่มีข้อแม้ว่าเด็ก ๆ ต้องตั้งใจรับชมนะครับ วันนี้ชื่อเรื่อง " ทำไมไม่กล้าตอบ " ไปชมกันเลยครับว่าเรื่องราวจะเป็นอย่างไร

ฉาก : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ตอนท้ายของคาบวิชาภาษาไทย ครูวีรดาได้สรุปถึงเนื้อหาที่สอนในวันนี้ ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับคำที่มีอักษรควบให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ฟังอีกครั้งหนึ่งเป็นการทบทวนบทเรียน

ครูวีรดา : อักษรควบ หมายถึง พยัญชนะที่ควบกับ ร ล และ ว แล้วออกเสียงพร้อมกัน
อักษรควบแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ใครบอกได้บ้างคะว่ามีอะไรบ้าง

พรพรรณยกมือขึ้น ครูจึงพยักหน้าให้พรพรรณตอบ

พรพรรณ : ได้แก่ อักษรควบแท้ และอักษรควบไม่แท้ค่ะ

ครูวีรดา : เก่งมากค่ะพรพรรณ ทีนี้ครูจะลองยกตัวอย่างคำแล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบนะคะว่าคำไหนเป็นอักษรควบแท้ และอักษรควบไม่แท้ ครูจะให้คะแนนคนที่ช่วยตอบด้วย
คำว่า " กราบกราน "

พรพรรณ : เป็นอักษรควบแท้ค่ะ

ครูวีรดา : ถูกต้องค่ะ แล้วคำว่า " ความ " ละคะ

สุวิภา : เป็นอักษรควบแท้ค่ะ

ครูวีรดา : ถูกต้องค่ะ แล้วคำว่า " ทราบ " ละคะ

พรพรรณ : เป็นอักษรควบไม่แท้ค่ะ

ครูวีรดา : ถูกต้องค่ะ เพราะคำว่า " ทราบ " ไม่ออกเสียง ร และเปลี่ยนเสียงเป็นเสียงอื่น
แล้วคำว่า " กลิ้ง " ละคะ

คเชนทร์ : เป็นอักษรควบแท้ครับ

ครูวีรดา : ถูกต้องค่ะ

ในขณะที่นักเรียนต่างช่วยกันตอบคำถาม ครูวีรดาสังเกตว่าเกิดศักดิ์ไม่ตอบคำถามของครูเลย เอาแต่ก้มหน้าเงิบ ครูวีรดาจึงถามขึ้นว่า

ครูวีรดา : คำว่า " จริง " เป็นคำอักษรควบแท้ หรืออักษรควบไม่แท้ละเกิดศักดิ์

เกิดศักดิ์ : เออ.....

ขณะที่เพื่อน ๆ ต่างขบขันในท่าทางของเกิดศักดิ์ เสียงออกบอกหมดเวลาก็ดังขึ้น

ครูวีรดา : คำว่า จริงเป็นคำอักษรควบไม่แท้ละคะ ครูจะสรุปคะแนนของนักเรียนให้ฟังนะคะ
พรพรรณได้ 2 คะแนน สุวิภาได้ 1 คะแนน คเชนทร์ได้ 1 คะแนน ส่วนเกิดศักดิ์ไม่ได้คะแนนเลย นักเรียนปรบมือให้พรพรรณด้วยคะ เพราะได้คะแนนมากที่สุด

นักเรียน : เปะ ๆ ๆ (ปรบมือ)

ครูวีรดา : ส่วนใครที่ยังไม่เข้าใจเกี่ยวกับบทเรียนวันนี้ก็มาถามครูได้นะคะ วันนี้พอเท่านี้
เจอกันใหม่พรุ่งนี้ละ

เรียน : ขอบคุณค่ะ (ครัว) คุณครู

เมื่อครูเดินออกจากห้องไปแล้ว เกิดศักดิ์ได้พูดกับพรพรรณ ซึ่งเป็นคนที่นั่งติดกับเขาว่า

ศักดิ์ : ที่จริงฉันตอบคำถามของครูได้ แต่ฉันไม่กล้าตอบเพราะอายเพื่อน ๆ ในห้อง

พรพรรณ : ทำอย่างนี้ไม่ดีนะเพราะเธอจะไม่ได้คะแนนเลย เธอต้องพยายามตอบคำถามของครู
ฉันเชื่อมั่นว่าเธอต้องทำได้

หลังจากได้คุยกับพรพรรณแล้ว เกิดศักดิ์ตั้งใจว่าต่อไปถ้าหากมีโอกาสเขาจะพยายามตอบคำถาม
วงครูเพื่อที่เขาจะได้มีคะแนนบ้าง

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สนุกไหมครับเด็ก ๆ ฟังโน้ตอยากไห้เด็ก ๆ ทุกคนเป็นคนทีกล้าตอบคำถามของครู
นะครับ เพราะนอกจากจะได้คะแนนแล้วคนที่กล้าตอบคำถามของครูยังเป็นที่ชื่นชมของ
ผู้อื่นด้วย วันนี้ฟัโน้ตต้องลาไปก่อน แล้วเรามาพบกันใหม่ครั้งหน้านะครับ สวัสดี

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 3

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าตอบคำถามของครู

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " น่าจะตอบ "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าตอบคำถามของครูว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " น่าจะตอบ " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 การที่พิมพ์พรรณไม่กล้าตอบคำถามของครู ก่อให้เกิดผลเสียอย่างไรต่อพิมพ์พรรณบ้าง

2.2.2 ถ้านักเรียนเป็นพิมพ์พรรณจะอย่างไรเมื่อถูกครูถาม เพราะเหตุใดนักเรียนจึงทำเช่นนั้น

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าตอบคำถามของครูที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " น่าจะตอบ "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับเด็ก ๆ วันนี้พี่โน้ตมีเรื่องสนุก ๆ มาให้ชมกันอีกแล้ว เด็ก ๆ ต้องตั้งใจমনะครับ วันนี้ชื่อเรื่อง " น่าจะตอบ " เรื่องราวจะเป็นอย่างไร ติดตามชมได้เลยครับ

ฉาก : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ในคาบวิชาภาษาไทย ครูขวัญเรือนเข้าสอนนักเรียนห้องประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง " การเขียนจดหมาย " โดยครูสรุปว่า

ครูขวัญเรือน : การเขียนจดหมายถึงบุคคลต่าง ๆ ย่อมมีแบบแผนการใช้ภาษา ต้องใช้กระตาะและซองจดหมายที่เรียบร้อย เขียนถูกต้องตามรูปแบบ ลายมือต้องสวยงาม ไม่มีรอยลบ นักเรียนช่วยกันตอบซิคะว่า สิ่งที่เราควรคำนึงถึงในการเขียนหน้าซองจดหมาย มีอะไรบ้าง ครูจะเรียกถามทีละคนนะคะ วัฒนาตอบค่ะ

วัฒนา : ใช้กระตาะและซองสีสุภาพครับ

ครูยิ้มและพยักหน้า จากนั้นเรียกนักเรียนคนอื่น ๆ ตอบบ้าง

ศรียรรณ : ที่ซองต้องมีชื่อและที่อยู่ของผู้ฝากและผู้รับค่ะ

ครูขวัญเรือน : ถูกต้องค่ะ พิมพ์พรรณลองตอบซิคะ

พิมพ์พรรณแสดงท่าทางตกใจ ยืนหันหน้าไปมา แล้วยิ้มอย่างเอียงอาย ไม่ตอบคำถามของครู ครูจึงเรียกนักเรียนคนอื่นตอบ

ศรียรรณ : ต้องติดแสตมป์ด้วยค่ะ

ครูขวัญเรือน : หมดเวลาของคาบนี้แล้ว ใครที่รู้ว่ายังไม่เข้าใจต้องขยันอ่านหนังสือด้วยนะคะ พบกันใหม่คราวหน้า ไปพักกลางวันได้แล้วค่ะ สวัสดีค่ะ

นักเรียน : ขอบคุณค่ะ (กรับ)

เมื่อครูออกไปแล้ว ศรียรรณเดินมาที่โต๊ะพิมพ์พรรณ

ศรียรรณ : วันนี้เธอไม่เข้าใจบทเรียนหรือ เธอถึงไม่ตอบคำถามของครู

พิมพ์พรรณ : ฉันไม่กล้าตอบ ฉันกลัวตอบผิด

ศรียรรณ : ที่จริงเธอควรตอบคำถามของครูเพราะจะได้รู้ว่าสิ่งที่เราตอบนั้นถูกหรือผิด และครูจะได้อธิบายให้เธอเข้าใจมากขึ้น

พิมพ์พรรณ : จะ ต่อไปฉันสัญญาว่าจะกล้าตอบคำถามของครู

ศรียรรณ : ฉันจะคอยเป็นกำลังใจให้เธอจะ

จากนั้นเด็กทั้งสองก็จูงมือกันเดินไปที่โรงอาหาร

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : คนที่กล้าตอบคำถามของครูเป็นคนเก่งนะครับ เด็ก ๆ อย่าอายเมื่อต้องตอบคำถามของครู " อายครูไม่รู้วิชาอะไร " วันนี้พี่โน้ตต้องลาไปก่อน พบกันใหม่ครั้งหน้าครับ สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

ครั้งที่ 4

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " เสียดะแนน "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " เสียดะแนน " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ถ้านักเรียนเป็นอนุวัณห์ นักเรียนจะกล้าอ่านกลอนหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.2 ผลเสียจากการไม่กล้าอ่านกลอนของอนุวัณห์มีอะไรบ้าง

2.2.4 นักเรียนชอบพฤติกรรมของตัวละครใดในเรื่อง " เสียดะแนน " มากที่สุด เพราะเหตุใดจึงชอบตัวละครนั้น

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " เสียคะแนน "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับเด็ก ๆ พบกันอีกแล้วนะครับ วันนี้พี่โน้ตตั้งชื่อเรื่องที่จะให้เด็ก ๆ ชมว่า
" เสียคะแนน " รับชมได้เลยครับ

ฉาก 1 : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เช้าวันหนึ่งในคาบวิชาภาษาไทย ครูกาญจนาได้เข้าสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 หลังจากที่ครูได้สอนเรื่อง " กลอนสี่ " ไปเมื่อวานนี้แล้ว ในวันนี้ครูจะฝึกให้นักเรียนอ่านกลอน แต่ก่อนที่ครูจะให้นักเรียนฝึกอ่านกลอน ครูได้สรุปเนื้อหาสั้น ๆ ให้นักเรียนฟัง ดังนี้

ครูกาญจนา : กลอนสี่เป็นบทร้อยกรองชนิดหนึ่ง บทหนึ่งมี 4 วรรค วรรคหนึ่งมี 4 คำ ครั้งที่แล้วครูได้สอนเกี่ยวกับโครงสร้างของกลอนสี่ไปแล้ว วันนี้ครูจะให้นักเรียนฝึกอ่าน โดยครูจะเรียกชื่อให้นักเรียนอ่านนะค่ะ แต่ครูอยากขอคนที่สมัครใจอ่านให้เพื่อนฟังก่อนนะค่ะ

สุดคนตายก็มีขึ้น ครูจึงพยักหน้าให้อ่าน

สุดคนตา : เรือเอยเรือใบ ลำใหญ่ใบหนา

แล่นลอยถึงท่า แล่นมาหาใคร

ครูกาญจนา : ไพเราะมากนะ ควบคุมกล้าชัดเจน คราวนี้ครูจะเรียกชื่อให้อ่านนะค่ะ คมสันนะ

คมสัน : เรือเอยเรือใบ ลำใหญ่ใบหนา

แล่นลอยถึงท่า แล่นมาหาใคร

ครูกาญจนา : ถูกต้องนะ อนุวัฒน์อ่านนะ

อนุวัฒน์ยืนขึ้น แล้วก้มหน้าดูหนังสือแต่ไม่ยอมอ่าน

คมสัน : ครูครับ อนุวัฒน์เขาไม่กล้าอ่านหรือครับ เขาอายเพื่อน ๆ ไม่ว่าจะเป็นวิชาใด

เขาก็ไม่เคยทำกิจกรรมอะไรเลยครับ

ครูกาญจนาจึงเรียกสุดคนตาอ่านต่อ

สุดคนตา : เวลาใกล้ค่ำ ลอยลำน้ำใส

แล่นมาหาใคร สิ่งใดในเรือ

จากนั้นครูก็ให้นักเรียนฝึกอ่านกลอนสี่พร้อมกัน แต่อนุวัฒน์ก็ยังไม่กล้าอ่าน และในตอนท้ายชั่วโมงครูได้บอกให้นักเรียนไปอ่านกลอนให้ครูฟังที่ห้องพักครูหลังเลิกเรียนเพื่อเป็นการเก็บคะแนน

ดนตรี

ฉาก 2 : ห้องพักครู

นักเรียนแทบทุกคนอ่านกลอนได้ถูกต้อง ยกเว้นอนุวัฒน์ซึ่งอ่านผิด ๆ ถูก ๆ

อนุวัฒน์ : เลือเอยเลือใบ ลำใหญ่ใบหนา

แล่ เอ๊ย แล่นลอยถึงท่า แล่นมาหาใคร

ครูกาญจนา : พอก่อนนะ เธออ่านผิดหลายทีนะ คำควบคุมกล้าก็ยังไม่ชัดเจน ครูจะให้โอกาสเธอสอบใหม่อีกครั้งหนึ่ง แต่ควรจำไว้ว่าเวลาครูให้อ่านกลอนในชั้นเรียนก็ควรอ่านไปพร้อมกับเพื่อน ๆ เพื่อที่จะได้รู้ว่าอ่านผิดตรงไหน แล้วจะได้ปรับปรุงแก้ไข

อนุวัฒน์ : ครับคุณครู

ครูกาญจนา : วันนี้อนุวัฒน์ลองฝึกอ่านกับครูก่อนนะคะ แล้วค่อยมาสอบใหม่ในวันพรุ่งนี้ ครูเชื่อมั่นว่าหากเธอมีความตั้งใจจริงเธอต้องทำได้อย่างแน่นอน

การกระทำของอนุวัฒน์ครั้งนี้ถือเป็นบทเรียนของตนเอง ทำให้เขามุ่งมั่นว่าต่อไปเขาต้องกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนให้มากขึ้น

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : เด็ก ๆ คงเห็นแล้วนะครับว่าการไม่กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนนั้นก่อให้เกิดผลเสีย ฟังโน้ตหวังว่า เด็ก ๆ ที่ดูละครเรื่องนี้แล้วคงไม่ทำเช่นเดียวกับอนุวัฒน์นะครับ แล้วพบกันใหม่ครั้งหน้า สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 5

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " เต็มที่ไปเลย "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " เต็มที่ไปเลย " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

- 2.2.1 นักเรียนชอบตัวละครใดในเรื่อง " เต็มที่ไปเลย " บ้าง เพราะเหตุใดจึงชอบ
- 2.2.2 หากนักเรียนเป็นศุภวิทย์นักเรียนกล้าอภิปรายในชั้นเรียนหรือไม่ เพราะเหตุใด
- 2.2.3 หากศุภวิทย์ไม่ปรับปรุงพฤติกรรมของตนเอง นักเรียนคิดว่าเขาจะได้รับผลเสียอย่างไรบ้างทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " เต็มที่ไปเลย "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับ เด็ก ๆ เคยรู้สึกกระดากอายจนไม่กล้าพูด ไม่กล้าอภิปรายไหมครับ พี่โน้ตก็เคยเป็น เดี่ยวมาชมกันนะครับว่าการไม่กล้าพูดอภิปรายจะเกิดผลอย่างไรบ้าง เชิญรับชมได้เลยครับ

ฉาก : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้ในคาบเรียนวิชาภาษาไทย ครูดวงชีวันได้เข้าสอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง " อยู่อย่างไรให้เป็นสุข " จากนั้นให้นักเรียนช่วยกันจัดโต๊ะเป็นรูปครึ่งวงกลม เพื่อให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายในหัวข้อที่กำหนดให้

ครูดวงชีวัน : ประเทศที่เจริญแล้วย่อมต้องมีคนในประเทศที่มีคุณภาพ คนในครอบครัวแต่ละคนต้องรู้หน้าที่และสิทธิของตนเอง รักใคร่กัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พ่อแม่ต้องดูแลลูกให้เติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ ส่วนลูกก็มีหน้าที่ของตนเองเช่นกัน วันนี้ครูจะให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายในหัวข้อ " หน้าที่ของลูกที่ดี " เริ่มอภิปรายได้เลยค่ะ

วิมลศิริ : ดิฉันมีความเห็นว่า ลูกที่ดีจะต้องฝึกการทำงานต่าง ๆ เพื่อจะได้ช่วยพ่อแม่ทำงานในบ้าน เป็นการแบ่งเบาภาระของพ่อแม่ซึ่งต้องทำงานหาเงินค่ะ

เกรียงศักดิ์ : ผมเห็นด้วยครับกับความคิดเห็นของวิมลศิริ และนอกจากนี้ลูกที่ดีต้องขยันศึกษาเล่าเรียน เพราะเมื่อโตขึ้นจะได้มีความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อเลี้ยงดูพ่อแม่ยามท่านชราครับ

อ่ำไผ่ : ใช่ค่ะ นอกจากนี้ลูกที่ดีต้องเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ ต้องทำตัวเป็นเด็กดี ไม่ทำให้ท่านเสียใจ

หลังจากที่อ่ำไผ่พูดจบห้องก็เงียบเพราะไม่มีใครอภิปรายต่อ ครูเห็นว่าสุภาวิทย์ยังไม่ได้ร่วมอภิปราย ครูจึงพูดว่า

ครูดวงชีวัน : มีใครจะอภิปรายเพิ่มเติมไหมคะ สุภาวิทย์มีอะไรจะอภิปรายเพิ่มเติมไหมคะ

สุภาวิทย์ : เอ้อ.....อ้อ..... ไม่มีครับ

วิมลศิริ : สุภาวิทย์เขาขี้อายค่ะคุณครู เขาไม่กล้าอภิปรายหรอกค่ะ

ครูดวงชีวัน : นักเรียนทุกคนฟังครูนะค่ะ การร่วมอภิปรายเป็นการแสดงถึงความเข้าใจในเรื่องที่พูด นอกจากนี้ยังเป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ถ้ามีโอกาสนักเรียนควรมีส่วนร่วมในการอภิปรายให้เต็มที่ เพื่อแสดงว่าเราเป็นผู้ที่มีความสามารถคนหนึ่ง และครูก็เชื่อมั่นว่าลูกศิษย์ของครูทุกคนเป็นผู้ที่มีความสามารถ ครูจะคอยเอาใจช่วย

สุภาวิทย์ : ขอบคุณครับ ต่อไปนี้ผมจะปฏิบัติตามคำแนะนำของคุณครูครับ

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : พฤติกรรมกล้าพูด กล้าอภิปรายในชั้นเรียนนั้นสามารถพัฒนาได้ ไม่ใช่เรื่องยากหากมีความพยายาม พี่โน้ตจะคอยเป็นกำลังใจให้เด็ก ๆ ทุกคนครับ แล้วพบกันใหม่ วันนี้พี่โน้ตต้องลาไปก่อน สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 6

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " พลาดไปแล้ว "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัยว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " พลาดไปแล้ว " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 ถ้านักเรียนเป็นหัวหน้าหรือเมธี นักเรียนจะกล้าถามครูหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.2 นักเรียนควรเลียนแบบพฤติกรรมของใครบ้าง เพราะเหตุใดจึงควรเลียนแบบ

2.2.3 นักเรียนคิดว่าผลเสียของการไม่กล้าถามครูเมื่อมีข้อสงสัยมีอะไรบ้าง

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงออกกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " พลาดไปแล้ว "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับ เด็ก ๆ ทุกคนสบายดีหรือเปล่าครับ วันนี้พี่ก็มีเรื่องมาเสนอให้ชมอีกเช่นเคย
ชื่อเรื่องว่า " พลาดไปแล้ว " ส่วนเรื่องราวจะเป็นอย่างไรนั้น ไปติดตามชมกันเลยครับ

ฉาก 1 : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้ในช่วงท้ายของคาบเรียนวิชาภาษาไทย หลังจากที่ครูเสวยมจิตได้สอนนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 แล้ว ครูได้มอบหมายให้นักเรียนทำรายงานเรื่อง " ประโยค " โดยให้แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 2 คน ตามความสมัครใจแล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมาจับฉลากเลขที่กลุ่ม

ครูเสวยมจิต : สรุปว่า กลุ่มที่ 1 ทำรายงานเรื่อง " ประโยคบอกเล่า " และกลุ่มที่ 2 ทำรายงานเรื่อง " ประโยคคำถาม " นะคะ

จากนั้นครูให้นักเรียนปรึกษากันภายในกลุ่ม และถ้ามีข้อสงสัยก็เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถาม
รัฐพลและสุลิสซึ่งอยู่กลุ่มที่ 2 ซักถามครูในสิ่งที่สงสัย

รัฐพล : คุณครูครับ ต้องยกตัวอย่างประโยคใหม่ครับ

ครูเสวยมจิต : คอยยกตัวอย่างประกอบด้วยเพื่อให้เห็นรูปแบบประโยคชัดเจนยิ่งขึ้น

สุลิส : ส่งเมื่อไหร่คะคุณครู

ครูเสวยมจิต : กำหนดส่งคือวันจันทร์หน้าค่ะ

รัฐพลและสุลิสกล่าวขอขอบคุณคุณครูแล้วเดินกลับไปที่โต๊ะเรียน ส่วนวัฒนากับเมธินีซึ่งอยู่กลุ่มที่ 1
ก็หันหน้าไปคุยกันทำให้ไม่ได้ยินที่ครูพูด จึงถามกันว่า

วัฒนา : เราอยู่กลุ่มที่ 1 ทำเรื่องอะไรหรือ เราไม่ได้ยินที่ครูพูด

เมธินี : เรื่อง " ประโยคคำถาม " เราได้ยินไม่ค่อยถนัดเหมือนกัน

วัฒนา : ถ้าฉันเราไปถามครูกันเถอะ

เมธินี : อย่าเลย เดียวจะถูกครูดุ ฉันคงได้ยินไม่ผิดหรอกวัฒนา

เมื่อหมดเวลาคาบเรียนวิชาภาษาไทยหัวหน้าห้องได้บอกให้นักเรียนทำความสะอาดครู

ดนตรี

ฉาก 2 : ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เมื่อถึงวันกำหนดส่ง วัฒนาและเมธินีก็มาโรงเรียนสายเนื่องจากเพิ่งทราบกำหนดส่งรายงานจากเพื่อนจึงต้องเร่งทำรายงานกัน และเพิ่งนำมาเย็บเล่มในตอนเช้า รายงานจึงออกมาไม่เรียบร้อย นอกจากนี้ทั้งสองยังรู้สึกอ่อนเพลียมากเพราะไม่ได้นอน

ครูเสวยมจิต : วันนี้นักเรียนมีรายงานส่งครบทุกกลุ่ม และกลุ่มที่ทำรายงานได้ดีที่สุดคือกลุ่มที่ 2
นักเรียนช่วยกันปรบมือให้รัฐพลและสุลิสด้วยค่ะ

นักเรียน : เปะ ๆ ๆ (ปรบมือ)

รัฐพลและสุลิสรู้สึกภูมิใจมาก จากนั้นครูเสวยมจิตได้พูดชมเชยกลุ่มที่ 2 ว่า

ครูเสียงมจิต : เป็นเพราะกลุ่มนี้กล้าซักถามครูจึงสามารถทำรายงานได้ดี นักเรียนคนอื่นควรเอาเป็นแบบอย่างนะคะและมีอยู่ 1 กลุ่มในนี้ที่ทำรายงานมาไม่ตรงกับหัวข้อที่ครูให้ เคี้ยวกลุ่มที่ 1 มาพบครูด้วยนะคะ และต้องจำไว้เป็นบทเรียนด้วยนะคะว่าถ้ามีข้อสงสัยต้องซักถามครูทันที

ทั้งวัฒนาและเมธินีต่างมีความรู้สึกห่อเหี่ยวใจไม่แพ้กันจากความผิดพลาดครั้งนี้ และทั้งสองก็มุ่งมั่นว่านับจากนี้ต่อไปหากพวกเขาสงสัยอะไรจะไม่เก็บความสงสัยไว้อีกแล้ว หากสงสัยต้องถามครูทันที และเหตุการณ์แบบนี้จะต้องไม่เกิดขึ้นกับพวกเขาอีกอย่างแน่นอน

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : เด็ก ๆ ตูละครแล้วก็ควรกลับมาย้อนดูตัวเองด้วยนะครับ พี่โน้ตหวังว่าต่อไปนี้เด็ก ๆ ทุกคนน่าจะเป็นคนที่กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัยนะครับ พี่จะคอยเป็นกำลังใจให้เสมอ สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 7

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " หมดสนุกเลย "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัยว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " หมดสนุกเลย " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

- 2.2.1 นักเรียนคิดว่าตัวละครใดบ้างในเรื่อง " หมดสนุกเลย " ที่ควรเลียนแบบ เพราะเหตุใด
- 2.2.2 นักเรียนคิดว่าตัวละครใดบ้างในเรื่อง " หมดสนุกเลย " ที่ไม่ควรเลียนแบบ เพราะเหตุใด
- 2.2.3 ถ้านักเรียนเป็นณัฐลิมาหรืออรพิน นักเรียนจะรู้สึกอย่างไรจากการไปเข้าค่ายพักแรมครั้งนี้

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " หมดสนุกเลย "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับน้อง ๆ วันนี้พี่ได้นำเรื่อง " หมดสนุกเลย " มาให้เด็ก ๆ ชม แต่เด็ก ๆ ต้องติดตามไปด้วยนะครับ เพื่อไม่ให้เสียเวลาเชิญรับชมได้เลยครับ

ฉาก 1 : ในห้องเรียนวิชากิจกรรมลูกเสือ - ยุวกาชาด

ตอนบ่ายของวันในคาบวิชาลูกเสือ - ยุวกาชาด ครูหัตถยาได้นัดหมายนักเรียนเกี่ยวกับการไปเข้าค่ายพักแรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่จังหวัดลพบุรี โดยได้พูดถึงสิ่งของจำเป็นที่ต้องเตรียมไปเข้าค่ายพักแรม และกำชับเกี่ยวกับเรื่อง วัน เวลา สถานที่นัดหมายในการไปเข้าค่ายพักแรม

ครูหัตถยา : นักเรียนทุกคนต้องตรงต่อเวลานะคะ เรามาเจอกันตอน 06.30 น. และรถจะออกเวลา 07.00 น. และสิ่งของต่างๆที่ครูบอกต้องเอาไปให้ครบนะคะ นักเรียนมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเดินทางไปเข้าค่ายพักแรมไหมคะ

ณัฐพงศ์ : ผมสงสัยครับ นอกจากเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัวแล้วต้องนำอะไรไปอีกบ้างครับ

ครูหัตถยา : ไฟฉาย เชือก ยากันยุง และรองเท้าแตะค่ะ จำเป็นมากเลยนะคะ ห้ามลืมเด็ดขาด

ศิวรักษ์ : ต้องเตรียมผ้าห่มไปด้วยไหมครับ

ครูหัตถยา : ไม่ต้องเอาไปค่ะ ที่ค่ายมีผ้าห่มให้

ณัฐสิมาและอรพินนั่งอยู่บริเวณหลังห้องจึงทำให้ไม่ค่อยได้ยินเสียงครูพูดจึงหันไปพูดกันว่าไม่ค่อยได้ยินที่ครูพูด แต่ทั้งสองคนก็ไม่ได้ซักถามในสิ่งที่สงสัย

ครูหัตถยา : ถ้าไม่มีใครสงสัยอะไรแล้ว พรุ่งนี้เจอกันตอนเช้าค่ะ ทุกคนต้องมาให้ตรงเวลานะคะ

นักเรียน : ค่ะ (ครับ) คุณครู

เมื่อครูออกจากห้องไปแล้วณัฐสิมาและอรพินก็พูดคุยกันเกี่ยวกับการไปเข้าค่าย

ณัฐสิมา : อรพิน เธอรู้ไหมว่าคุณครูนัดตอนกี่โมง ฉันได้ยินไม่ชัด แต่ไม่กล้าถามมือถามครู

อรพิน : ฉันได้ยินว่า 07.00 น. จ๊ะ แล้วเธออย่าลืมเอาไฟฉาย เชือก และยากันยุงไปละ เอ๊ะ แล้วก็จะไรอีกอย่างนะอรพิน

ณัฐสิมา : ฉันได้ยินว่าผ้าห่มนะ เธออย่าลืมเอาไปแล้วกัน

อรพิน : จ๊ะ พรุ่งนี้เจอกันตอน 07.00 น. นะจ๊ะ

ดนตรี

ฉาก 2 : บริเวณสนามฟุตบอล สถานที่นัดหมายในการไปเข้าค่ายพักแรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เมื่อถึงวันไปเข้าค่ายพักแรม ขณะที่รถใกล้จะออกณัฐสิมาและอรพินก็รีบวิ่งกระหืดกระหอบมาขึ้นรถเพราะไม่กล้าถามครูเรื่องเวลานัดหมาย ทำให้หมาแทบไม่ทัน นอกจากนี้เพื่อน ๆ ต่างขบขันท่าทางของทั้งสองที่หิวกระป๋องใหญ่เพราะใส่ผ้าห่มมาด้วย แต่ที่แย่กว่านั้นก็คือ ทั้งสองยังลืมเอารองเท้าแตะมาทำให้ครูหัตถยาต้องเตือนร้อนไปหามาให้

นักเรียน : อ่า ๆ ๆ ๆ ๆ (เสียงหัวเราะ)

ณัฐสิมา : อายเพื่อน ๆ จังเลยเนอะ แล้วคุณครูहतถยายังต้องมาเตือนร้อนเพราะพวกเราอีก
 คราวหลังถ้าเรามีข้อสงสัยต้องรีบซักถามครูทันที
 อรพิน : ใช่แล้วจะ ฉันจะไม่ยอมให้เกิดเหตุการณ์แบบนี้ขึ้นกับเราอีกอย่างแน่นอน
 ถึงคนอื่นจะสนุกกับการเข้าค่ายครั้งนี้เพียงใด แต่ณัฐสิมาและอรพินกลับรู้สึกไม่สนุกเลยเพราะการ
 ไม่กล้าซักถามครูของทั้งสองนั่นเอง

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : เป็นบทเรียนของณัฐสิมาและอรพินนะครับ เด็กๆ ก็อย่าทำตามทั้งสองก็แล้วกัน ถ้า
 มีเรื่องสงสัยหรือไม่เข้าใจก็ควรรีบซักถามครูนะครับ วันนี้ฟีนิตต้องไปแล้ว พบกันใหม่
 ครั้งหน้า สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 8

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด หรือตอบคำถาม
อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

2. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถามว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

- 2.2.1 นักเรียนชอบตัวละครในเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ " มากกว่าระหว่างสุรศักดิ์กับปวีณา เพราะเหตุใด
- 2.2.2 ถ้านักเรียนเป็นครูปิยะรัตน์ นักเรียนจะแนะนำปวีณาอย่างไรให้เขากล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับ เจอกันอีกแล้วพร้อมกับเรื่องสนุก ๆ วันนี้เสนอเรื่อง " มั่นใจเข้าไว้ " ครับ
เชิญติดตามชมได้เลยครับ

ฉาก : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เช้าวันหนึ่งหลังจากที่ครูปิยะรัตน์ซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้มอบหมายให้นักเรียนเตรียมเรื่องเพื่อออกมาพูดหน้าชั้นเรียนในคาบนี้ และการพูดหน้าชั้นเรียนครั้งนี้มีการเก็บคะแนนด้วย

ครูปิยะรัตน์ : ครูจะเรียกชื่อนักเรียนให้ออกมาพูดหน้าชั้นเรียนตามเลขที่นะคะ เลขที่ 1 สूरศักดิ์ค่ะ
สूरศักดิ์ : เรียนอาจารย์ และสวัสดีเพื่อน ๆ ทุกคนครับ วันนี้ผมจะพูดเรื่อง " ร่มโพธิ์ร่มไทร " ครับ
" ร่มโพธิ์ร่มไทร " เป็นสำนวนไทยที่ใช้พูดกันจนติดปาก หมายถึงที่พึ่งที่อาศัยให้ความร่มเย็นเป็นสุข เพราะต้นโพธิ์ต้นไทรเป็นต้นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่ มีกิ่งก้านที่ให้ความร่มรื่น และเป็นที่อาศัยของสัตว์นานาชนิด ต้นโพธิ์ต้นไทรจะออกผลปีละหลายครั้ง ครั้งละมาก ๆ สัตว์ทั้งหลายจึงได้กินลูกโพธิ์ลูกไทรอย่างอึดหน่าสำราญ เปรียบได้กับคนที่ม่ใจเมตตากรุณา เป็นที่พึ่งของผู้อื่นได้ว่าเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรครับ

เมื่อสूरศักดิ์พูดจบ เพื่อน ๆ ต่างปรบมือให้ด้วยความชื่นชม

ครูปิยะรัตน์ : ต่อไปเลขที่ 2 ปวีณาออกมาเลยคะ

ปวีณาค่อย ๆ เดินออกมาหน้าชั้นเรียน และขณะพูดหน้าชั้นเรียนเธอมักมองที่พื้นห้องบ้าง มองที่เพดานบ้าง ไม่มองหน้าผู้ฟังเลย ทำให้ขาดความเป็นธรรมชาติ

ปวีณา : เรียนอาจารย์ และสวัสดีเพื่อน ๆ ทุกคนคะ วันนี้ดิฉันจะพูดเรื่อง " ป่า " ค่ะ
ป่ามีเนื้อที่กว้างใหญ่ไพศาล นอกจากจะมีต้นไม้ใหญ่น้อยขึ้นอยู่อย่างแน่นหนาเป็นจำนวนมากแล้ว ยังเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่านานาชนิด เช่น นก แมลง จุลินทรีย์ เป็นต้น พืชและสัตว์ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน ป่าไม้จึงมีประโยชน์ต่อมนุษย์อย่างมาก

เมื่อปวีณาพูดจบ ครูปิยะรัตน์ก็บอกให้นักเรียนในชั้นปรบมือให้สूरศักดิ์และปวีณา และพูดขึ้นว่า

ครูปิยะรัตน์ : วันนี้ทั้งสूरศักดิ์และปวีณาต่างเตรียมเรื่องมาพูดได้ดี พูดคำควบกล้ำได้ชัดเจนดี แต่มีอยู่คนหนึ่งที่คุณให้คะแนนเต็ม ซึ่งก็คือสूरศักดิ์ นักเรียนทราบไหมคะว่าเพราะเหตุใดสूरศักดิ์จึงได้คะแนนเต็ม

นิรันดร์ : เพราะสूरศักดิ์มั่นใจ และมองหน้าผู้ฟังขณะพูดครับ

ครูปิยะรัตน์ : ถูกต้องค่ะ เพราะสूरศักดิ์กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด ทำให้ผู้ฟังรู้สึกว่าคุณเป็นที่น่าสนใจของผู้พูด และมีความมั่นใจในขณะพูด ส่วนปวีณาก็ไม่ต้องเสียใจ เธอสามารถพัฒนาการพูดได้ หากมีความมั่นใจมากขึ้น และกล้าสบตาผู้ฟัง ครูเชื่อมั่นว่าเธอต้องทำได้อย่างแน่นอน

ปวีณา : ขอบคุณค่ะ หนูสัญญาว่าจะนำคำแนะนำของคุณครูไปปฏิบัติค่ะ

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : เด็ก ๆ ควรเอาอย่างสุรศักดิ์นะคะครับ ขณะที่เราพูดเราควรสบตากับผู้ฟังเพื่อแสดงถึงความใส่ใจผู้ฟัง และแสดงถึงความมั่นใจในตัวเองของผู้พูด เด็ก ๆ ดูแลครแล้วก็ควรนำแบบอย่างที่ดีจากในละครไปปฏิบัติด้วยนะคะครับ สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

ครั้งที่ 9

เรื่อง กล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด หรือตอบคำถาม

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " เธอคือผู้นำ "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถามว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " เธอคือผู้นำ " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนคิดว่าเพราะเหตุใดศิรัลภรณ์จึงไม่ได้รับเลือกเป็นหัวหน้าห้อง

2.2.2 หากนักเรียนมีสิทธิ์ออกเสียงเลือกหัวหน้าห้อง นักเรียนจะเลือกใครระหว่างแสงระวีและศิรัลภรณ์ เพราะเหตุใด

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " เธอคือผู้นำ "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับ เจอกันที่ไรฟีกี่มีเรื่องมาให้เด็ก ๆ ชมทุกครั้ง หวังว่าเด็ก ๆ คงยังไม่เบื่อนะครับ วันนี้ชื่อเรื่อง " เธอคือผู้นำ " เชิญชมได้เลยครับ

ฉาก : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้เป็นวันเลือกหัวหน้าห้องของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยมีนักเรียนที่สมัครเป็นหัวหน้าห้อง 2 คน ได้แก่ แสงระวี และศิริลักษณ์

ครูยุทธกลีป : ครูจะให้นักเรียนช่วยกันลงคะแนน นักเรียนแต่ละคนมีสิทธิ์เลือกได้เพียง 1 คนเท่านั้น ผู้ที่ได้คะแนนมากกว่าจะได้เป็นหัวหน้าห้อง ก่อนจะให้นักเรียนลงคะแนน ครูจะให้แสงระวีและศิริลักษณ์ออกมาแนะนำตัว และให้บอกเหตุผลที่สมัครเป็นหัวหน้าห้องให้เพื่อน ๆ ฟังด้วยนะครับ ขอเชิญแสงระวีก่อนครับ

แสงระวี : สวัสดีค่ะ ดิฉันชื่อแสงระวี บ้านอยู่ที่ซอยเปี่ยมสุข มีพี่น้อง 2 คน ดิฉันเป็นคนโต งานอดิเรกชอบอ่านหนังสือและปลูกต้นไม้ค่ะ ส่วนเหตุผลที่สมัครเป็นหัวหน้าห้องเพราะดิฉันอยากพัฒนาเรื่องความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของห้องเรียน และการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ค่ะ

จากนั้นแสงระวีก็ตอบคำถามของเพื่อน ๆ เมื่อแสงระวีพูดจบทุกคนต่างปรบมือให้ด้วยความชื่นชมในความกล้าแสดงออก

นักเรียน : แปะ ๆ ๆ ๆ (ปรบมือ)

จากการที่แสงระวีพูดจาฉะฉาน กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดและขณะตอบคำถามของเพื่อน ๆ ก็ยิ่งทำให้เพื่อน ๆ ทั้งในความเป็นผู้นำของแสงระวีมากขึ้น

ครูยุทธกลีป : ต่อไปขอเชิญศิริลักษณ์ออกมาแนะนำตัวครับ

ศิริลักษณ์ : สวัสดีค่ะ ดิฉันชื่อศิริลักษณ์ บ้านอยู่ที่ซอยพูนทรัพย์ มีพี่น้อง 2 คน ดิฉันเป็นคนโต พ่อแม่ประกอบอาชีพค้าขาย และเหตุผลที่สมัครเป็นหัวหน้าห้องเพราะดิฉันอยากช่วยส่งเสริมด้านกีฬา และความสะอาดของห้องเรียนค่ะ

หลังจากแนะนำตัวแล้วศิริลักษณ์ก็ตอบคำถามของเพื่อน ๆ แต่ขณะแนะนำตัวและขณะตอบคำถาม ศิริลักษณ์ไม่กล้าสบตาผู้ฟังเลย เธอแถมมองไปที่หลังห้องและพื้นห้อง ทำให้เพื่อน ๆ ขาดความเชื่อมั่นว่าศิริลักษณ์จะเป็นผู้นำที่ดีได้

ดนตรี

จากนั้นครูก็ให้นักเรียนลงคะแนน เมื่อนักเรียนลงคะแนนเสร็จแล้วก็นับคะแนน ปรากฏว่าแสงระวีได้คะแนนมากกว่าศิริลักษณ์ เพราะคนที่เป็นผู้นำที่ดีได้นั้นจำเป็นต้องมีความมั่นใจในตนเอง กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูด หรือตอบคำถาม

ครูยุทธกลีป : ผู้ที่ได้คะแนนมากที่สุดคือ แสงระวี ขอแสดงความยินดีกับหัวหน้าห้องคนใหม่ด้วยครับ

นักเรียน : แปะ ๆ ๆ ๆ (ปรบมือ)

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : เป็นอย่างไรกันบ้างครับหลังจากดูละครจบแล้ว เด็ก ๆ ควรทำตามแสงระวีนะครับ
เพราะการกล้าสบตาผู้ฟังทำให้เรามีบุคลิกภาพที่ดี ใคร ๆ ก็ชื่นชม พี่โน้ตหวังว่าน้อง ๆ
คงนำข้อคิดที่ได้จากการชมละครไปปฏิบัติด้วยนะครับ สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 10

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " ระดมความคิด "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาสว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " ระดมความคิด " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมในชั้นเรียนของรัฐพลเหมาะสมหรือไม่
เพราะเหตุใด

2.2.2 นักเรียนควรเลียนแบบพฤติกรรมของตัวละครใดในเรื่อง
" ระดมความคิด " มากที่สุด เพราะเหตุใด

2.2.3 พฤติกรรมกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาสก่อให้เกิดผลดีต่อ
ตนเองและส่วนรวมอย่างไรบ้าง

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยจะให้กำลังใจนักเรียน และให้ลองทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " ระดมความคิด "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับ วันนี้เรามีละครเรื่องใหม่มาให้ชมกันอีกแล้ว ชื่อเรื่อง " ระดมความคิด " เชิญเด็ก ๆ รัชชมได้เลยครับ

ฉาก 1 : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้ในขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำลังเรียนวิชางานบ้านอยู่ ครูทัศนทรงได้แจ้งให้นักเรียนทราบถึงวันจัดแสดงผลงานของนักเรียนในวันพรุ่งนี้ ครูจึงให้นักเรียนช่วยกันคิดรูปแบบการจัดแสดงผลงานที่เป็นฝีมือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ครูทัศนทรง : งานนี้พวกเราทุกคนต้องร่วมแรงร่วมใจกัน ใครมีความเห็นอย่างไรก็เชิญเสนอได้เลยค่ะ

เสนอ : ผมคิดว่าเราน่าจะจัดแสดงผลงานโดยแบ่งเป็นประเภทของผลิตภัณฑ์นะคะ เช่น ประเภทเครื่องจักสาน ประเภทเครื่องปั้นดินเผา เป็นต้น

อัมพร : หนูคิดว่าควรมีการสาธิตการทำผลิตภัณฑ์ด้วยนะคะ

ครูทัศนทรง : เป็นความคิดที่ดีมากค่ะ แล้วรัฐพลล่ะคะ คิดอย่างไร

รัฐพล : ก็.....ดีครับ

ครูทัศนทรง : ครูอยากให้นักเรียนช่วยกันเสนอความคิดเห็นนะคะ เพื่อให้งานของเราจะได้สำเร็จ ลุล่วง ไปได้ด้วยดี อย่าเก็บความคิดความคิดของตนไว้กับตัวเพียงอย่างเดียวนะคะ เพราะบางครั้งสิ่งที่เราคิดนั้นก็มีความสำคัญต่อส่วนรวมด้วย

จากนั้นเสียงออดบอหมดเวลาก็ดังขึ้น หัวหน้าก็บอกให้นักเรียนทำความสะอาดครูและนักเรียนก็ต่างทยอยออกไปนอกห้องเพื่อไปพักรับประทานอาหารกลางวัน และครูทัศนทรงได้เรียกให้รัฐพลไปพบในช่วงพักกลางวันหลังจากที่รับประทานอาหารเสร็จแล้ว

ดนตรี

ฉาก 2 : ห้องพักครู

ในช่วงพักกลางวัน รัฐพลได้ไปพบครูทัศนทรงที่ห้องพักครู

ครูทัศนทรง : รัฐพล ทำไมเธอจึงไม่ยอมแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนล่ะคะ

รัฐพล : ที่จริงผมก็อยากเสนอความคิดเห็นครับ แต่ผมอายเพื่อน ๆ ครับ

ครูทัศนทรง : ถ้างั้นเธอลองเสนอความคิดเห็นมาสิ ครูอยากรับฟังความคิดเห็นของเธอ

รัฐพล : ผมคิดว่าเราน่าจะจัดประชุมเพื่อจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่นักเรียนทำขึ้นดีไหมครับ เพื่อที่จะนำเงินที่ได้ไปซื้อเครื่องมือมาไว้ในชมรมงานประดิษฐ์ของโรงเรียนเรา

ครูทัศนทรง : เป็นความคิดที่ดีมากค่ะ ที่จริงเธอก็เป็นคนที่มีความคิดดี ๆ หลายอย่างเหมือนกัน แล้วทำไมรัฐพลไม่เสนอความคิดเห็นในชั้นเรียนล่ะคะ

รัฐพล : ผมกลัวเพื่อนหัวเราะเยาะความคิดเห็นของผม

ครูทัศนทรง : ไม่ควรคิดแบบนี้นะคะเพราะหากทำเช่นนั้นบ่อย ๆ ก็จะคิดเป็นนิสัย

รัฐพล : ครับคุณครู

กิจกรรมในวันงานก็ผ่านพ้นไปได้ด้วยดีเพราะทุกคนร่วมแรงร่วมใจระดมความคิดกัน และนับจากนั้นเป็นต้นมารัฐพลก็กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาสให้พูด เพื่อน ๆ ต่างยินดีที่รัฐพลคนขี้อายประจำห้องกล้าแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียนมากขึ้น เพื่อน ๆ ทุกคนต่างชื่นชอบรัฐพล

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : เห็นไหมครับว่า หากเราช่วยกันคิดเมื่อครูเปิดโอกาสเป็นความคิดที่ดี ดังเช่นในเรื่อง ระดมความคิด งานสามารถสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี วันนี้พี่โน้ตต้องไปแล้ว พบกันใหม่ครั้งหน้า สวัสดีครับ

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

ครั้งที่ 11

เรื่อง พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน ด้านกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส

อุปกรณ์

1. บทละครหุ่นมือเรื่อง " เกือบเสียโอกาส "
2. หุ่นมือ

วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. ขั้นนำ

ผู้วิจัยนำเข้าสู่การเสนอแม่แบบโดยการสนทนา ชักถามนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมไม่กล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาสว่าอาจก่อให้เกิดผลเสียต่อตนเองอย่างไรบ้าง

2. ขั้นเสนอแม่แบบ

2.1 ผู้วิจัยเสนอแม่แบบซึ่งเป็นหุ่นมือที่แสดงเรื่อง " เกือบเสียโอกาส " โดยให้นักเรียนสังเกตพฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือ

2.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายและซักถามเกี่ยวกับสิ่งที่ได้จากการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมของแม่แบบหุ่นมือในหัวข้อต่อไปนี้

2.2.1 หากนักเรียนเป็นปรีตนา นักเรียนกล้าส่งคำขวัญเข้าประกวดหรือไม่ เพราะเหตุใด

2.2.4 นักเรียนเห็นด้วยหรือไม่ที่ครูกระตุ้นให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส เพราะเหตุใดจึงคิดเช่นนั้น

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนเลียนแบบพฤติกรรมกล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียนที่แม่แบบแสดง ถ้าเลียนแบบได้เหมาะสมนักเรียนจะได้รับการเสริมแรงทางสังคม หากเลียนแบบไม่ได้ผู้วิจัยให้กำลังใจนักเรียน และให้ทำซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

3. ขั้นสรุป

ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันสรุปถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการเรียนรู้โดยการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือแล้วผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติม จากนั้นมอบหมายให้นักเรียนไปฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนที่โรงเรียนและที่บ้าน

การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจในการดูแม่แบบหุ่นมือ การร่วมตอบคำถาม อภิปราย การเลียนแบบและการสรุปของนักเรียน

บทละครเรื่อง " เกือบเสียโอกาส "

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : สวัสดีครับเด็ก ๆ ทุกคน พี่โน้ตก็มาพบกับน้อง ๆ อีกเช่นเคย ทุกคนพร้อมจะชมละครหรือยังครับ ถ้าพร้อมแล้วไปชมกันเลยครับ ชื่อเรื่องว่า " เกือบเสียโอกาส "

ฉาก 1 : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

วันนี้ในขณะที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กำลังเรียนวิชาภาษาไทย ครูภูมิมีเรื่องแจ้งให้นักเรียนทราบ จึงพูดว่า

ครูภูมิ : ตอนนี้โรงเรียนของเราจัดประกวดคำขวัญในหัวข้อ " เด็กดี " เนื่องในงานวันสถาปนาโรงเรียนของเรา วันนี้ครูจะให้นักเรียนแต่งคำขวัญในหัวข้อที่ครูบอกไป เมื่อเสร็จแล้วให้นักเรียนนำคำขวัญนั้นมาส่งครู แล้วครูจะคัดเลือกคำขวัญที่น่าสนใจไปประกวด

นักเรียนในห้องต่างแต่งคำขวัญกันอย่างขะมักเขม้น ส่วนใครที่แต่งเสร็จแล้วก็นำไปส่งครู ขณะที่ใกล้จะหมดเวลาของคาบนี้ครูภูมิก็พูดขึ้นว่า

ครูภูมิ : มีใครอยากเสนอคำขวัญของตัวเองให้เพื่อน ๆ ฟังบ้างไหมครับ

ภาณุภัทร : ผมครับ คำขวัญของผมแต่งว่า " เยาวชนคนไทย ต้องหมั่นใส่ใจเล่าเรียน " ครับ

วรรณรัตน์ : คำขวัญของหนูแต่งว่า " เด็กไทยยุคใหม่ ควรใส่ใจสุขภาพ " ค่ะ

ครูภูมิ : เก่งมากทั้งสองคน ดีแล้วครับที่นักเรียนเป็นคนกล้าแสดงความคิดเห็นของตัวเองเมื่อครูเปิดโอกาส แล้วยังเหลือใครบ้างที่ยังไม่ได้เสนอคำขวัญของตัวเองบ้างไหม อิม.....

ปริศนายังไม่ได้เสนอคำขวัญของตัวเองให้เพื่อน ๆ ฟังเลยนะครับ

ปริศนาค่อย ๆ ลุกขึ้นยืนอย่างไม่มั่นใจนักแล้วบอกกับครูภูมิว่าคำขวัญที่ตัวเองแต่งนั้นไม่ไพเราะและไม่อยากส่งประกวด แต่ครูภูมิก็บอกว่าไม่เป็นไรและให้กำลังใจเพื่อให้ปริศนากล้าแสดงความคิดเห็นของตัวเองออกมาเมื่อครูเปิดโอกาส ปริศนาจึงค่อย ๆ พูดด้วยท่าที่ไม่มั่นใจนักว่า

ปริศนา : คำขวัญของหนูแต่งว่า " เด็กดีมีมรรยาท ต้องอยู่ในโอวาทของคุณครู " ค่ะ

หลังจากที่ปริศนาพูดจบ เพื่อน ๆ ต่างชื่นชมปริศนาที่เป็นคนมีความคิดสร้างสรรค์ไพเราะแต่งได้ไพเราะมาก และครูก็ได้เลือกคำขวัญของปริศนาส่งประกวด

ดนตรี

ฉาก 2 : ห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (หลังจากวันงานสถาปนาโรงเรียน)

เมื่อผลการประกวดออกมาปรากฏว่าคำขวัญของปริศนาได้รับรางวัลชนะเลิศ ปริศนารู้สึกแปลกใจและดีใจมาก

ครูภูมิ : เห็นไหมครับว่าการกล้าแสดงความคิดเห็นของตนเองออกมาเมื่อครูเปิดโอกาสเป็นสิ่งที่ดี มีคนจำนวนไม่น้อยที่มีความคิดเห็นที่ดีแต่ไม่กล้าแสดงออกมา ทำให้ความคิดดี ๆ นั้นต้องสูญไป โดยไม่มีใครได้รับประโยชน์จากความคิดนั้นเลย

ปริศนา : ต่อไปนี้หากมีโอกาสหนูจะพยายามแสดงความคิดเห็นให้มากขึ้นค่ะ

ดนตรี

หุ่นพิธีกร : ก็จบลงไปแล้วนะครับสำหรับละคร พี่โน้ตหวังว่าเด็ก ๆ คงนำข้อคิดที่ได้จากการชมละครไปพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของตนเอง เด็ก ๆ คงจำได้นะครับว่าคนที่กล้าแสดงออกในชั้นเรียนต้องทำอย่างไรบ้าง ได้แก่ กล้าตอบคำถามของครู กล้าแสดงกิจกรรมในชั้นเรียน กล้าซักถามเมื่อมีข้อสงสัย กล้าสบตาผู้ฟังขณะพูดหรือตอบคำถาม และกล้าแสดงความคิดเห็นเมื่อครูเปิดโอกาส พี่โน้ตขอให้เด็ก ๆ ทุกคนโชคดีนะครับ สวัสดี

โปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ครั้งที่ 12

เรื่อง ปัจฉิมนิเทศ

เวลา 50 นาที

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้นักเรียนบอกถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
 2. เพื่อให้นักเรียนนำการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือไปพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนได้
- วิธีดำเนินการ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้
1. ผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันบอกถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน และผู้วิจัยช่วยสรุปถึงความสำคัญของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน
 2. ผู้วิจัยให้นักเรียนแต่ละคนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ และช่วยกันสรุปถึงการเรียนรู้ที่ได้รับหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ แล้วเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
 3. ผู้วิจัยกล่าวสรุปถึงประเด็นสำคัญเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเข้าร่วมกิจกรรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ และตอบคำถาม โดยผู้วิจัยเน้นให้นักเรียนนำการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากการเข้าร่วมกิจกรรมไปใช้ในชีวิตประจำวัน
 4. ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณนักเรียน และกล่าวปิดโปรแกรมการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ

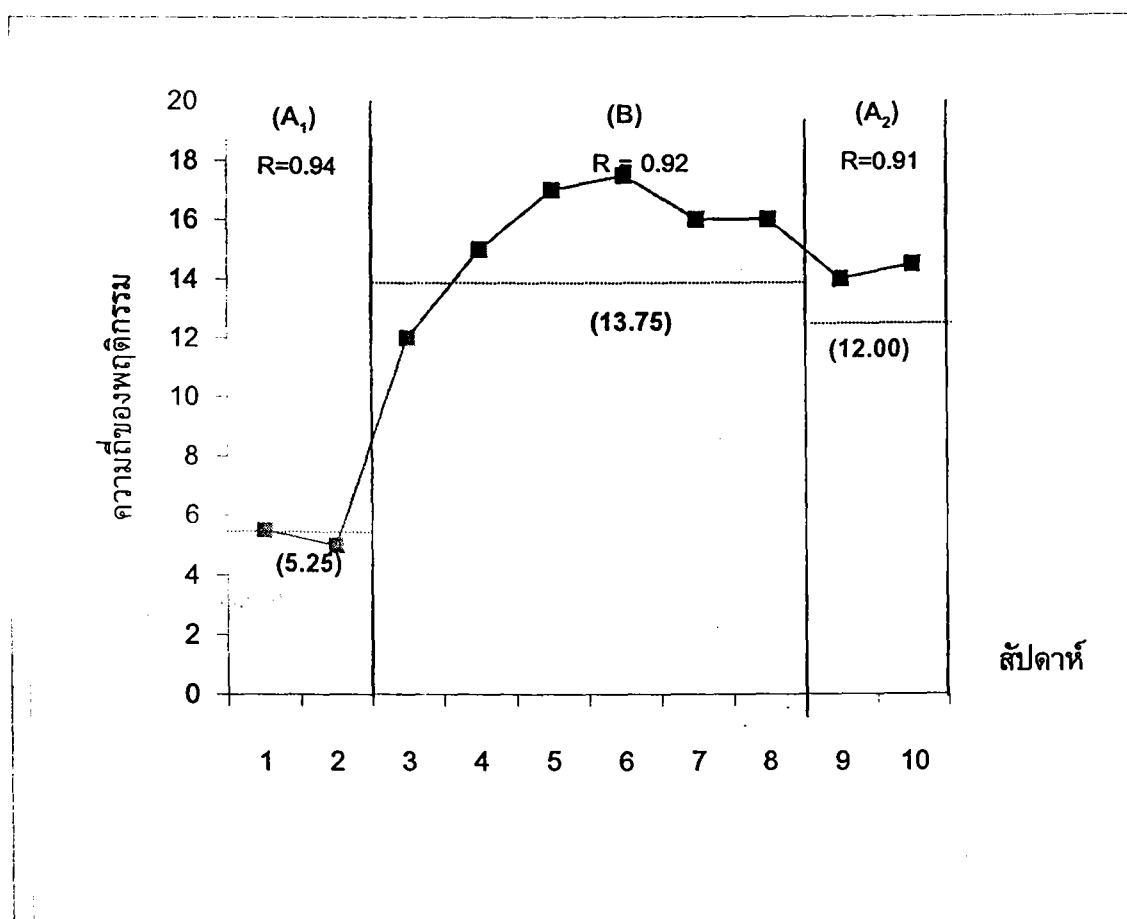
การประเมินผล

สังเกตจากความสนใจ การร่วมตอบคำถาม การอภิปราย และการสรุปของนักเรียน

ภาคผนวก ข

1. กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ
2. กราฟแสดงความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือเป็นรายบุคคล ตลอด 3 ระยะ
3. ตารางแสดงความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ตลอด 3 ระยะ
4. ตารางแสดงความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลในการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ตลอด 3 ระยะ
5. ตารางแสดงคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อน ก่อนและหลังการทดลอง
6. ตารางแสดงคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อน ก่อนและหลังการทดลอง
7. ตารางแสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ก่อนและหลังการทดลอง

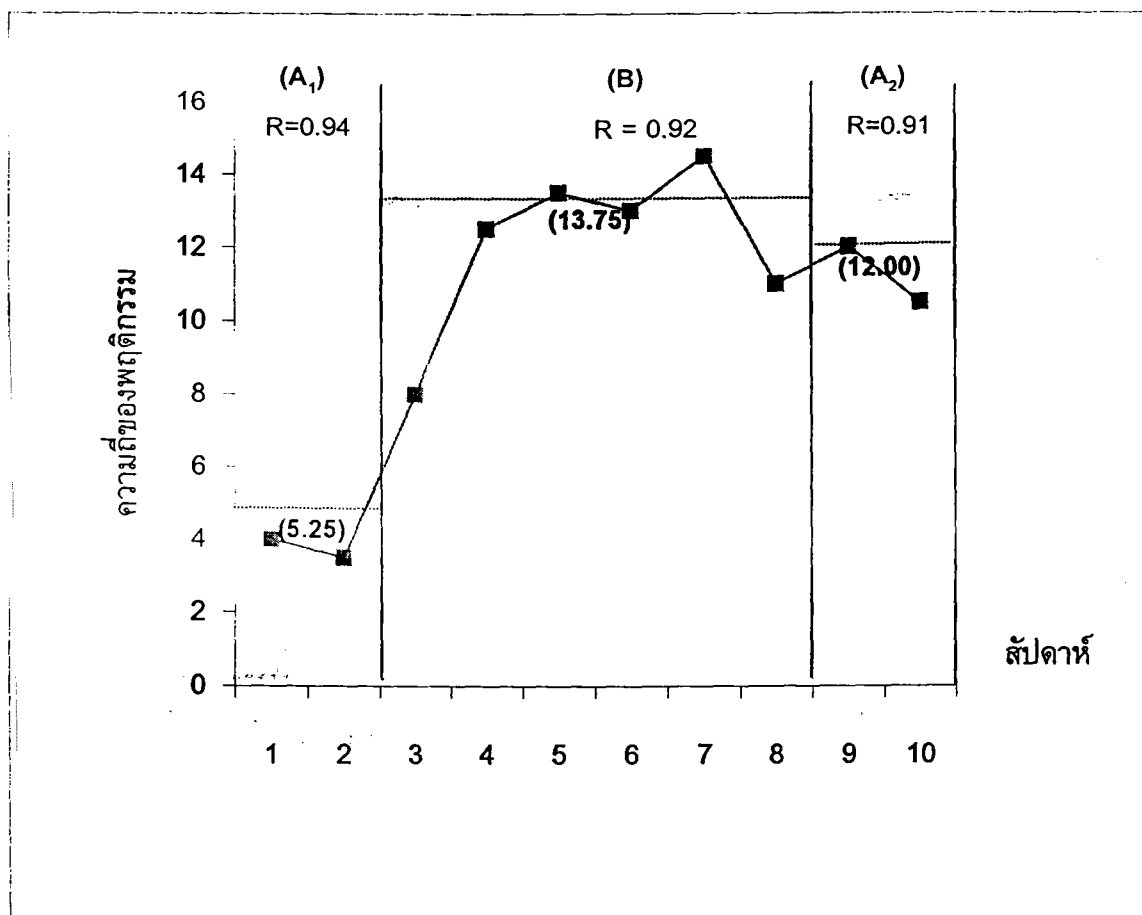
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 4 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 1
กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนตลอด 3 ระยะ

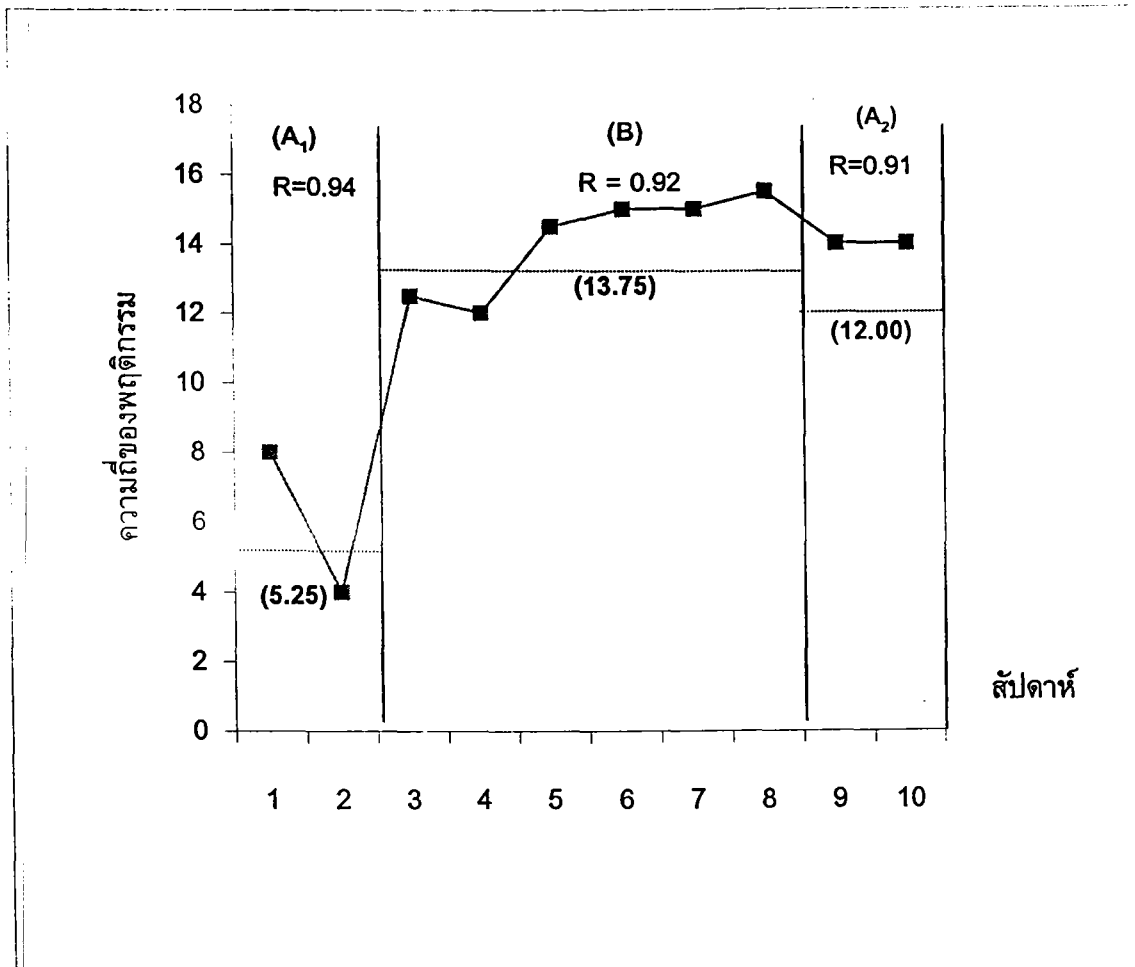
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 5 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 2
กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนตลอด 3 ระยะ

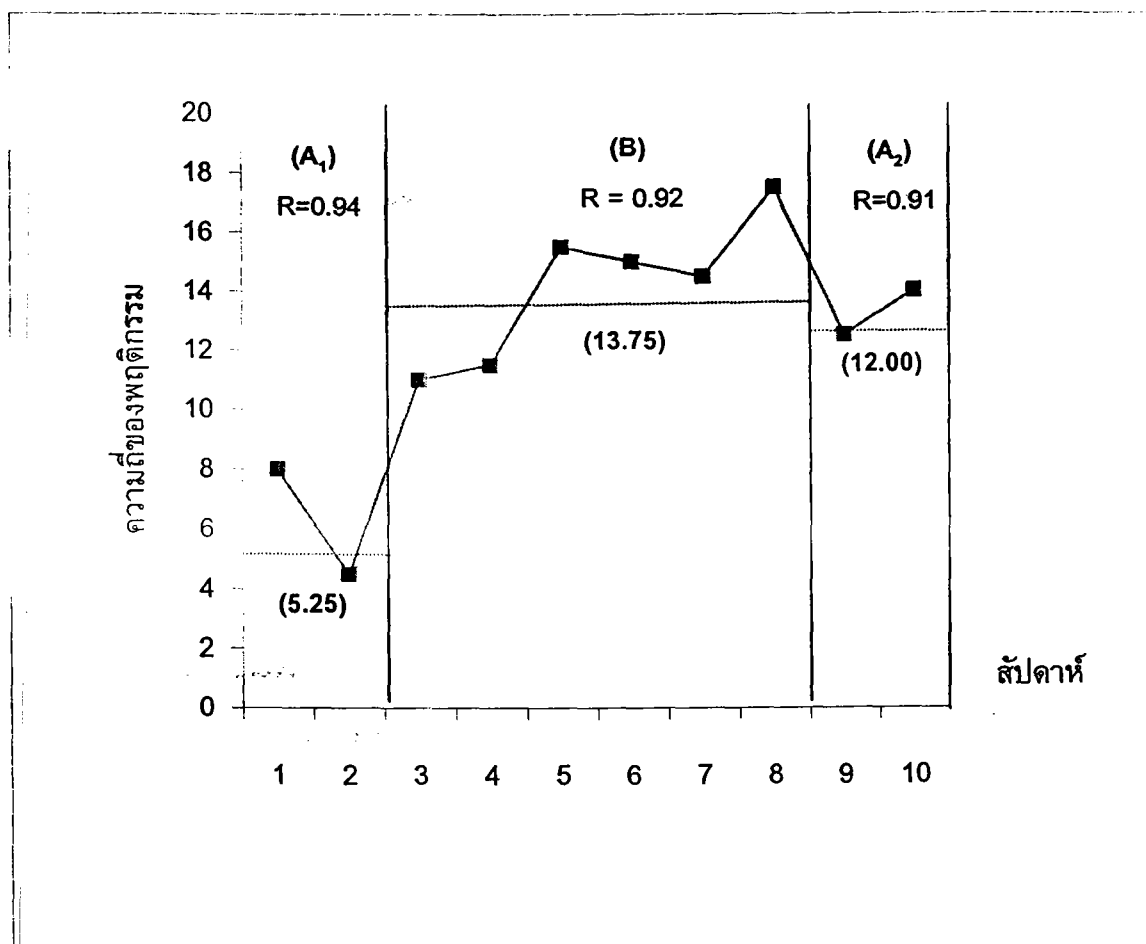
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

_____ ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 6 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 3
 กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนตลอด 3 ระยะ

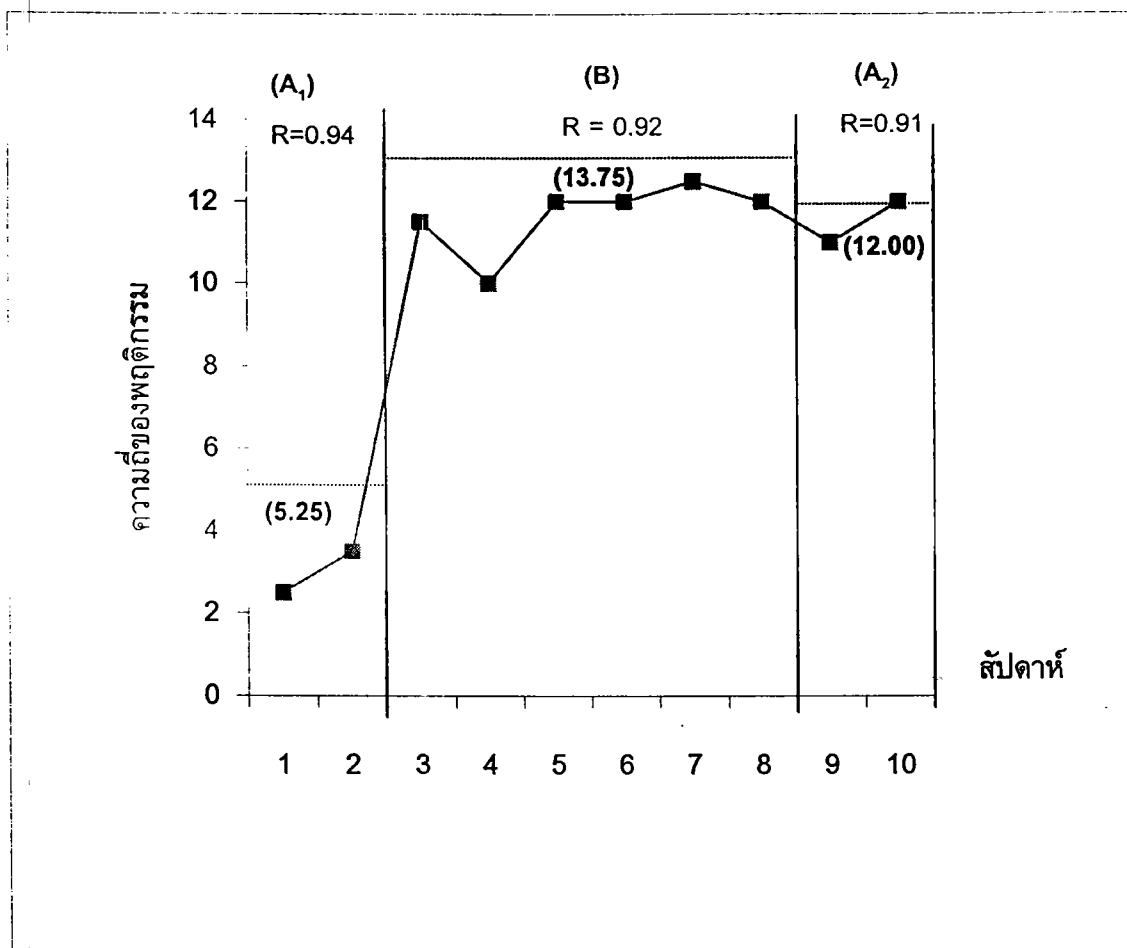
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 7 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 4
 กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนตลอด 3 ระยะ

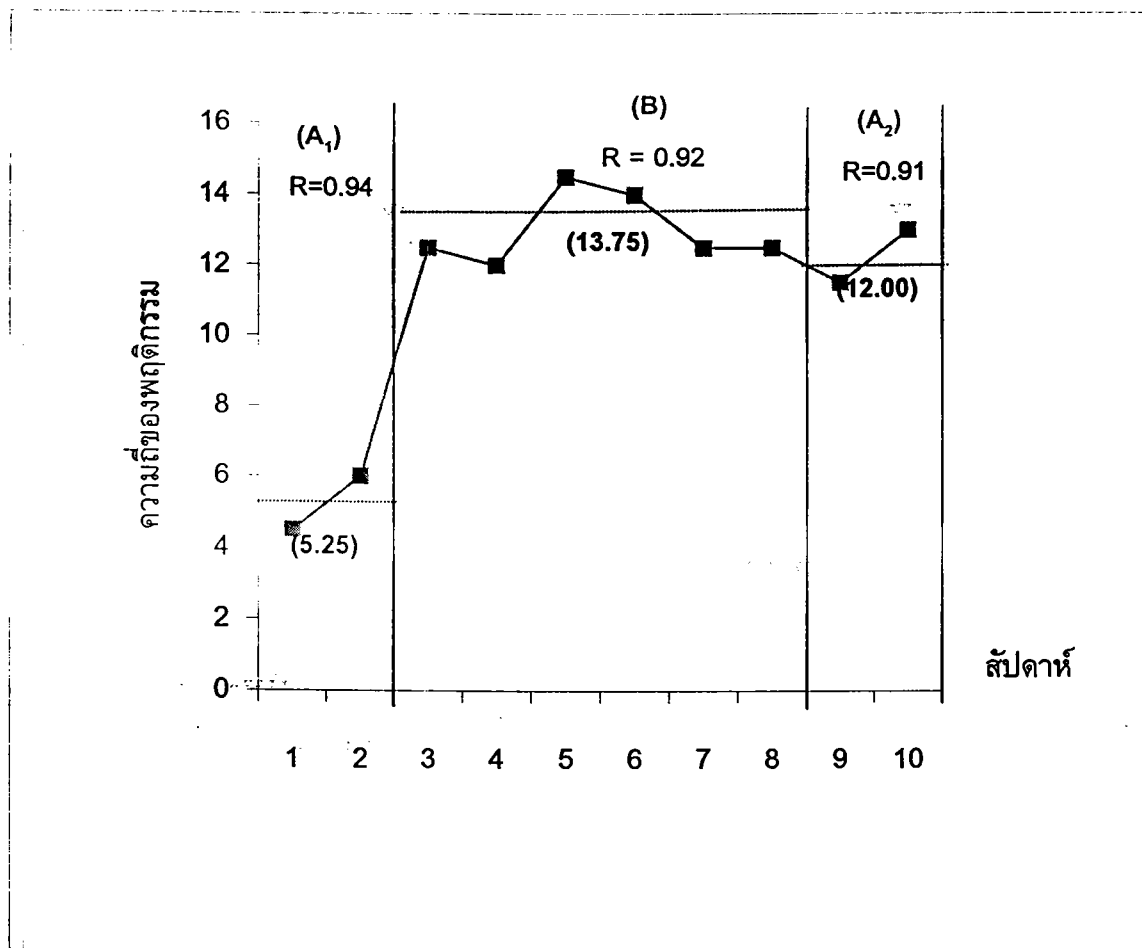
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 8 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5
กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนตลอด 3 ระยะ

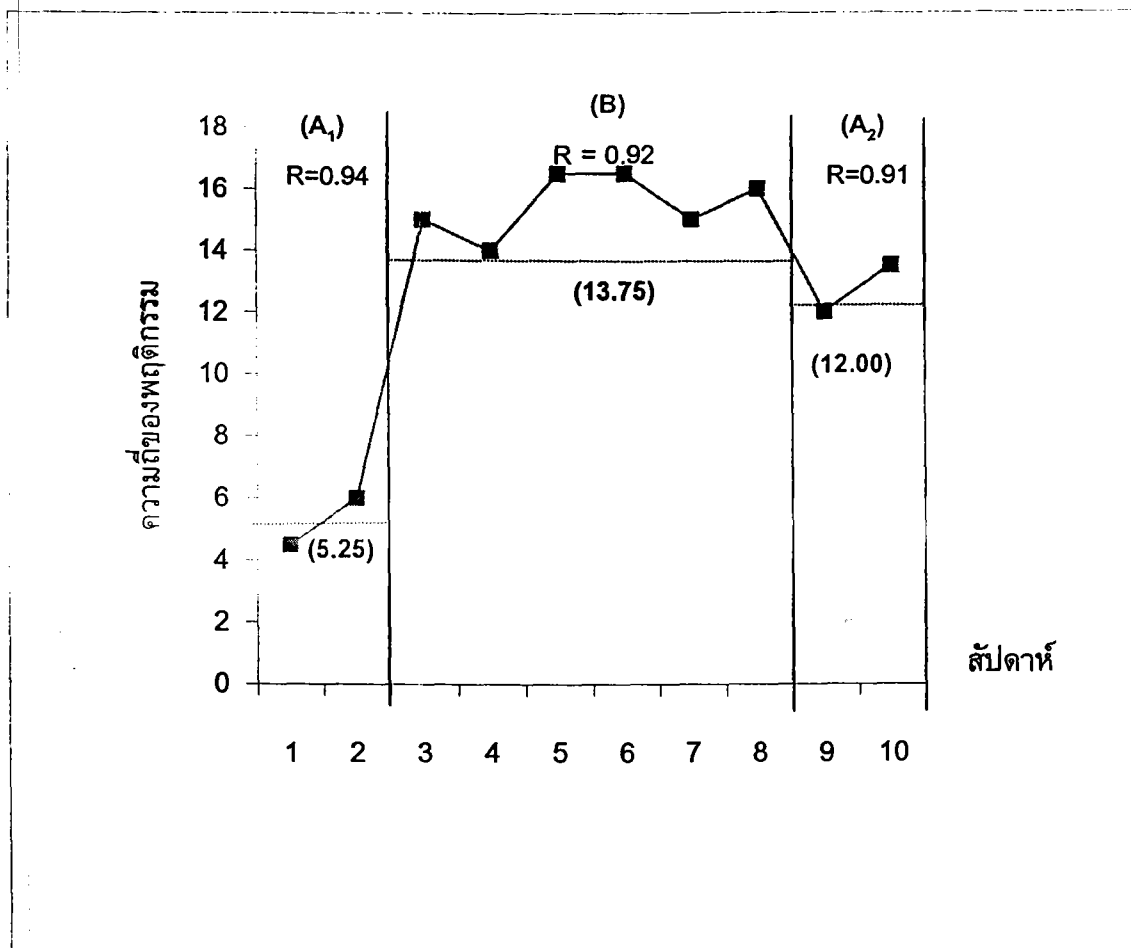
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

————— ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 9 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 6
 กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนตลอด 3 ระยะ

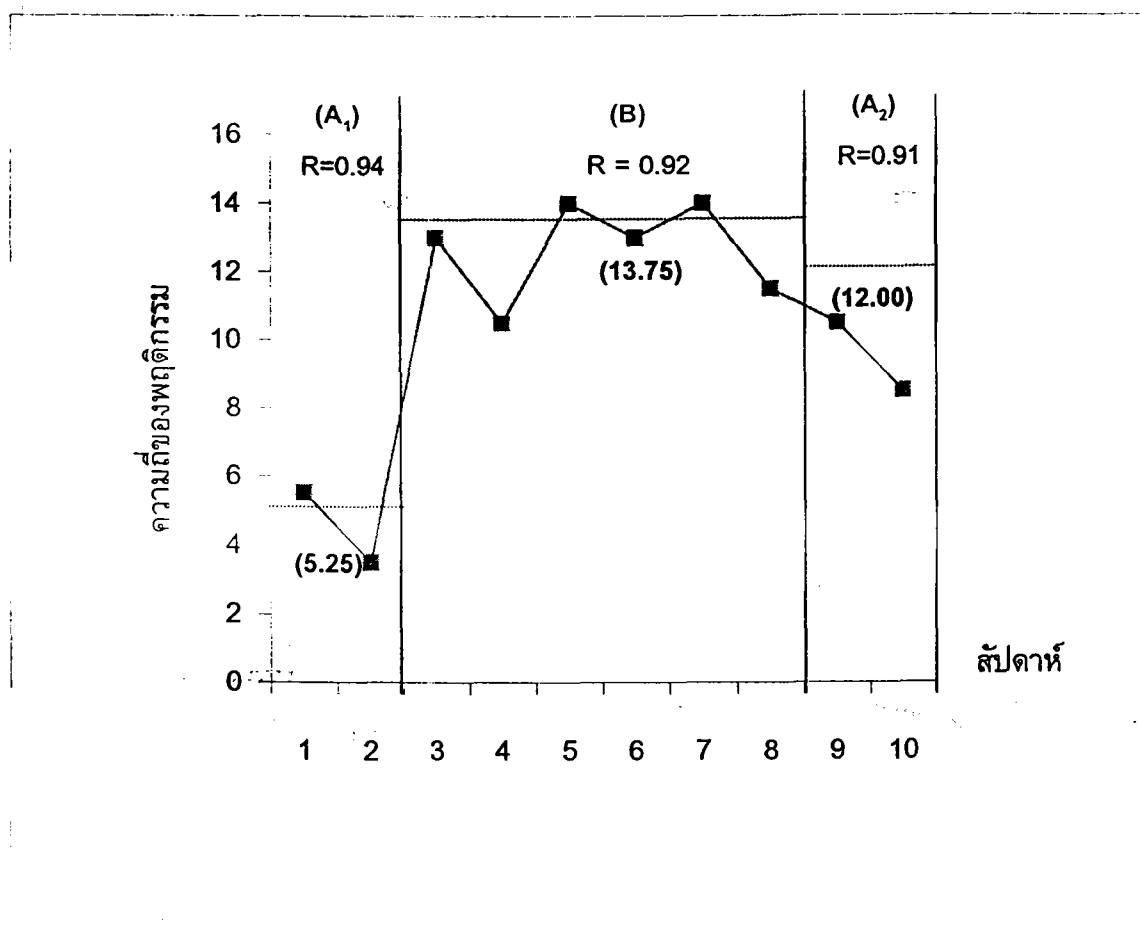
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

—	ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- - -	ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
R	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 10 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 7
กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนตลอด 3 ระยะ

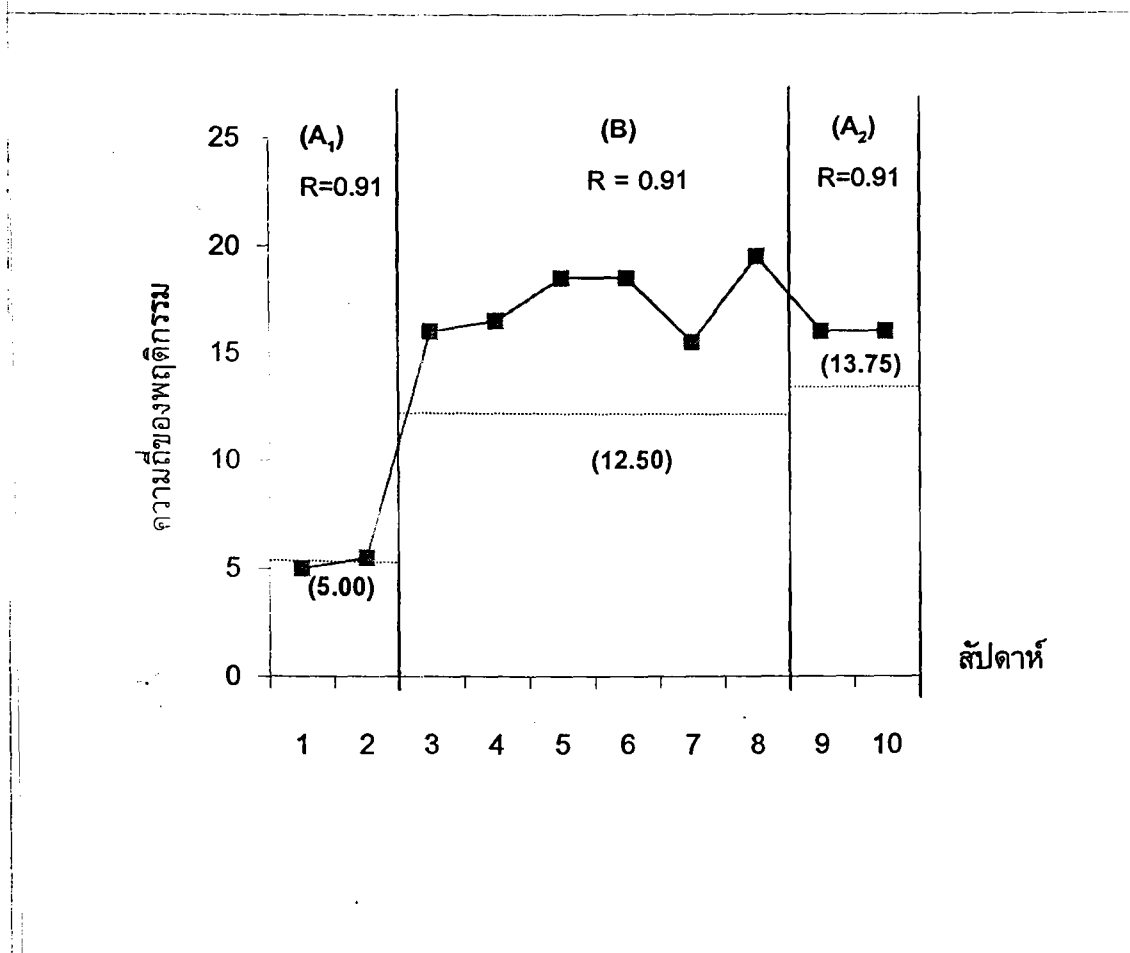
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 11 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 8
 กลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อนตลอด 3 ระยะ

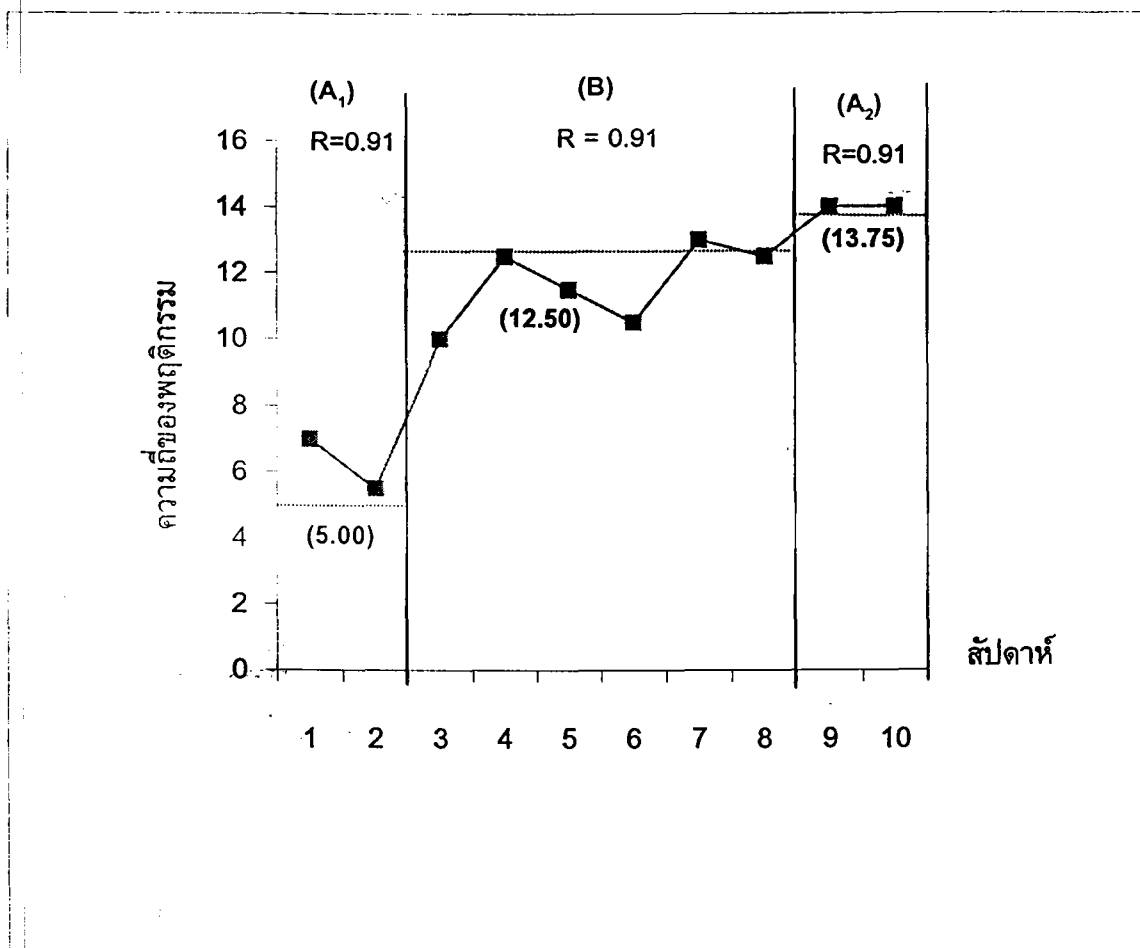
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 12 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 1
กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือตลอด 3 ระยะ

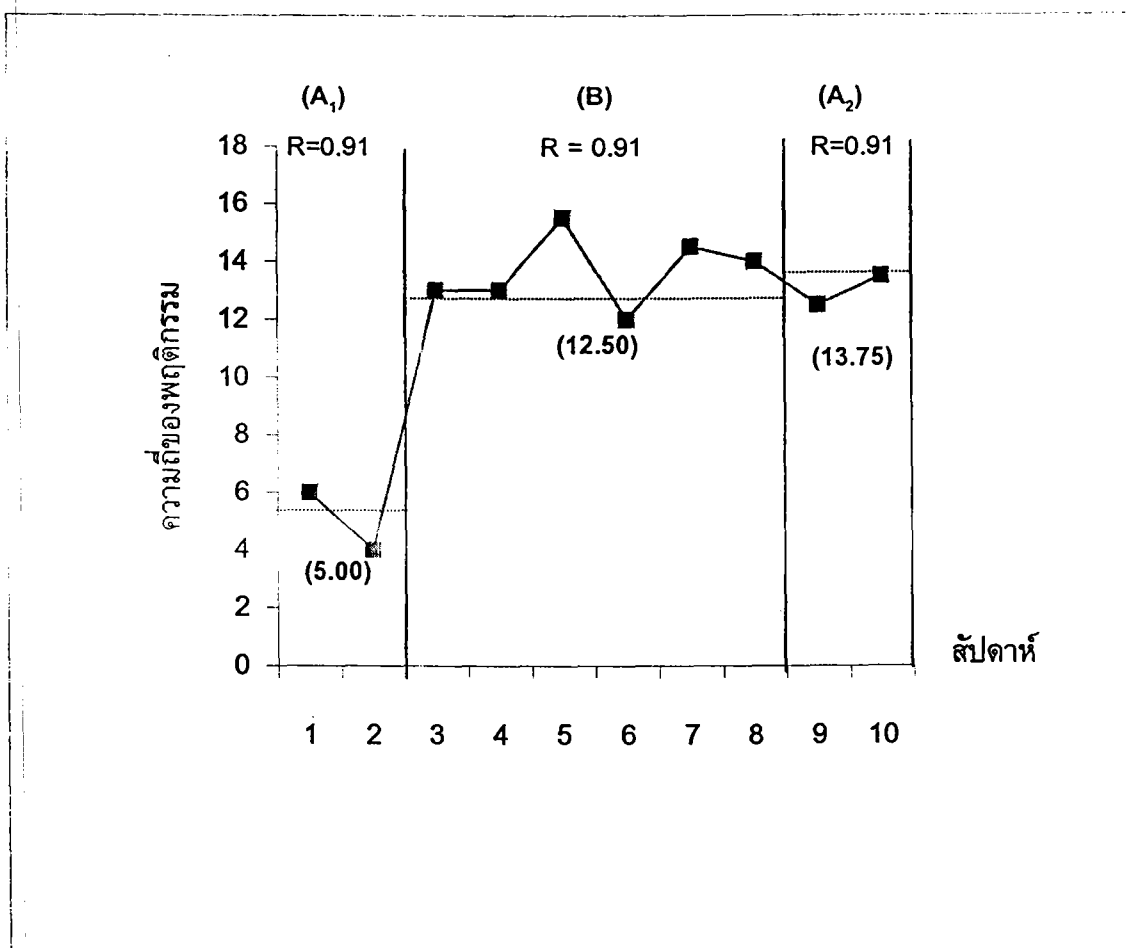
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 13 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 2
กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือตลอด 3 ระยะ

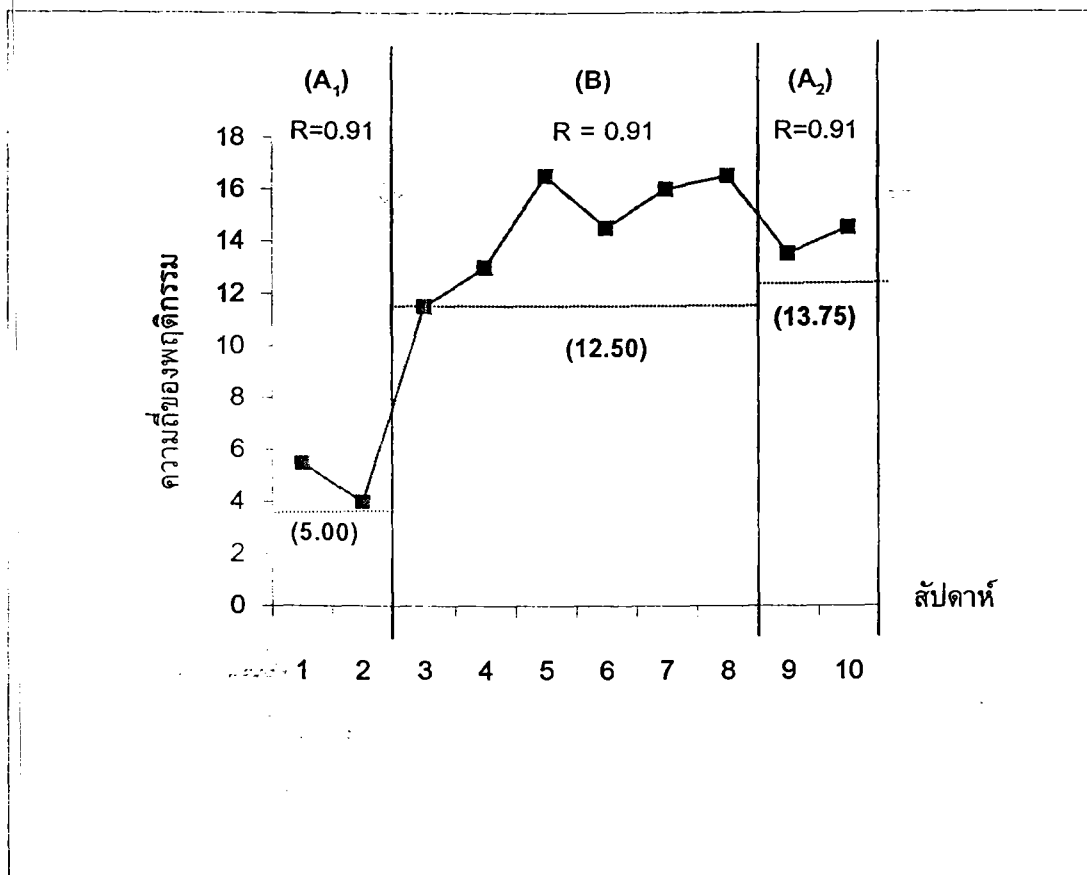
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

	ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
	ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
R	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 14 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 3
กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือตลอด 3 ระยะ

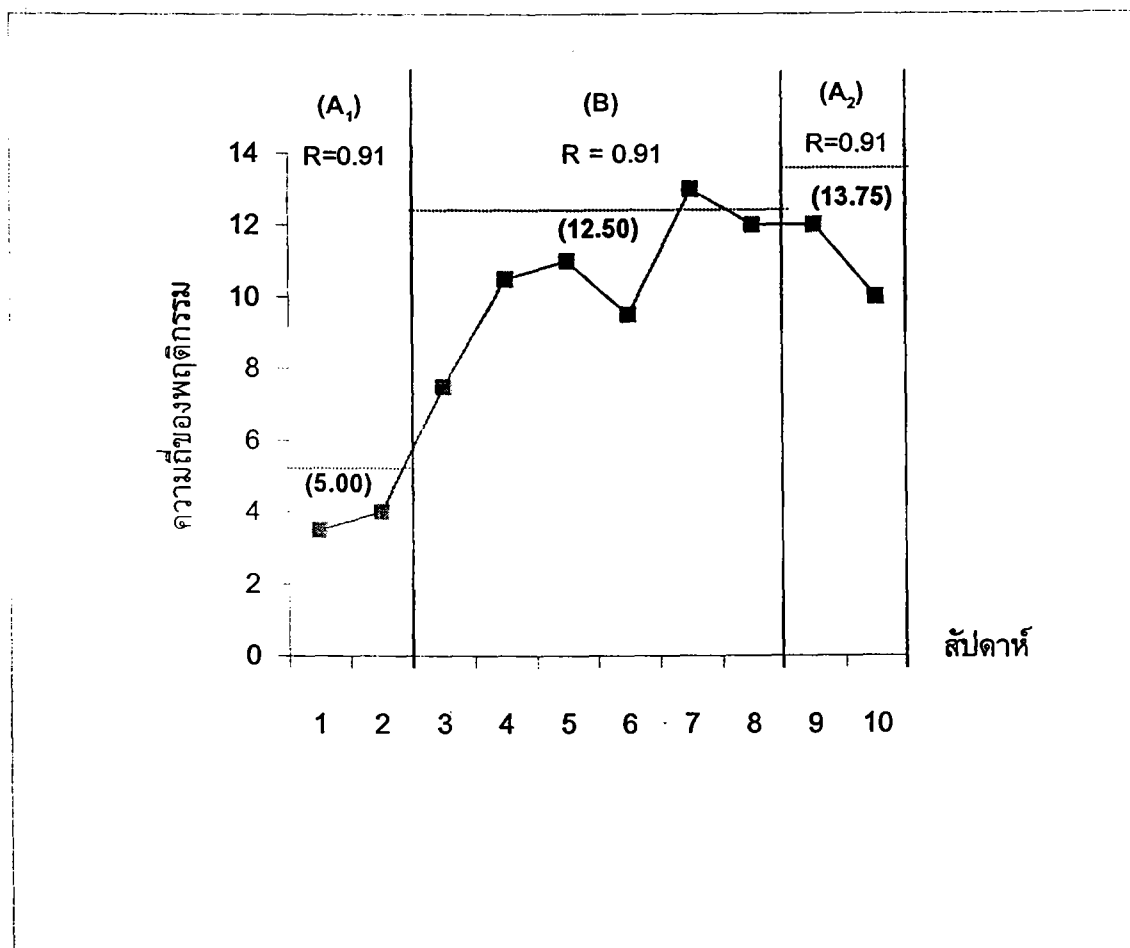
ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

_____	ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
.....	ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
R	ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 15 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 4
กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

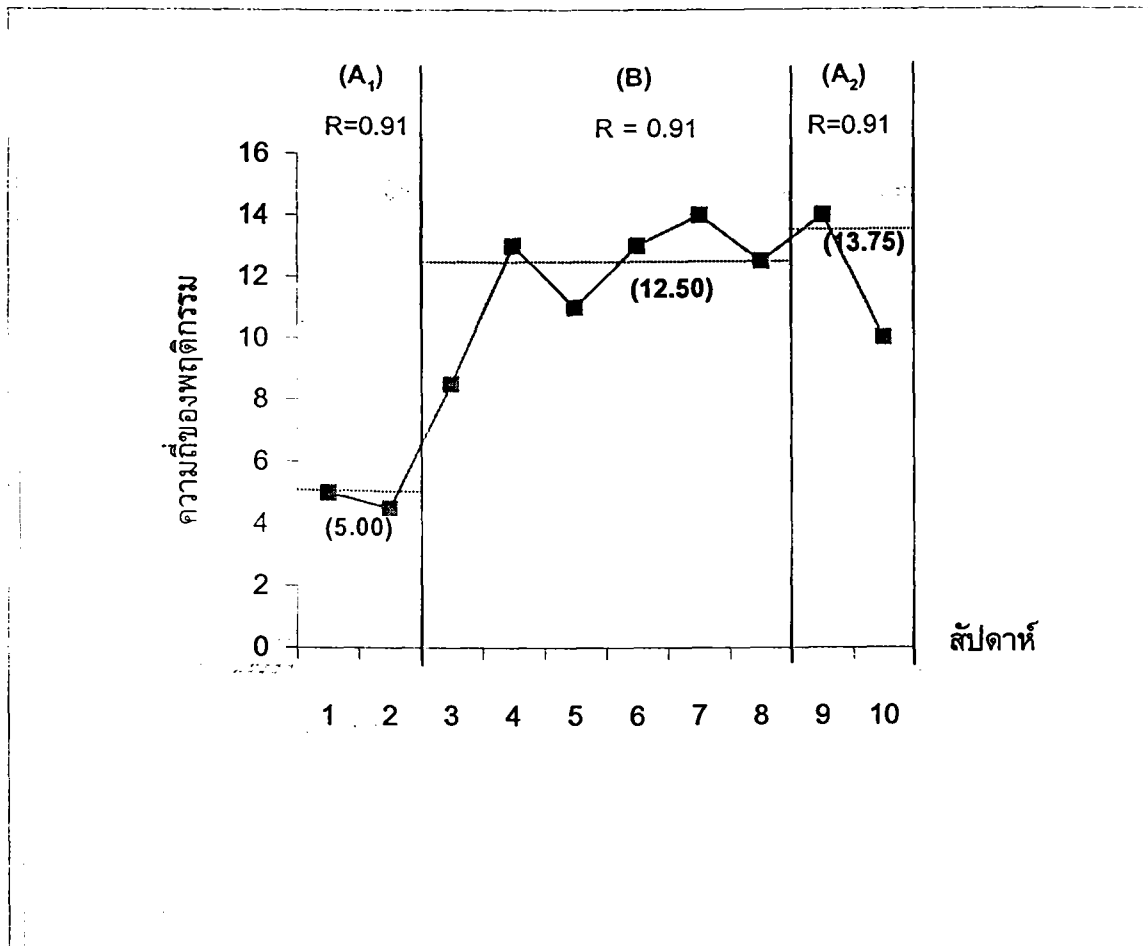

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 16 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 5

กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

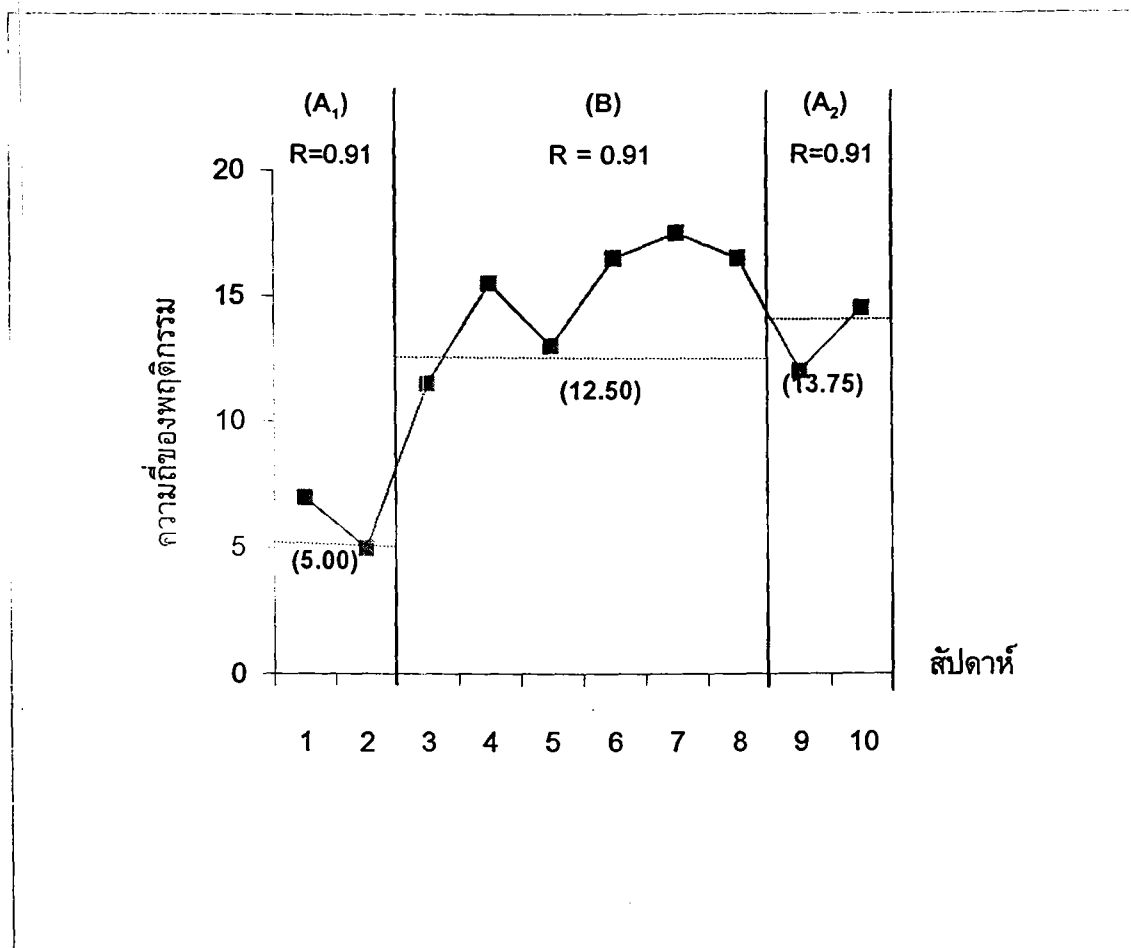

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 17 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 6

 กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

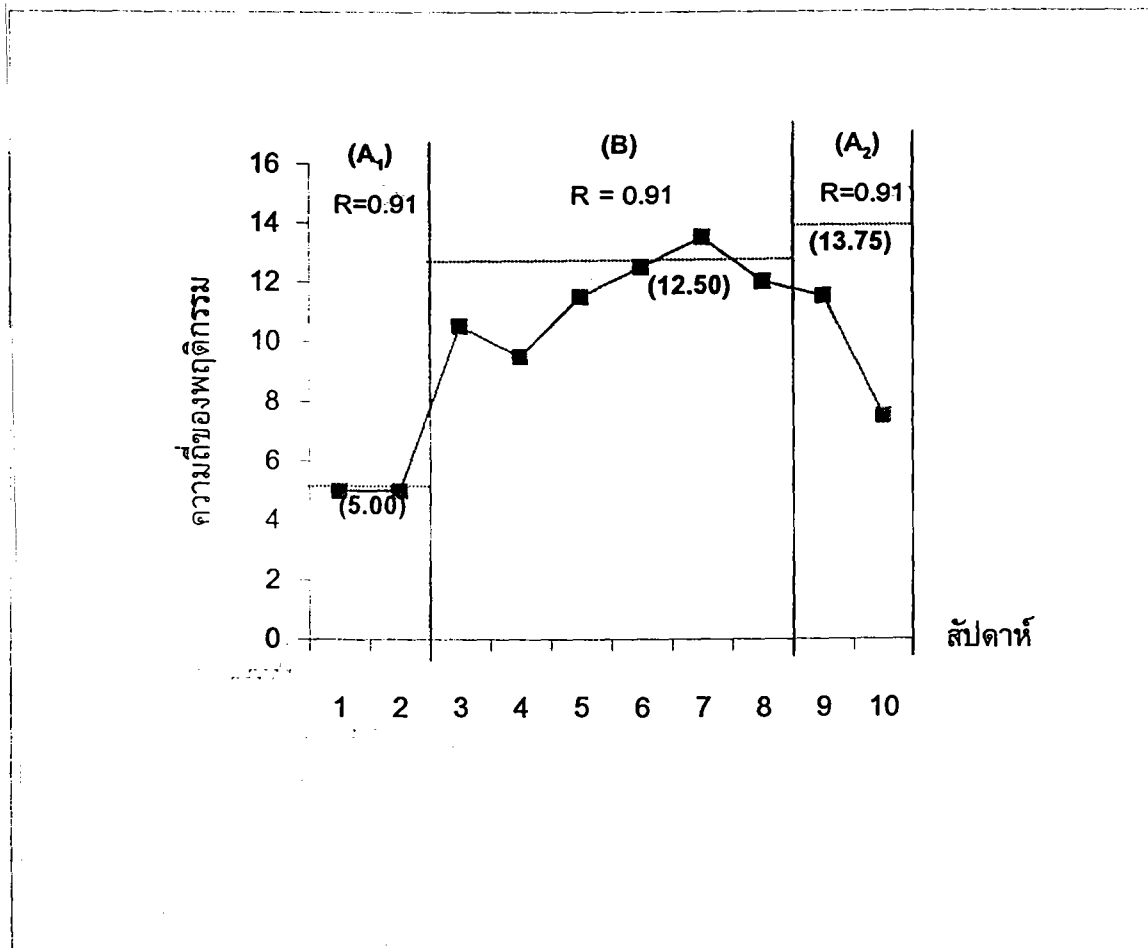

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
 R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 18 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 7

กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือตลอด 3 ระยะ

ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน

- ความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- ค่ามัธยฐานของความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียน
- R ค่าสัมประสิทธิ์ความสอดคล้องของผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย

ภาพประกอบ 19 แสดงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนคนที่ 8

กลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือตลอด 3 ระยะ

ตาราง 5 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่มทดลอง
ที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่								มัธยมฐาน
			1	2	3	4	5	6	7	8	
ระยะพื้นฐาน พฤติกรรม A_1	1	1	6	4	7	8	2	5	6	3	5.50
		2	5	4	9	8	3	4	3	8	4.50
	2	3	6	5	4	5	4	7	7	4	5.00
		4	6	2	4	4	3	5	5	3	4.00
ระยะทดลอง B	มัธยมฐาน		6.0	4.0	5.5	6.5	3.0	5.0	5.5	3.5	5.25
	3	5	13	8	13	12	10	10	14	12	12.00
		6	11	8	12	10	13	15	16	14	12.50
	4	7	16	13	11	11	8	11	14	12	11.50
		8	14	12	13	12	12	13	14	9	12.50
	5	9	18	13	14	15	13	17	16	15	15.00
		10	16	14	15	16	11	12	17	13	14.50
	6	11	18	14	16	12	13	15	17	11	14.50
		12	17	12	14	18	11	13	16	15	14.50
	7	13	16	13	14	15	10	12	17	11	13.50
		14	16	16	16	14	15	13	13	17	15.50
	8	15	13	10	15	18	11	11	14	11	12.00
		16	19	12	16	17	13	14	18	12	15.00
ระยะหลัง การทดลอง A_2	มัธยมฐาน		16.0	12.5	14.5	14.5	11.5	13.0	16.0	12.0	13.75
	9	17	15	12	16	13	11	12	12	11	12.00
		18	13	12	12	12	11	11	12	10	12.00
	10	19	15	12	15	14	13	14	12	7	13.50
		20	14	9	13	14	11	12	15	10	12.50
	มัธยมฐาน		14.5	12.0	14.0	13.5	11.0	12.0	12.0	10.0	12.00

ตาราง 6 แสดงความถี่ของพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนของนักเรียนเป็นรายบุคคลในกลุ่มทดลอง
ที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ตลอด 3 ระยะ

ระยะที่	สัปดาห์ที่	ครั้งที่	นักเรียนคนที่								มัธยฐาน
			1	2	3	4	5	6	7	8	
ระยะเส้นฐาน พฤติกรรม A_1	1	1	5	8	5	7	4	5	8	6	5.50
		2	5	6	7	4	3	5	6	4	5.00
	2	3	6	5	4	5	3	6	7	8	5.50
		4	5	6	4	3	5	3	3	2	3.50
ระยะทดลอง B	มัธยฐาน		5.0	6.0	4.5	4.5	3.5	5.0	6.5	5.0	5.00
	3	5	15	9	13	11	6	7	11	12	11.00
		6	17	11	13	12	9	10	12	9	11.50
	4	7	18	10	10	11	9	11	16	9	10.50
		8	15	15	16	15	12	15	15	10	15.00
	5	9	21	12	18	21	12	10	10	11	12.00
		10	16	11	13	12	10	12	16	12	12.00
	6	11	18	10	11	13	8	12	17	12	12.00
		12	19	11	13	16	11	14	16	13	13.50
	7	13	15	10	15	17	9	11	16	12	13.50
		14	16	16	14	15	17	17	19	15	16.00
	8	15	19	9	13	17	10	11	15	11	12.00
		16	20	16	15	16	14	14	8	13	15.50
ระยะหลัง การทดลอง A_2	มัธยฐาน		17.5	11.0	13.0	15.0	10.0	11.5	16.0	12.0	12.50
	9	17	19	16	15	15	13	15	14	13	15.00
		18	13	12	10	12	11	13	10	10	11.50
	10	19	16	13	14	14	12	12	15	8	13.50
		20	16	15	13	15	8	8	14	7	13.50
	มัธยฐาน		16.0	14.0	13.5	14.5	11.5	12.5	14.0	9.0	13.75

ตาราง 7 แสดงคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้แม่แบบเพื่อน ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน วิชาภาษาไทย		ผลต่างพฤติกรรมกล้า แสดงออกในชั้นเรียนใน การเรียนวิชาภาษาไทย	อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง				
1	23	57	34	7.5	0	7.5
2	15	45	30	4	0	4
3	24	56	32	6	0	6
4	25	53	28	2	0	2
5	12	46	34	7.5	0	7.5
6	19	49	30	4	0	4
7	21	51	30	4	0	4
8	18	38	20	1	0	1
Mdn	20.00	50.00	30.00			
Q.D.	4.50	5.50	3.00		$\sum R^- = 0$	$\sum R^+ = 36$

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 8 แสดงคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้แม่แบบหุ่นมือ ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	พฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียน วิชาภาษาไทย		ผลต่างพฤติกรรมกล้า แสดงออกในชั้นเรียนใน การเรียนวิชาภาษาไทย	อันดับ	R ⁻	R ⁺
	ก่อนทดลอง	หลังทดลอง				
1	21	64	43	8	0	8
2	25	56	31	4	0	4
3	20	52	32	5	0	5
4	19	56	37	7	0	7
5	15	44	29	2.5	0	2.5
6	19	53	34	6	0	6
7	24	53	29	2.5	0	2.5
8	20	38	18	1	0	1
Mdn	20.00	53.00	31.50			
Q.D.	2.50	6.00	4.00		$\sum R^- = 0$	$\sum R^+ = 36$

$$T = 0^{**}$$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 แสดงผลต่างของคะแนนพฤติกรรมกล้าแสดงออกในชั้นเรียนในการเรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ 1 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบเพื่อน และกลุ่มทดลองที่ 2 ที่ได้รับการใช้เทคนิคแม่แบบหุ่นมือ ก่อนและหลังการทดลอง

คนที่	กลุ่มทดลองที่ 1				กลุ่มทดลองที่ 2			
	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ผลต่าง (D)	อันดับ	ก่อน ทดลอง	หลัง ทดลอง	ผลต่าง (D)	อันดับ
1	23	57	34	13	21	64	43	16
2	15	45	30	7	25	56	31	9
3	24	46	32	10.5	20	52	32	10.5
4	25	53	28	3	19	56	37	15
5	12	46	34	13	15	44	29	4.5
6	19	49	30	7	19	53	34	13
7	21	51	30	7	24	53	29	4.5
8	18	38	20	2	20	38	18	1
M.dn	20.00	50.00	30.00	$\sum R_1 = 62.50$	20.00	53.00	31.50	$\sum R_2 = 73.50$
Q.D.	4.50	5.50	3.00		2.50	6.00	4.00	

$$U = 26.5$$

$$\begin{aligned}
 U_1 &= n_1 n_2 + \frac{n_1 (n_1 + 1)}{2} - \sum R_1 \\
 &= (8 \times 8) + \frac{8(8 + 1)}{2} - 62.50 \\
 &= (64 + 36) - 62.50 \\
 &= 100 - 62.50 \\
 \therefore U_1 &= 37.50
 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned}
 U_2 &= n_1 n_2 + \frac{n_2 (n_2 + 1)}{2} - \sum R_2 \\
 &= (8 \times 8) + \frac{8(8 + 1)}{2} - 73.50 \\
 &= (64 + 36) - 73.50 \\
 &= 100 - 73.50 \\
 \therefore U_2 &= 26.50
 \end{aligned}$$

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

นางสาว สุจรรยา พลอยเพชร

วัน เดือน ปี / เกิด

1 พฤศจิกายน 2522

สถานที่เกิด

กรุงเทพมหานคร

ที่อยู่ปัจจุบัน

39 ถนนสุขุมวิท 64 /1 แขวงบางจาก

เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร 10260

โทรศัพท์ 0 – 2331 -1826

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533

ประถมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนวัฒนาศึกษา

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2536

มัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2538

มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนพระโขนงพิทยาลัย

กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. 2542

การศึกษาระดับบัณฑิต (กศ.บ) วิชาเอก สังคมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

พ.ศ. 2545

การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) วิชาเอก

จิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ